

Informe VIH-sida e outras ITS en Galicia 2020

Diagnósticos de infección polo VIH: 2004-2019

Casos de sida: 1984-2019

Altas hospitalarias en relación co VIH: 2000-2019

Mortalidade polo VIH-sida: 1984-2018

Probas de detección rápidas do VIH: 2011-2019

Cita:

Dirección Xeral de Saúde Pública. Informe VIH-sida en Galicia 2020 [monografía en Internet]. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia, Consellería de Sanidade; 2020. Disponible en: <http://www.sergas.es/saude-publica/informes-epidemioloxicos-de-vih-sida>

Edita: Xunta de Galicia
Consellería de Sanidade
Dirección Xeral de Saúde Pública

Lugar: Santiago de Compostela

Ano: 2020

Informe VIH-sida en Galicia 2020

Diagnósticos de infección polo VIH en Galicia: 2004-2019

Casos de sida en Galicia: 1984-2019

Altas hospitalarias en relación co VIH en Galicia: 2000-2019

Mortalidade polo VIH-sida en Galicia: 1984-2018

Probas de detección rápidas do VIH en Galicia: 2011-2019

XUNTA DE GALICIA

Consellería de Sanidade

Santiago de Compostela

2020

ABREVIATURAS.....	7
PRESENTACIÓN.....	9
RESUMO EXECUTIVO.....	11
DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019.....	15
A INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019.....	16
DISTRIBUCIÓN XEOGRÁFICA.....	18
SEXO E IDADE.....	20
CATEGORÍAS DE TRANSMISIÓN.....	23
ESTADIO CLÍNICO.....	33
PAÍS DE ORIXE.....	36
DIAGNÓSTICO TARDÍO.....	39
PRINCIPAIS CONCLUSIÓNS.....	45
CASOS DE SIDA EN GALICIA: 1984-2019.....	47
A SIDA EN GALICIA: 1984-2019.....	48
DISTRIBUCIÓN XEOGRÁFICA.....	49
SEXO E IDADE.....	54
CATEGORÍAS DE TRANSMISIÓN.....	56
ENFERMIDADES DIAGNÓSTICAS.....	64
INSTITUCIÓN DECLARANTE.....	65
INTERVALO ENTRE O DIAGNÓSTICO DE INFECCIÓN POLO VIH E CASO SIDA.....	65
PAÍS DE ORIXE.....	67
PRINCIPAIS CONCLUSIÓNS.....	69

ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019.....	71
METODOLOXÍA.....	71
RESULTADOS DO PERÍODO 2000-2019.....	72
PRINCIPAIS CONCLUSIÓNS.....	87
MORTALIDADE POLO VIH-SIDA EN GALICIA: 1984-2018.....	89
RESULTADOS DO ANO 2018.....	90
RESULTADOS DO PERÍODO 1984-2018.....	92
PROBAS DE DETECCIÓN RÁPIDAS DO VIH EN GALICIA: 2011-2019.....	97
DETECCIÓN PRECOZ ANÓNIMA DO VIH EN GALICIA.....	99
PROTOCOLO DE REALIZACIÓN DA PROBA RÁPIDA ANÓNIMA DE VIH EN FLUÍDO ORAL.....	101
RESULTADOS DA PROBA RÁPIDA ANÓNIMA DO VIH EN GALICIA.....	105

ABREVIATURAS

CIAP 2	Clasificación internacional de enfermedades 2. ^a edición
CIE10-MC	Clasificación internacional de enfermedades 10. ^a revisión-Modificación Clínica
CMBD	Conxunto mínimo básico de datos
CR	Cambio relativo
Desc.	Descoñecidos
DE	Desviación estándar
DT	Diagnóstico tardío
DXSP	Dirección Xeral de Saúde Pública
EDO	Enfermidades de declaración obrigatoria
Enf.	Enfermidades
EU/EEA	European Union/European Economic Area
Hetero.	Heterosexual
HSH	Homes que teñen sexo con outros homes
INE	Instituto Nacional de Estatística
ISC III	Instituto de Saúde Carlos III
LGV	Linfogranuloma venéreo
NC	Non consta
PID	Persoas que se inxectan drogas
RGVSP	Rede galega de vixilancia en saúde pública
SIAC AP	Sistema de información de análises complexas de atención primaria

Sida	Síndrome de inmunodeficiencia adquirida
SIDIVIHG	Sistema de información dos diagnósticos sobre a infección polo VIH de Galicia
SIM	Sistema de información microbiolóxica
SXNOE	Sistema xeral de notificación obrigatoria de enfermidades
TAR	Terapia antirretroviral
TARGA	Terapia antirretroviral de grande actividade
VIH	Virus da inmunodeficiencia humana
VHA	Virus da hepatite A
VHB	Virus da hepatite B
VHC	Virus da hepatite C
VHS	Virus do herpes simple
VPH	Virus do papiloma humano

PRESENTACIÓN

Este informe que agora presentamos é a continuación dunha serie de edicións anuais en que se publican os datos do impacto en Galicia da infección polo virus da inmunodeficiencia humana (VIH) dende que se produciron os primeiros casos de sida na nosa comunidade autónoma no ano 1984.

O salto cualitativo no rexistro da enfermidade que supuxo o Sistema de información galego sobre a infección polo VIH permitiunos coñecer mellor a súa forma de transmisión e, en consecuencia, adoptar medidas máis axustadas á realidade para facerlle fronte e diminuír o seu impacto.

Esta nova forma de rexistrar a enfermidade ponnos de manifesto que os patróns de transmisión desta infección están variando, ao igual que ocorre no resto do Estado e no mundo occidental. Mentres que os rexistros anteriores (casos de sida) nos mostraban esta enfermidade vinculada á utilización compartida de material de inxección de drogas, o rexistro de VIH móstranos que actualmente en Galicia a infección polo virus da inmunodeficiencia humana deriva fundamentalmente de relacións sexuais sen preservativo. Destacamos ademais que o diagnóstico de casos de infección polo VIH transmitida entre homes que teñen relacións sexuais con outros homes se incrementa, entre 2004 e 2019, un 6,6 % cada ano.

A partir de 2019 só teremos un único rexistro de casos de infección e de enfermidade (sida), que se denomina Sistema de información dos diagnósticos de infección polo VIH de Galicia (SIDIVIHG), que entrou en vigor segundo o Decreto 136/2018, do 4 de outubro, polo que se crea e se regula o SIDIVIHG. De maneira que os casos novos de infección polo VIH declararanse fundamentalmente, dun modo automatizado, dende os laboratorios de microbioloxía dos hospitais do SERGAS o que fará que deixemos de ter unha coñecida infradeclaración (casos non declarados polos sanitarios, perdas de casos rexistrados en papel que non chegan á Dirección Xeral de Saúde Pública, etc.) de casos que existía en anos anteriores, e que dará lugar a un aparente aumento de casos no ano 2019 con respecto ao 2018.

Case a metade dos novos casos de infección polo VIH presentan diagnóstico tardío (DT: cifras de CD4 inferior a 350 células/ μ l na primeira determinación da infección polo virus) o que motiva a necesidade de promover a proba diagnóstica do VIH entre a poboación adulta nos centros de saúde de Galicia.

O coñecemento deste novo patrón epidemiolóxico é, sen dúbida, de suma importancia para o establecemento de medidas de loita contra a enfermidade. É obvio que os mecanismos de prevención —primaria ou secundaria— desta infección son agora diferentes dos que existían inicialmente e a Dirección Xeral de Saúde Pública da Consellería de Sanidade adaptou xa as súas estratexias de intervención a esta nova realidade, como é o caso da realización dunha campaña de detección anónima do VIH mediante técnicas rápidas en fluído oral que realizan diversas ONG galegas.

A difusión do informe de forma anual é un elemento máis —e importante— para conseguir os obxectivos estratéxicos da Consellería de Sanidade no relativo a esta infección/enfermidade. A utilización deste documento como unha ferramenta máis de traballo por parte dos distintos implicados no seu manexo —dende o ámbito asistencial ou asociativo— permitirá seguir avanzando nesa tendencia descendente xa iniciada hai anos grazas ao traballo de todos e cada un deles.

Non quero finalizar sen expresar o meu máis sincero agradecemento a todos os profesionais dos distintos ámbitos que, coa súa colaboración, axudan a manter ao día o rexistro para mellorar o coñecemento da situación epidemiolóxica da infección e poder así anticiparnos a ela na busca da súa progresiva diminución na nosa poboación.

Carmen Durán Parrondo

Directora xeral de Saúde Pública

RESUMO EXECUTIVO

Obxectivos do informe

- Cuantificar os novos diagnósticos de infección polo VIH e a súa evolución temporal.
- Cuantificar os novos diagnósticos de casos de sida e a súa evolución temporal.
- Describir a morbilidade polo VIH-sida.
- Describir a mortalidade polo VIH-sida.
- Avaliar os datos das probas rápidas de detección do VIH en persoas que non adoitan acudir ao sistema sanitario.

Ámbito xeográfico, poboación e períodos de estudo

Recóllense os novos diagnósticos de infección polo VIH das persoas residentes en Galicia dende 2004 a 2019 e dos casos de sida dende 1984 a 2019.

A mortalidade refírese ao período de 1984 a 2018 e a morbilidade ao de 2000 a 2019.

As probas rápidas de detección do VIH son de 2011 a 2019.

Metodoloxía e análise dos datos

Faise unha análise descritiva dos datos que facilitan os médicos en exercicio no ámbito territorial da comunidade galega e envíanse á Dirección Xeral de Saúde Pública sen identificadores persoais, polo que é moi posible que non se poidan eliminar todos os posibles duplicados que se puidesen xerar.

As principais variables de análise foron: ano de diagnóstico do VIH, ano de diagnóstico da sida, idade no momento de diagnóstico do VIH, sexo, categoría de transmisión, provincia de orixe e número de linfocitos CD4 no momento do diagnóstico de infección polo VIH.

Na análiseponse especial atención no diagnóstico tardío, definido como persoas con cifra de CD4 inferior a 350 células/ μ l na primeira determinación da infección polo VIH.

Os datos non se corrixiron por atraso na notificación, o que pode afectar á interpretación das tendencias, sobre todo no último ano.

Para a información de morbilidade usouse o conxunto mínimo básico de datos dos hospitais de Galicia.

Os datos de probas rápidas de detección do VIH proceden dunhas enquisas que cobren as entidades colaboradoras coa Dirección Xeral de Saúde Pública na realización destas probas.

Principais resultados

Entre 2004 e 2019 rexistráronse en Galicia 2.925 novos diagnósticos de infección polo VIH (nestes dezaseis anos presentáronse 938 casos de sida, polo que houbo un 213 % máis de rexistro de infección ca de enfermidade), cunha media anual de 183 infeccións, o que representa unha incidencia anual media de 6,63 casos por 100.000 habitantes (por debaixo da incidencia do conxunto das comunidades autónomas españolas que declaran casos actualmente ao Sistema de información sobre novos diagnósticos de VIH autonómicos, que foi de 10,0 casos por 100.000 habitantes e ano no período 2004 a 2019), dos cales as catro quintas partes foron homes e a idade media foi de 38 anos.

A práctica de risco máis asociada coa infección polo virus nos dezaseis anos analizados foi a das relacións sexuais no 80 % das ocasións (43 % entre homes que teñen sexo con outros homes -HSH- e 37 % heterosexual), as infeccións por compartir material de inxección para drogas supoñen o 15 % dos casos rexistrados de nova infección polo VIH (presentando unha tendencia descendente, cun cambio relativo —CR— dun 14 % anual). Ademais, se consideramos illadamente o sexo masculino, é moito máis frecuente a transmisión por relacións entre HSH (53 %) ca pola vía heterosexual (27 %).

O 48 % dos infectados presentaba diagnóstico tardío cando foi diagnosticado e, ademais, algo máis da metade dos casos de sida rexistrados neste período —81 % nos seis últimos anos— coñecía ao mesmo tempo a súa condición de infectado polo VIH e a da súa enfermidade (menos de 6 meses dunha a outra situación).

De 2000 a 2019 observouse unha importante diminución das altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH e a maioría destas persoas ingresaba por patoloxías non relacionadas co virus (diminúen as hospitalizacións con diagnóstico principal de infección polo VIH, así como aquelas de enfermidades definitorias de sida, e aumentan as altas por outras enfermidades non relacionadas co VIH —dende 2015 máis do 80 % dos ingresos eran por patoloxías non relacionadas co VIH—).

A mortalidade dende 2008 sitúase por debaixo das 3 mortes por 100.000 habitantes, maioritariamente en persoas de 35 a 54 anos.

Un 1,5 % das probas rápidas de detección do VIH foron reactivas.

Conclusións

- As taxas de novos diagnósticos polo VIH son menores cás do Estado español.
- O virus transmítese maioritariamente por vía sexual.
- A transmisión entre HSH é a categoría máis afectada.
- O atraso diagnóstico é moi importante, maioritariamente cando a transmisión é por manter prácticas sexuais non seguras.
- A mortalidade polo VIH-sida segue diminuíndo pouco a pouco.
- O 1,5 % das probas rápidas de detección do VIH foron reactivas, facilitando o diagnóstico precoz da infección e a posibilidade de chegar a colectivos con escaso contacto cos servizos de saúde.

DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN

POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

No informe dos novos casos de infección polo VIH en Galicia aválfanse os datos sobre as persoas ás que se lles diagnosticou a infección polo virus da inmunodeficiencia humana (VIH) na nosa comunidade e que foron rexistrados no Sistema de información dos diagnósticos de infección polo VIH de Galicia (SIDIVIHG).

Este informe recolle información sobre os novos diagnósticos da infección polo VIH en Galicia durante os anos 2004 a 2019, datos que son facilitados polo persoal médico en exercicio no ámbito territorial da comunidade galega (tal como se recolle no Decreto 136/2018, do 4 de outubro, polo que se crea e se regula o SIDIVIHG), o que permite coñecer a evolución temporal e xeográfica da infección e a súa distribución entre a poboación con diferentes prácticas de risco.

A información recadada é estritamente confidencial e só se utiliza para os fins previstos no ficheiro denominado Sistema de información e vixilancia de problemas de saúde pública.

Metodoloxicamente faise unha análise descritiva e calcúlanse as taxas* de novos diagnósticos de VIH por 100.000 habitantes, para o que se teñen en conta os diferentes padróns correspondentes a cada ano, e cuxas principais variables de estudo son: ano de diagnóstico do VIH, idade cando se diagnostica o VIH, sexo, categoría de transmisión, provincia de orixe e número de linfocitos CD4 no momento do diagnóstico da infección.

Na análiseponse especial atención no diagnóstico tardío, definido como pacientes con cifra de CD4 inferior a 350 células/ μ l na primeira determinación da infección polo VIH.

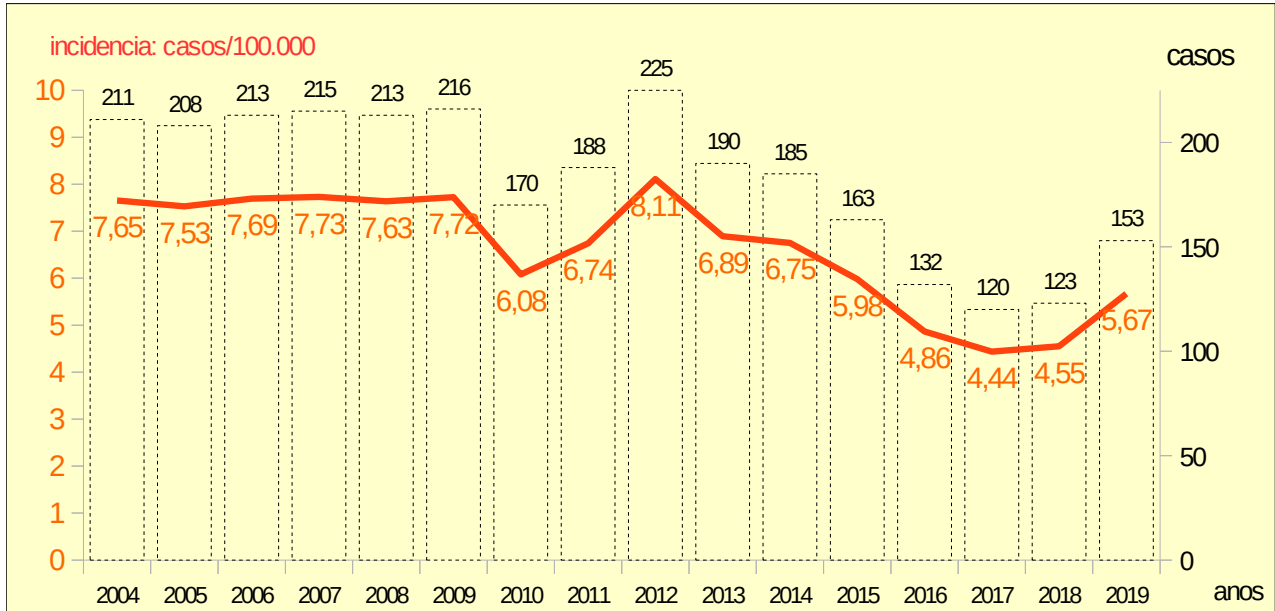
* Todas as taxas que se citan neste informe sobre o diagnóstico de infección polo VIH en Galicia 2004-2019 teñen en conta poboacións a partir da interpolación dos datos do padrón correspondentes e están referidas ao 1 de xullo de cada ano.

Os datos presentados non se corríxen por atraso na notificación, polo que debemos valorar menos profundamente os datos do último ano de rexistro.

A INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

En Galicia rexistráronse 2.925 casos de persoas infectadas polo virus da inmunodeficiencia humana entre os anos 2004 e 2019, cunha media de 183 infeccións anuais, o que representa unha incidencia anual de 6,63 casos por 100.000 habitantes (por debaixo da incidencia do conxunto das comunidades autónomas españolas que declaran casos actualmente ao Sistema de información sobre novos diagnósticos de VIH, que foi de 10,29 casos por 100.000 habitantes e ano no período 2004-2018).

Gráfico 1. Número de casos e incidencia de infección polo VIH segundo ano de diagnóstico. Galicia 2004-2019

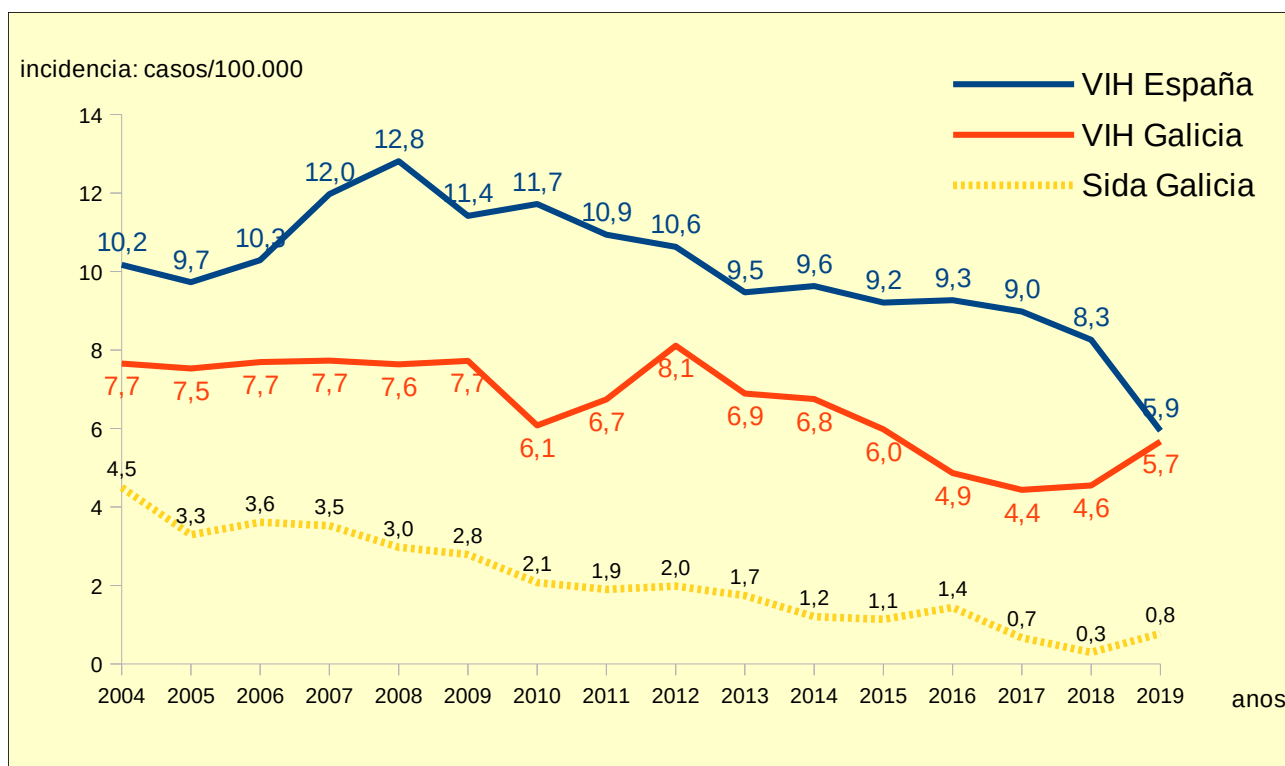
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Obsérvase unha incidencia estable ata 2012, ano a partir do cal se observa unha clara diminución de casos de infección. Cun aumento de casos de infección en 2019 debidos, probablemente, á declaración dos casos automaticamente dende os laboratorios de microbioloxía dos diferentes hospitais do SERGAS o que evita a infradeclaración de casos que se producía ata o de agora (esa infradeclaración en España estímase entre un 10 % e un 20 % anual).

Gráfico 2. Incidencia de infección polo VIH e sida por ano de diagnóstico. Galicia e España 2004-2019

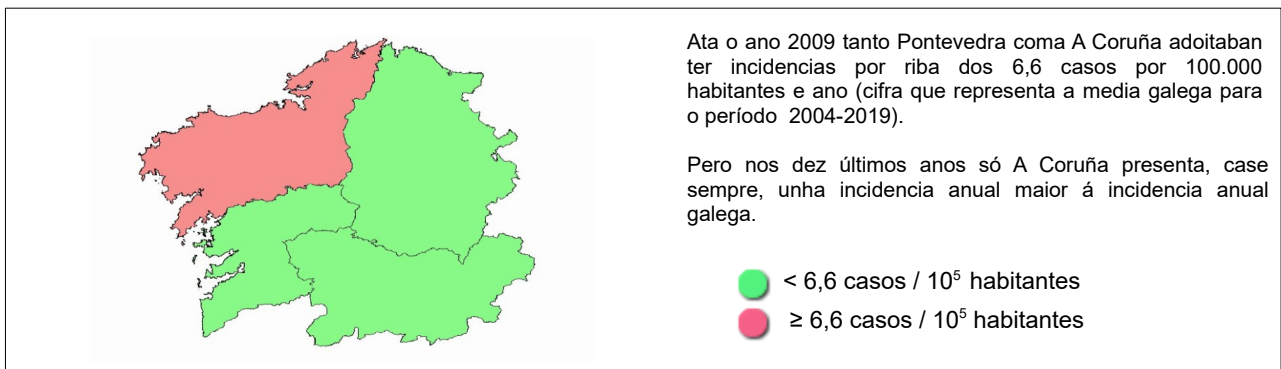

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

DISTRIBUCIÓN XEOGRÁFICA

Segundo a distribución xeográfica entre 2004 e 2019, A Coruña e Pontevedra son as provincias con maior incidencia de infección polo VIH, cunhas incidencias medias anuais de 7,5 e 6,8 casos/10⁵, respectivamente. Pero dende 2010 só A Coruña presenta, case sempre, incidencias anuais por riba da media de cada ano.

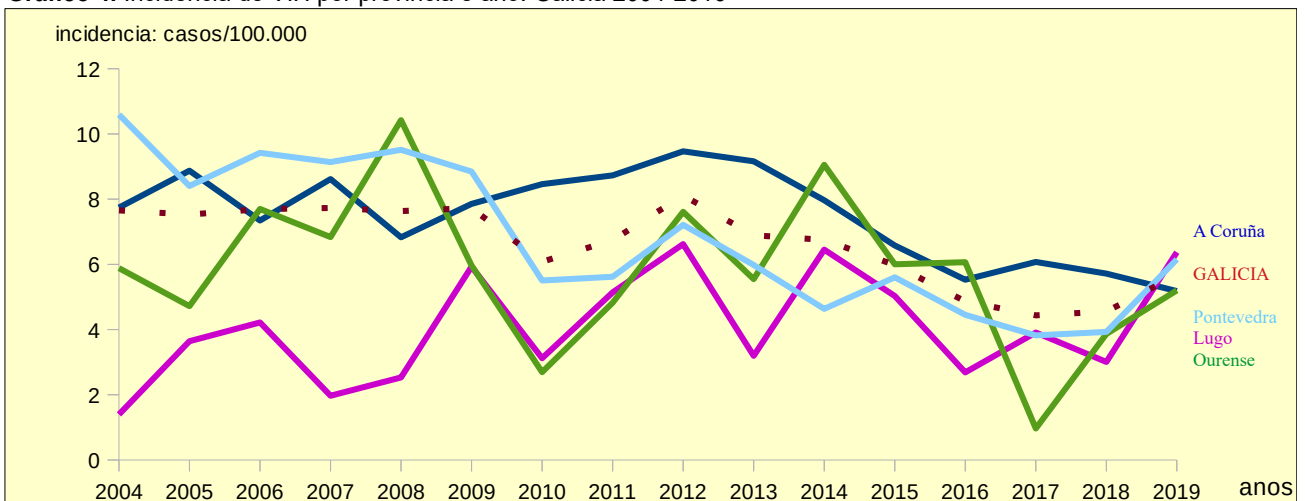
Gráfico 3. Incidencia de VIH por provincia. Galicia 2010-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Ourense presenta a incidencia intermedia con 5,8 casos/10⁵ e ano, entre 2004 e 2019, mentres que Lugo amosa unha incidencia anual de 4,1 casos/10⁵.

Gráfico 4. Incidencia de VIH por provincia e ano. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Aínda que dezaseis anos representan un período de tempo curto, parece que o comportamento da incidencia de infección en Ourense é a máis irregular, e A Coruña é a que permanece máis constantemente por riba da incidencia media galega.

Táboa 1. Número de diagnósticos VIH por provincia e ano. Galicia 2004-2019

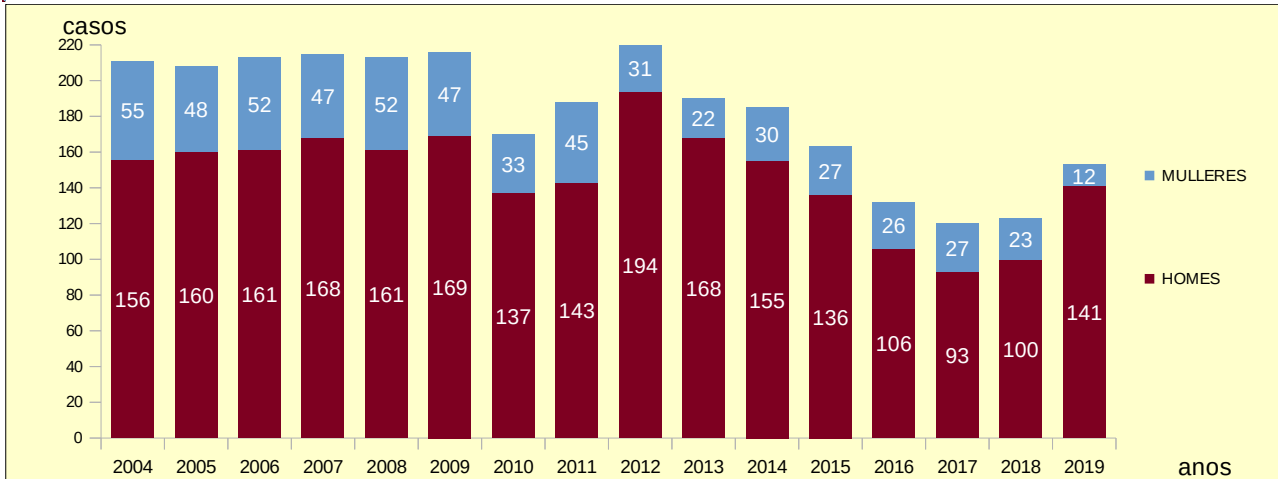
	A CORUÑA	LUGO	OURENSE	PONTEVEDRA	Galicia
2004	87	5	20	99	211
2005	100	13	16	79	208
2006	83	15	26	89	213
2007	98	7	23	87	215
2008	78	9	35	91	213
2009	90	21	20	85	216
2010	97	11	9	53	170
2011	100	18	16	54	188
2012	108	23	25	69	225
2013	104	11	18	57	190
2014	90	22	29	44	185
2015	74	17	19	53	163
2016	62	9	19	42	132
2017	68	13	3	36	120
2018	64	10	12	37	123
2019	58	21	16	58	153
Total:	1.361	225	306	1.033	2.925

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

SEXO E IDADE

Respecto da distribución por sexos dos casos acumulados, o 80 % pertence ao sexo masculino. A evolución do número de casos de ambos os sexos ao longo dos dezaseis anos queda reflectida no gráfico seguinte:

Gráfico 5. Número de diagnósticos VIH por sexo e ano de diagnóstico. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

A razón de sexos (homes/mulleres) é de 4,1 durante todo o período. Se só tivéssemos en conta os que se infectan por relacións heterosexuais non protexidas, a razón pasaría a ser de 1,4. E nas persoas que se inxectan drogas (PID), a razón é de 4,1.

Gráfico 6. Razón de sexos no diagnóstico VIH por ano. Galicia 2004-2019

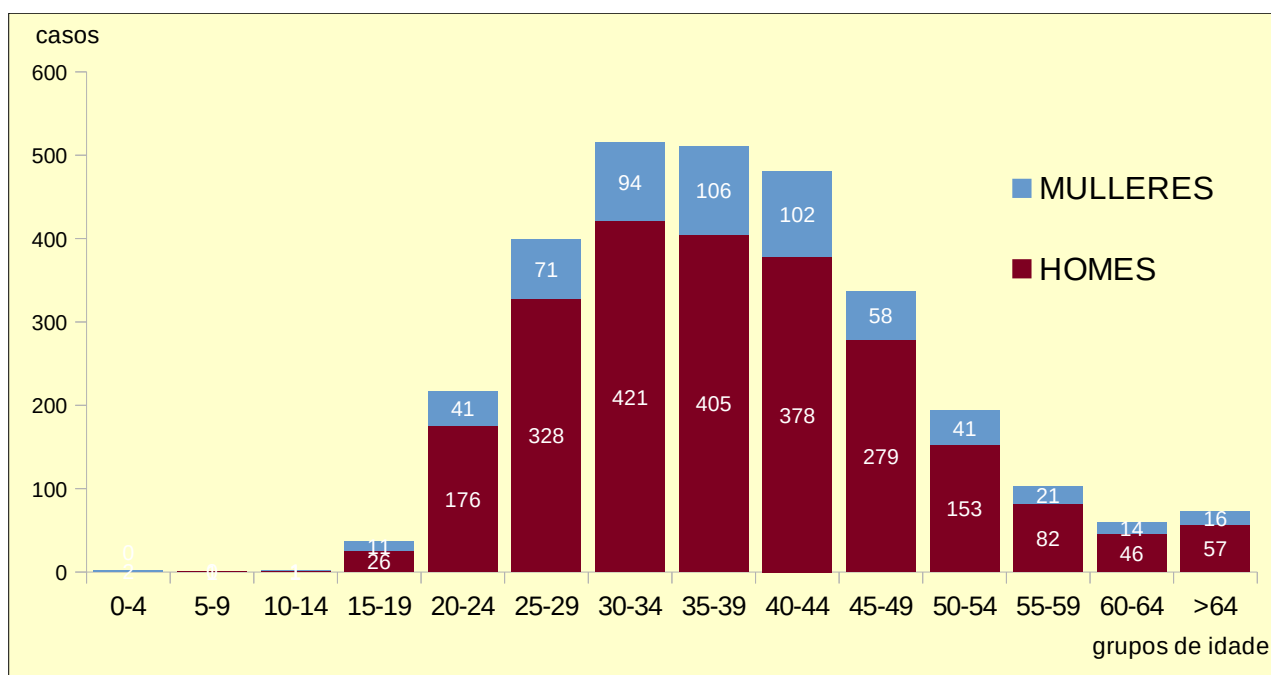

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

En canto á idade, cómpre sinalar que a infección polo VIH afecta fundamentalmente a adultos mozos. O 77 % de todos os casos tiña no momento do diagnóstico da infección entre 25 e 49 anos.

Gráfico 7. Número e porcentaxe de diagnósticos VIH por grupo de idade e sexo. Galicia 2004-2019

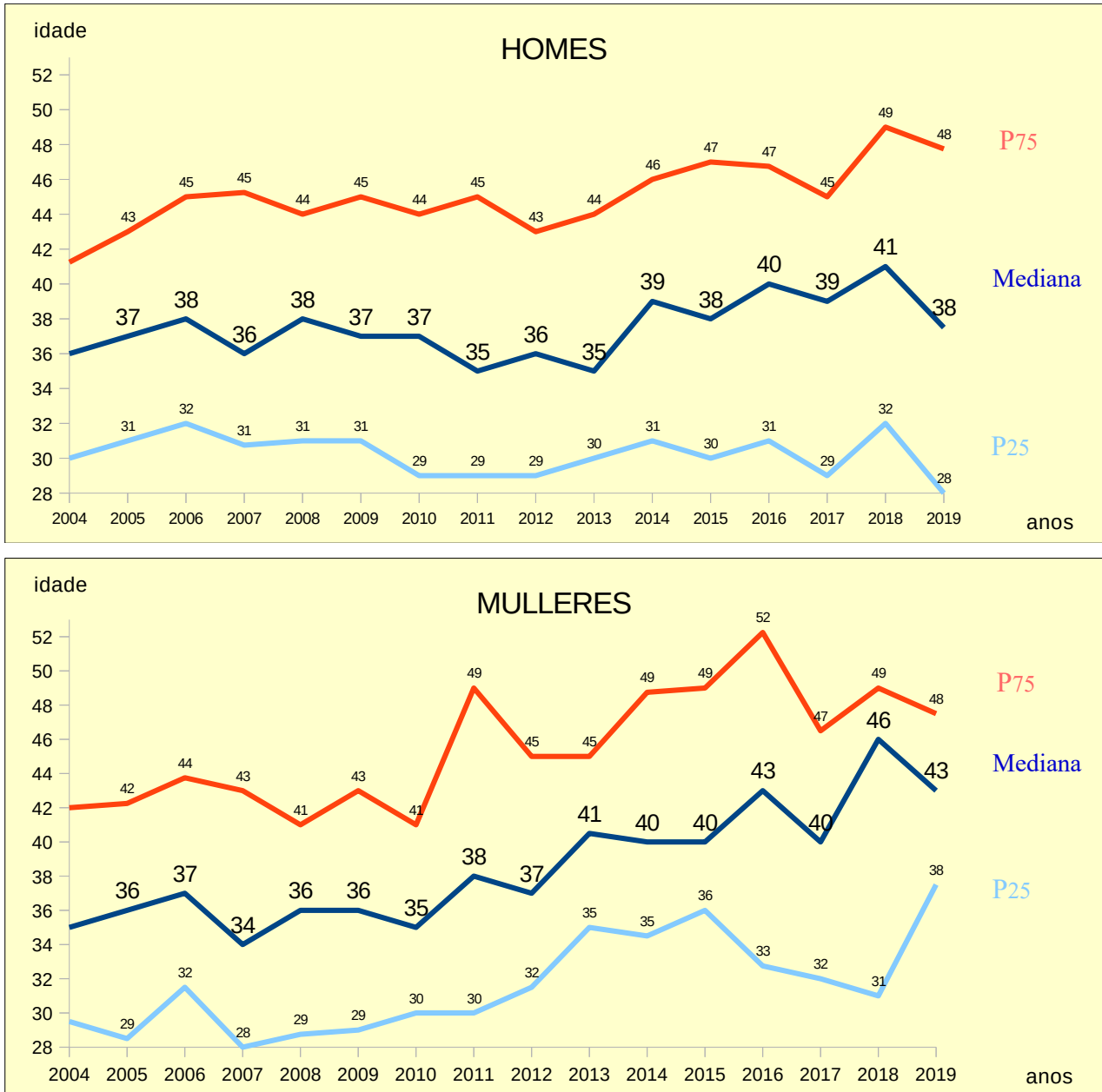

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

A idade media no momento do diagnóstico da infección rolda os 38 anos, con valores moi similares en homes (38,2) e mulleres (38,5), aínda que as mulleres amosan unha tendencia máis irregular que vai en aumento nos últimos anos.

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Gráfico 8. Idade no momento do diagnóstico da infección polo VIH segundo sexos. Galicia 2004-2019

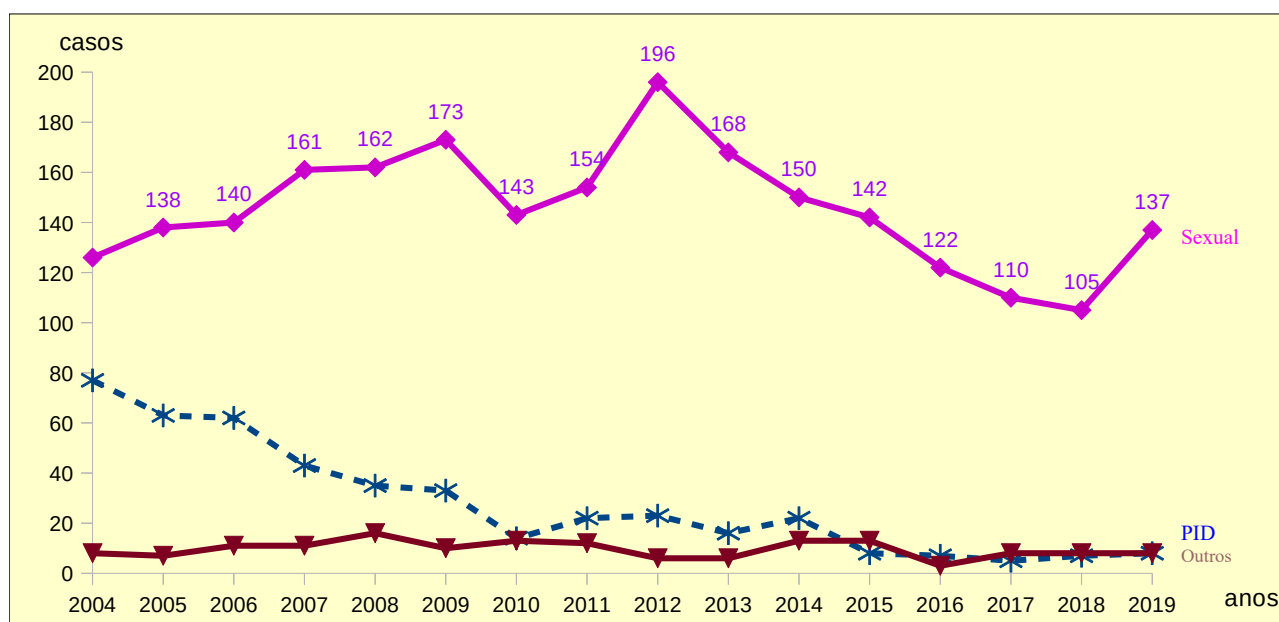

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

CATEGORÍAS DE TRANSMISIÓN

A categoría de transmisión máis frecuente na infección polo VIH nos dezaseis anos analizados foi a das relacións sexuais non protexidas, que supuxo o 80 % dos casos (42,5 % entre homes que teñen sexo con outros homes [HSH] e o 37,1 % heterosexualmente), e presenta un incremento de peso relativo con respecto aos casos debidos ao intercambio de xiringas entre persoas que se inxectan drogas (PID), que supoñen a segunda categoría de afectación do período, cun 15 % das infeccións.

Gráfico 9. Número de diagnósticos VIH por ano e categoría de transmisión. Galicia 2004-2019

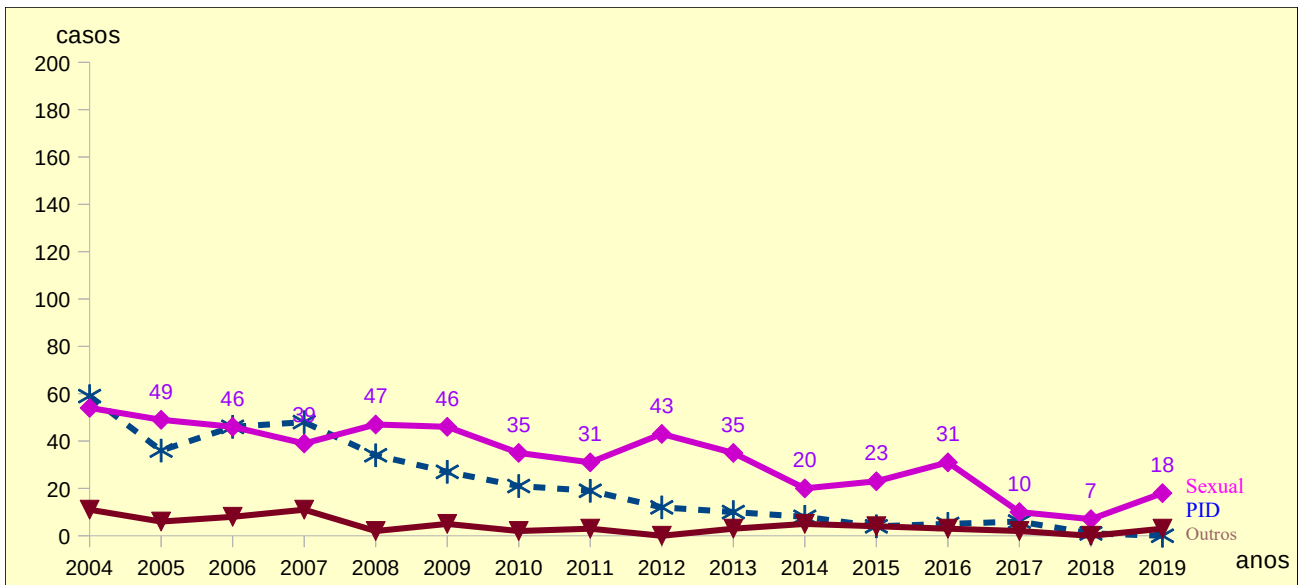

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Se comparamos os datos de infección polo VIH cos datos de enfermidade (sida) en Galicia para o mesmo período, obsérvase unha «aparente» gran diferenza no comportamento epidemiolóxico da transmisión, e que debe ser visto unicamente dende un

punto de vista da infección (claramente a vía sexual é predominante) e non da aparición da sida (os diversos grupos de transmisión parecen moi iguais nas súa forma de transmitirse).

Gráfico 10. Casos de sida por ano de diagnóstico e categoría de transmisión. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

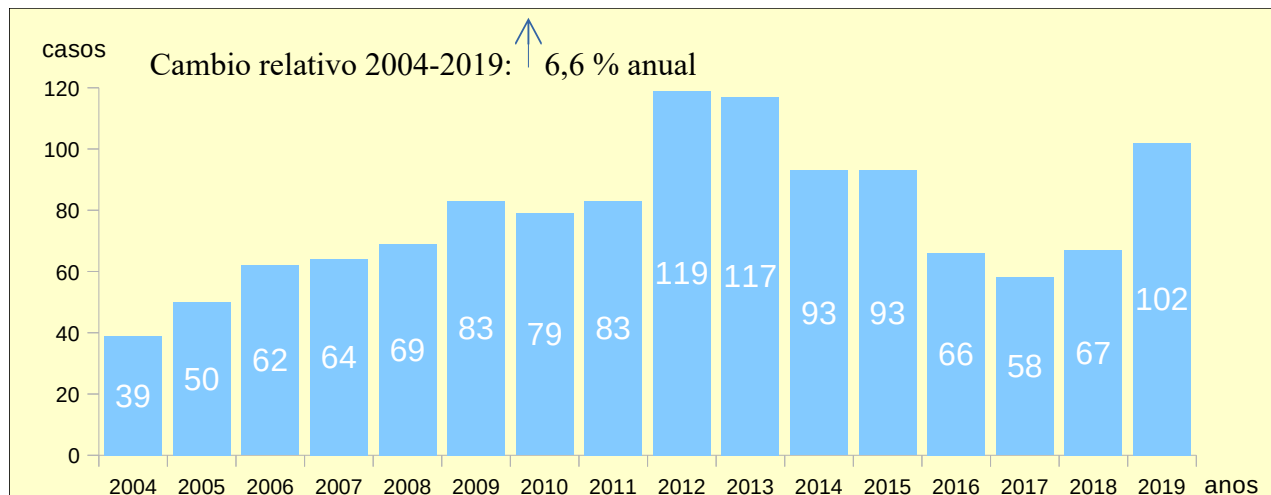
É importante observar os datos da transmisión sexual por sexos, xa que as categorías máis asociadas á infección cando non os separamos son moi similares entre os HSH e heterosexuais. Se temos en conta só os homes, os HSH sitúanse claramente como os máis afectados e presentan unha evolución ao ascenso gradual co paso dos anos, expresado nun cambio relativo (CR) ascendente do 6,6 % anual no período 2004-2019.

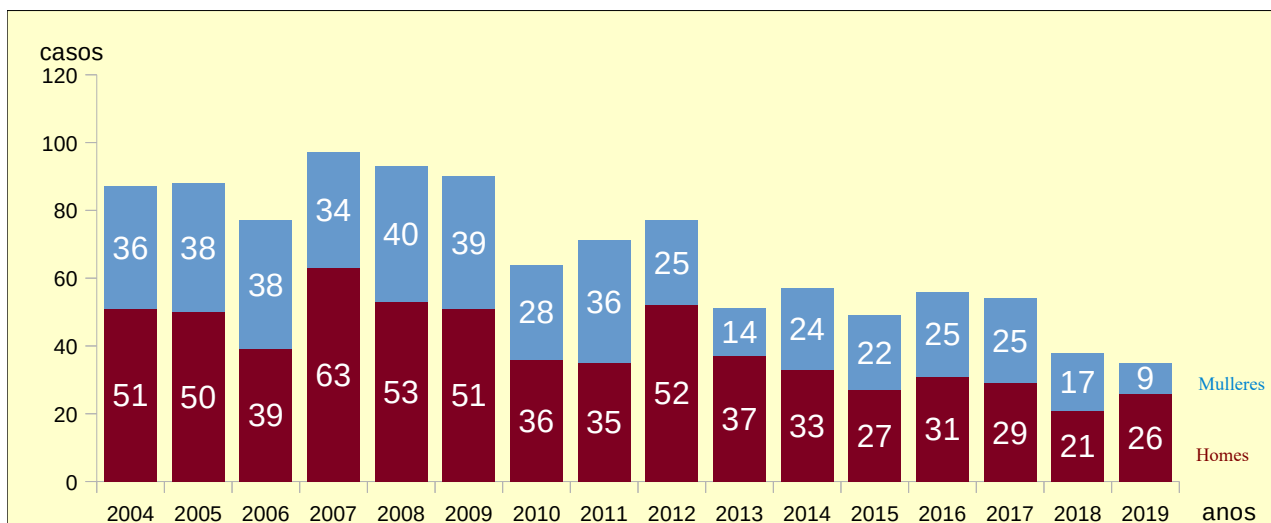
1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Gráfico 11. Número de diagnósticos VIH na categoría de transmisión sexual segundo sexos. Galicia 2004-2019

11 a. HSH

11 b. Heterosexual

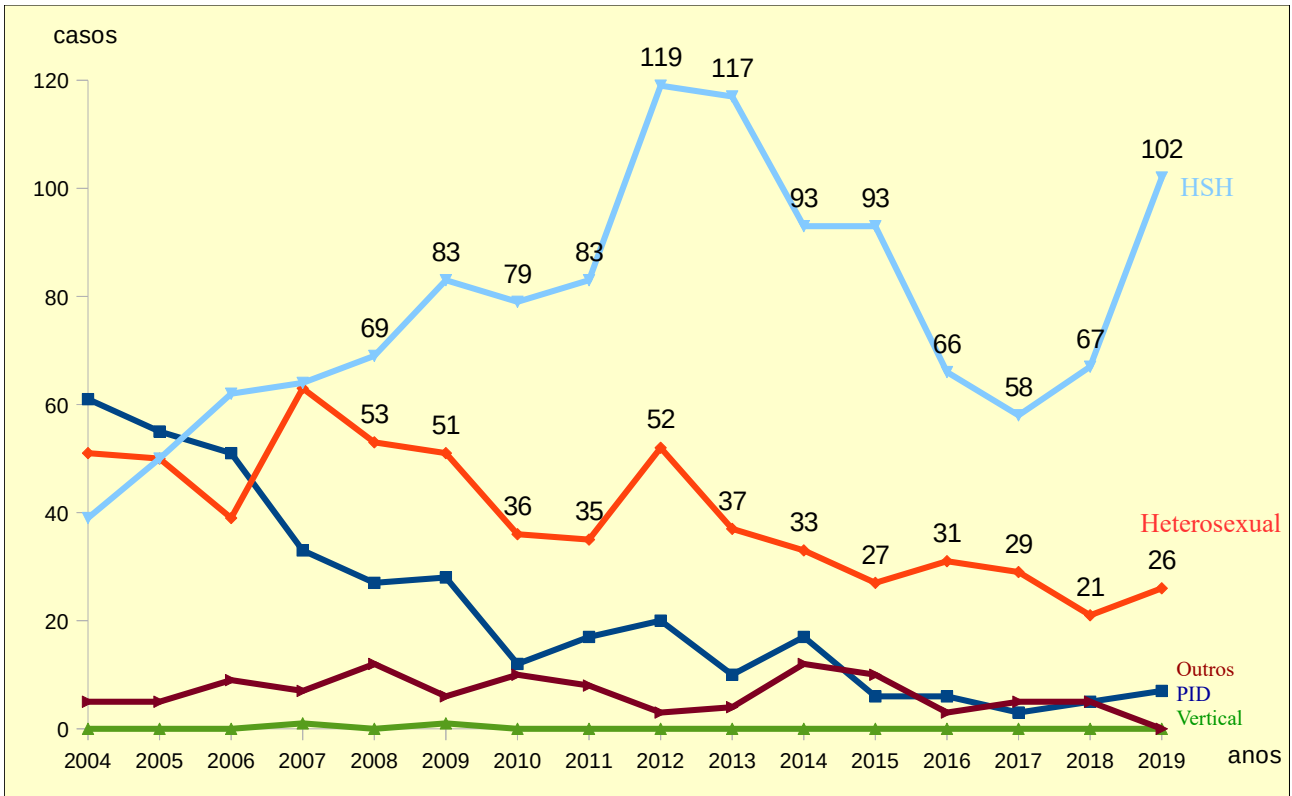

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Se describimos todas as categorías de transmisión nos homes, obsérvase que as infeccións asociadas aos HSH representan a primeira categoría de transmisión do período (en claro ascenso), por riba dos casos das categorías heterosexuais e PID (estas últimas cun importante descenso).

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Gráfico 12. Número de diagnósticos VIH en homes por ano e categoría de transmisión. Galicia 2004-2019

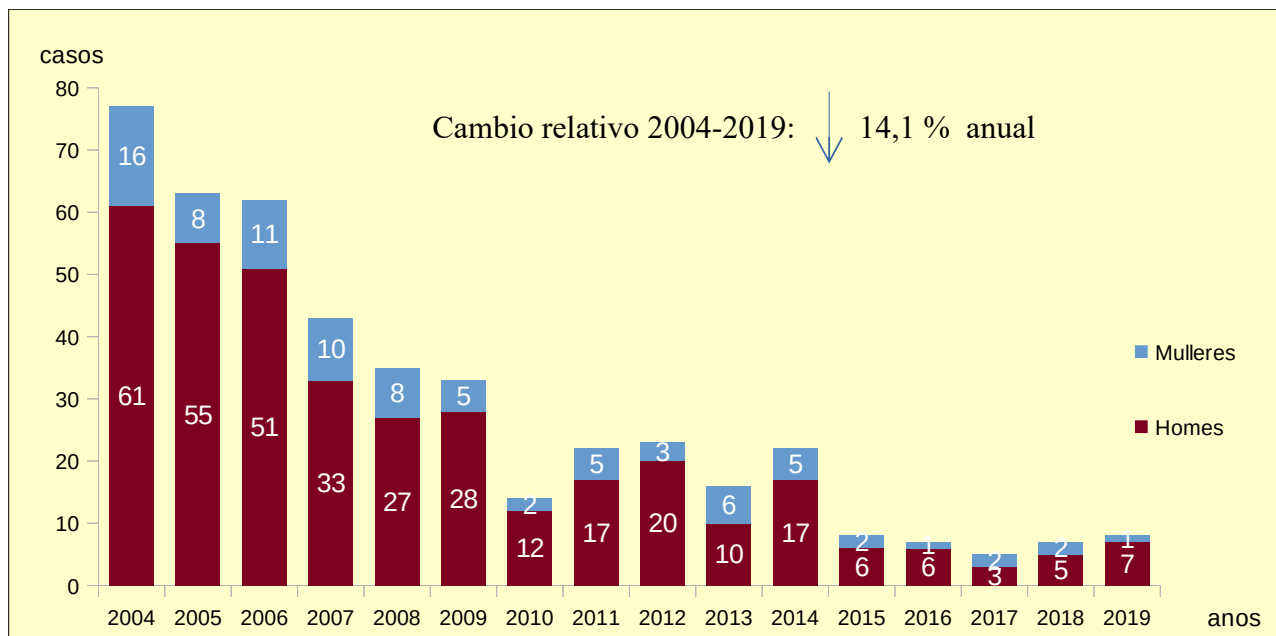

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Se volvemos á totalidade da poboación, na categoría das persoas que se inxectan drogas e que comparten o material de inxección obsérvase unha tendencia clara á diminución do número de casos co paso dos anos, cun cambio relativo descendente do 14 % anual no período 2004-2019.

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Gráfico 13. Número de diagnósticos VIH asociados ás persoas que se inxectan drogas (PID). Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Se estudamos a distribución das porcentaxes referentes ás diferentes categorías de transmisión por sexos (gráfico 14), observamos que nas mulleres a categoría máis frecuente é claramente a asociada a prácticas heterosexuais non protexidas, cun 78 % dos casos e cunha tendencia estable no tempo (táboa 3).

No caso dos homes, hai máis variación (táboa 2) e obsérvase que a categoría de transmisión con maior porcentaxe de afectación varía cos anos, pero na maior parte do período a categoría que predomina é a dos HSH e cunha tendencia ao aumento que xa comentamos anteriormente. A segunda categoría de transmisión sería a heterosexual, cunha tendencia estable no tempo. Os PID que comparten material de inxección teñen menos incidencia e, ademais, presentan unha tendencia clara ao descenso, supoñendo unicamente o 15 % dos casos.

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Táboa 2. Número de diagnósticos VIH por categoría de transmisión en homes. Galicia 2004-2019

	PID	Heterosexual	HSH	Hemoderivados	Sangue	Fillos nai risco	Outros/Desc.	TOTAL
04a10	267 (38 ao ano)	343 (49 ao ano)	447 (64 ao ano)	2 (0 ao ano)	0 (0 ao ano)	0 (0 ao ano)	53 (8 ao ano)	1.112 (159 ao ano)
2011	17	35	83	0	0	0	8	143
2012	20	52	119	0	0	0	3	194
2013	10	37	117	0	0	0	4	168
2014	17	33	93	0	0	0	12	155
2015	6	27	93	0	0	0	10	136
2016	6	31	66	0	0	0	3	106
2017	3	29	58	0	0	0	5	95
2018	6	20	67	0	0	0	7	100
2019	7	26	102	0	0	0	0	135
	359	633	1.245	2	0	0	105	2.344

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

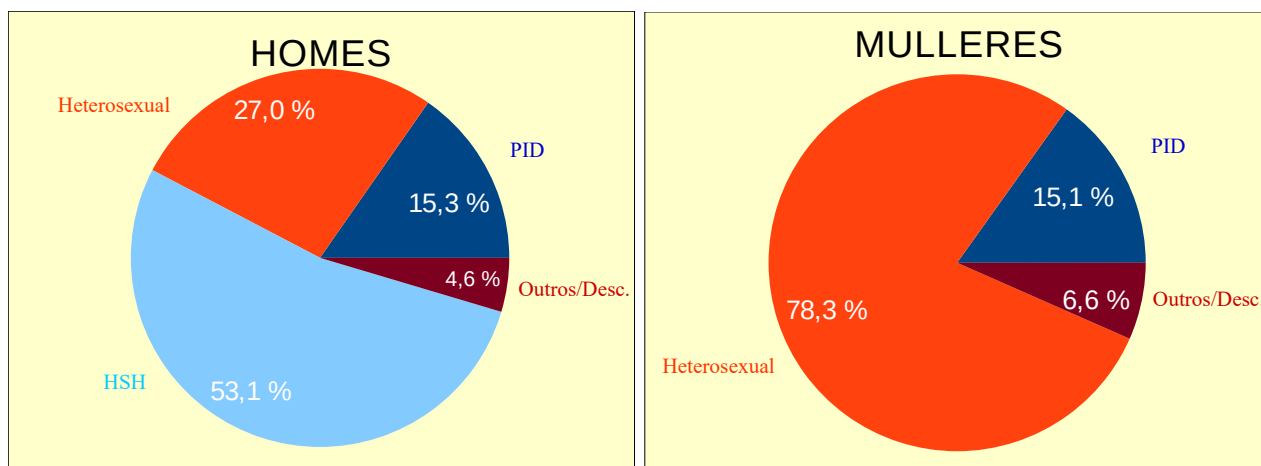
Táboa 3. Número de diagnósticos VIH por categoría de transmisión en mulleres. Galicia 2004-2019

	PID	Heterosexual	Hemoderivados	Sangue	Fillos nai risco	Outros/Desc.	TOTAL
04a10	60 (9 ao ano)	253 (36 ao ano)	1 (0 ao ano)	1 (0 ao ano)	2 (0 ao ano)	17 (2 ao ano)	334 (48 ao ano)
2011	5	36	0	0	0	4	45
2012	3	25	0	1	1	1	31
2013	6	14	0	0	0	2	22
2014	5	24	0	0	0	1	30
2015	2	22	0	0	0	3	27
2016	1	25	0	0	0	0	26
2017	2	25	0	0	0	1	28
2018	2	17	0	0	0	2	21
2019	1	9	0	0	0	1	11
	87	450	1	2	3	32	575

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Nos gráficos 14 e 16 constátase o predominio da transmisión da infección polo VIH a través da vía sexual: 80 % (no caso dos homes: 53,1 % HSH e 27,0 % heterosexual).

Gráfico 14. Categorías de transmisión dos diagnósticos VIH por sexos. Galicia 2004-2019

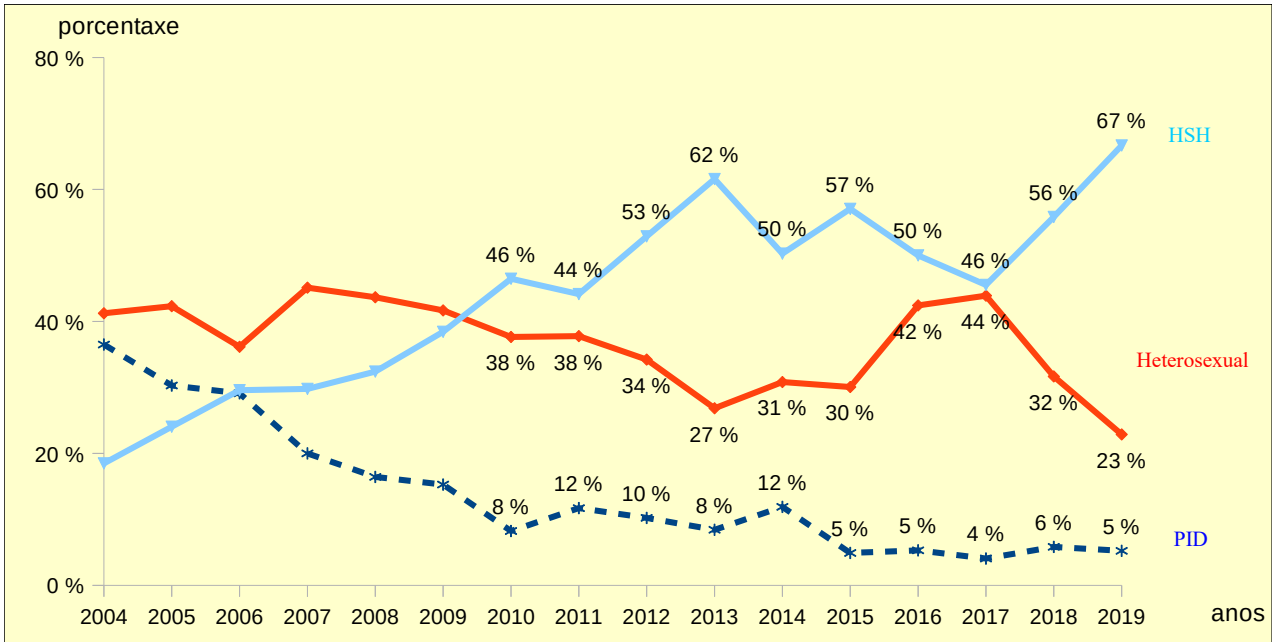
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

No gráfico 15 vemos, o mesmo ca noutros gráficos, o cambio que supón observar o fenómeno da afectación polo virus segundo o apreciemos dende a perspectiva unicamente da infección ou de padecer a enfermidade (sida), de maneira que á hora de describir a situación do problema debemos facelo basicamente en termos de dinámica de infección e non de enfermidade, pois o cadro que representan é moi diferente.

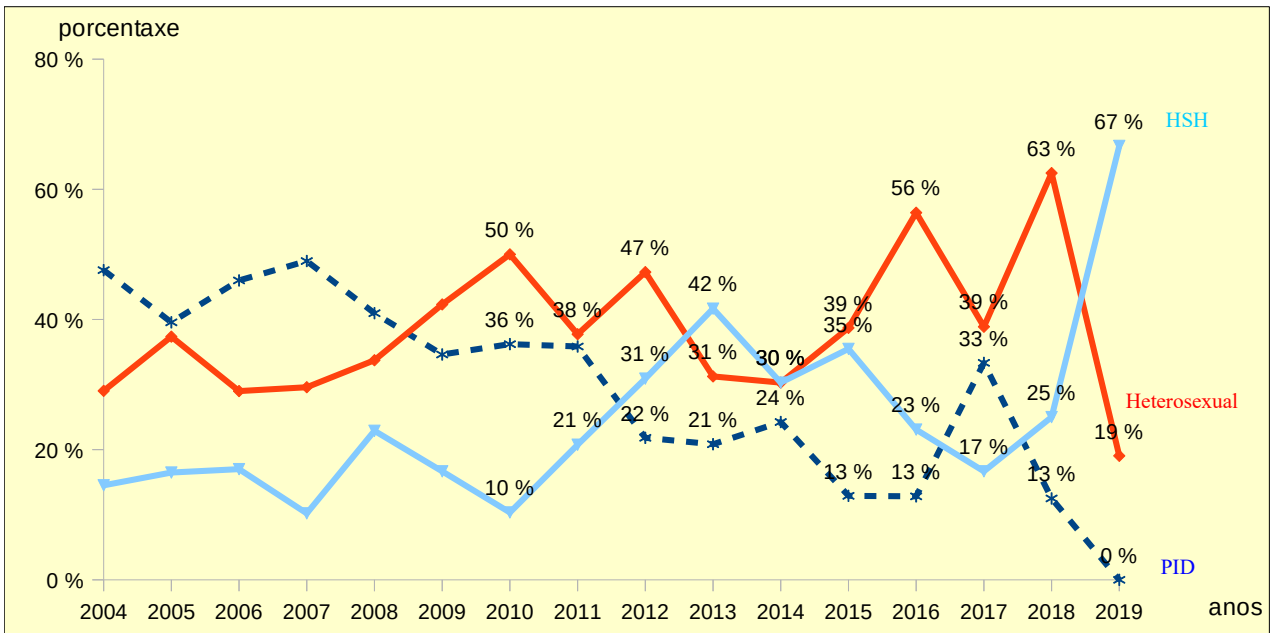
1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Gráfico 15. Porcentaxe de diagnósticos VIH e sida segundo as principais prácticas de risco e anos. Galicia 2004-2019

15 a. VIH

15 b. Sida

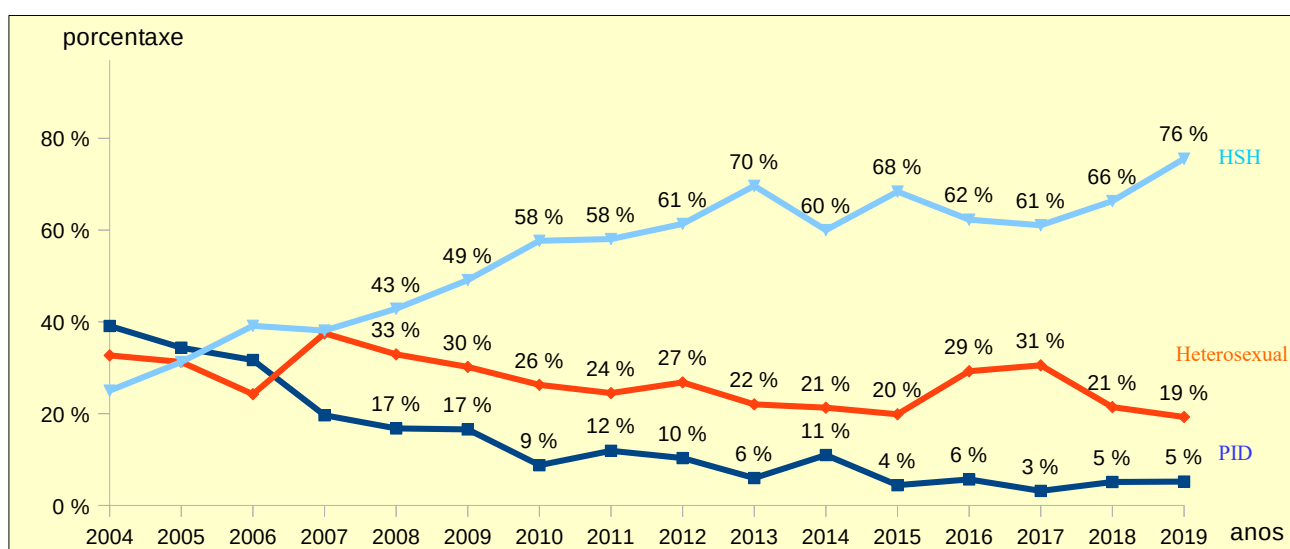
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

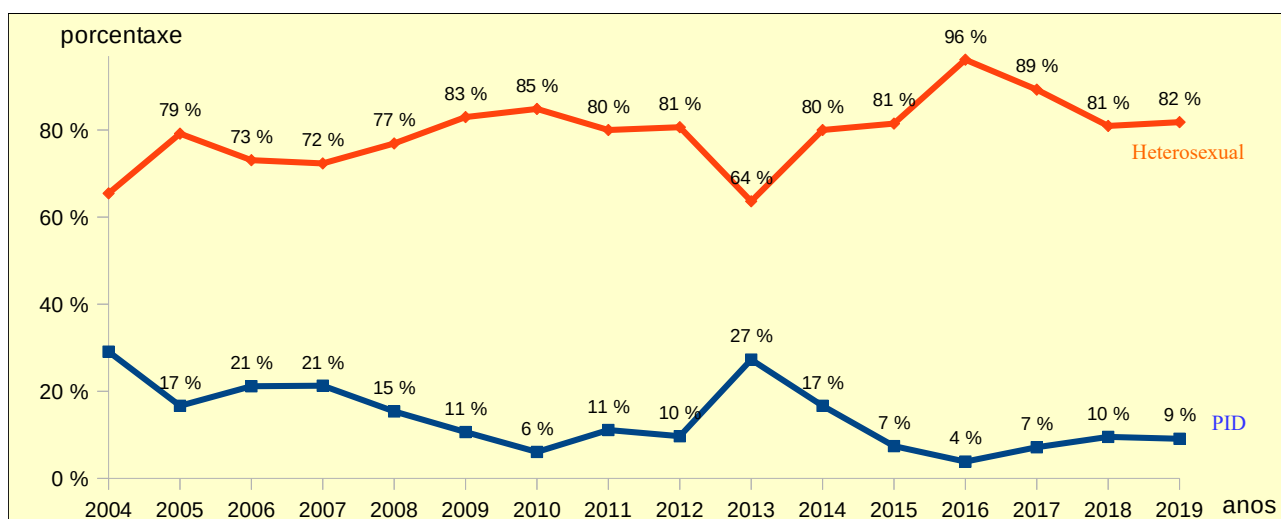
No seguinte gráfico queda claro, como xa comentamos anteriormente, que a transmisión por vía sexual é predominante e que no caso dos homes a transmisión asociada aos HSH é superior á heterosexual.

Gráfico 16. Porcentaxe de diagnósticos VIH segundo o sexo, as principais prácticas de risco e anos. Galicia 2004-2019

16 a. Homes

16 b. Mulleres

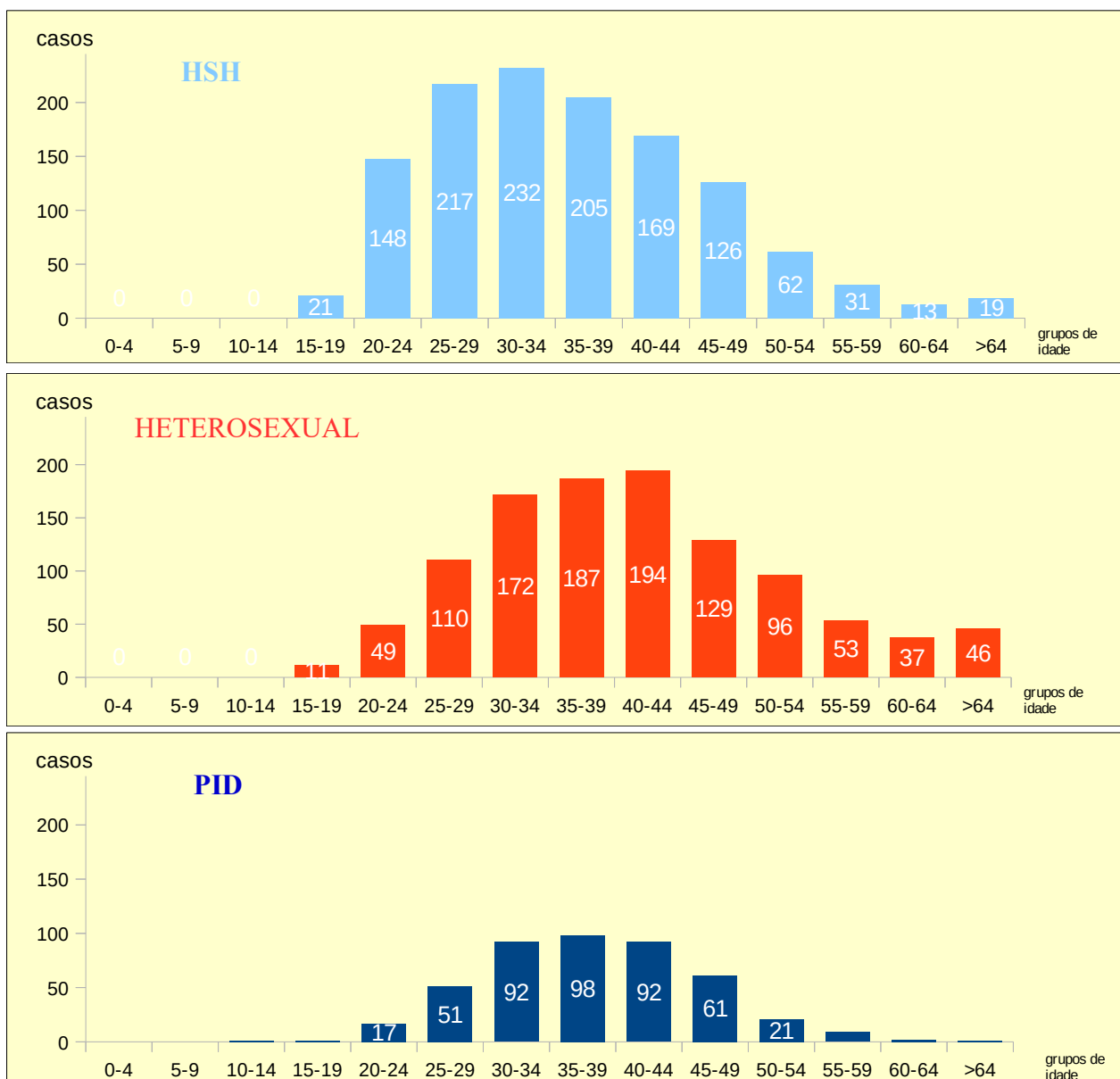

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Ao considerar a categoría de transmisión e os grupos de idade, obsérvase que os máis afectados son os que teñen entre 25 e 49 anos nas tres categorías principais (88 % PID, 76 % HSH e 73 % heterosexuais), pero destaca o feito de que na transmisión heterosexual haxa unha presenza importante de infección en persoas maiores de 49 anos (232 de 1.084 casos [21 %]).

Gráfico 17. Número de diagnósticos VIH por grupo de idade nas tres principais categorías de transmisión. Galicia 2004-2019

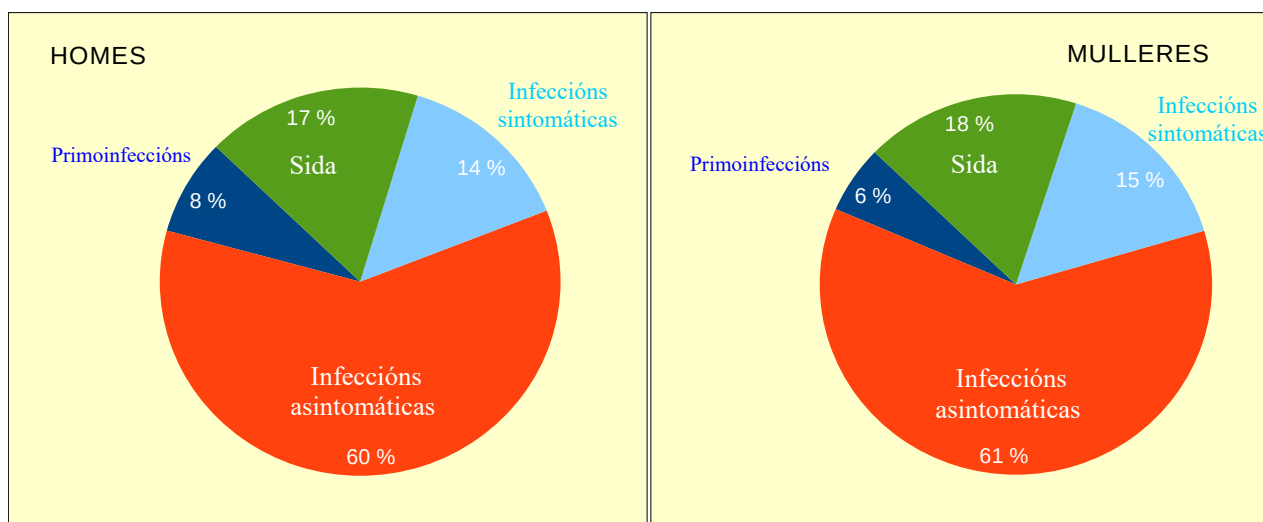
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

ESTADIO CLÍNICO

Ao analizar o estadio clínico no momento do diagnóstico, o 60,4 % preséntase como infección asintomática (60,2 % homes, 61,0 % mulleres), o 17,5 %, como casos sida (17,4 % homes, 17,7 % mulleres), o 14,6 %, como infección sintomática sen criterios de sida (14,4 % homes, 15,5 % mulleres) e o 7,5 %, como primoinfeccións (8,0 % homes, 5,7 % mulleres).

Gráfico 18. Estadio clínico dos diagnósticos VIH* por sexos. Galicia 2004-2019

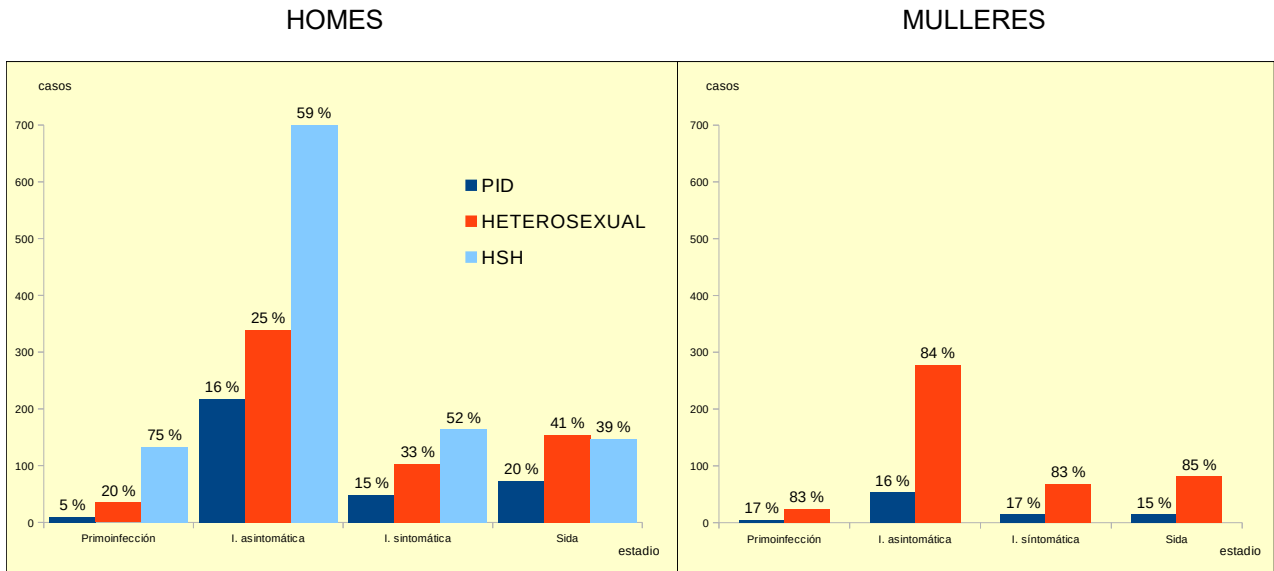
* En 21 diagnósticos VIH, o que supón o 0,8 % dos rexistros, non constaba o estadio clínico.

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Tendo en conta a vía de transmisión, na categoría heterosexual o 57,0 % atopábase asintomático (54 % homes, 62 % mulleres), o 21,7 %, como casos de sida (24 % homes, 18 % mulleres), o 15,8 %, sintomático sen criterios sida (16 % homes, 15 % mulleres) e o 5,5 % eran primoinfeccións (5 % tanto en homes como mulleres).

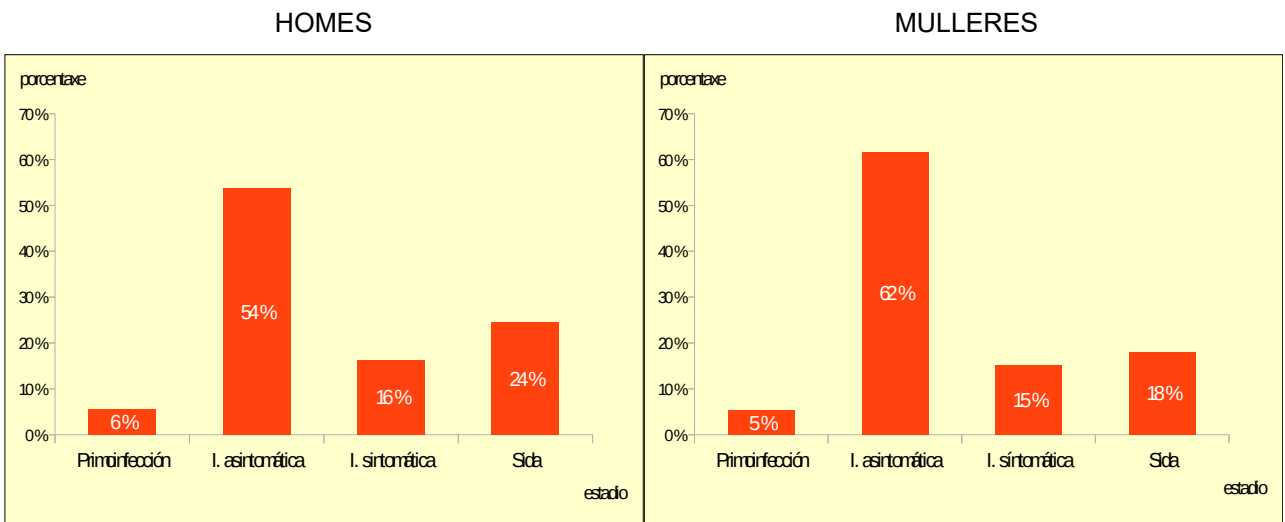
1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Gráfico 19. Estadio clínico dos diagnósticos VIH polas principais categorías de transmisión e sexos. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Gráfico 20. Estadio clínico dos diagnósticos VIH na categoría de transmisión heterosexual segundo o sexo. Galicia 2004-2019

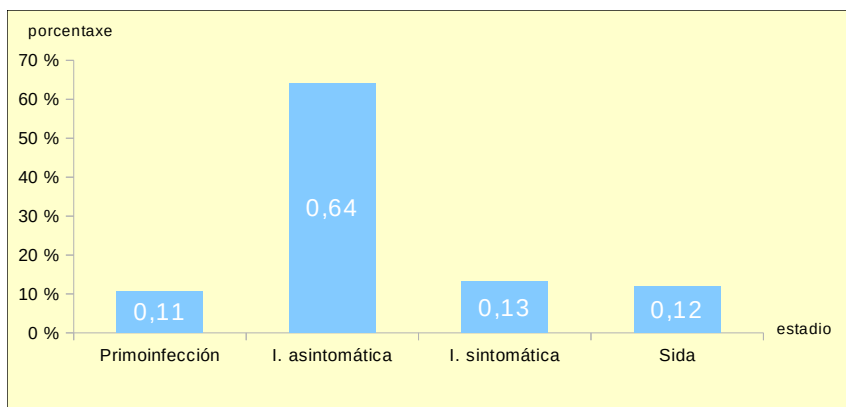

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Nos HSH o 64,1 % atopábase asintomático, o 13,2 %, sintomáticos sen criterios sida, o 11,9 % eran sida e o 10,7 %, primoinfeccións.

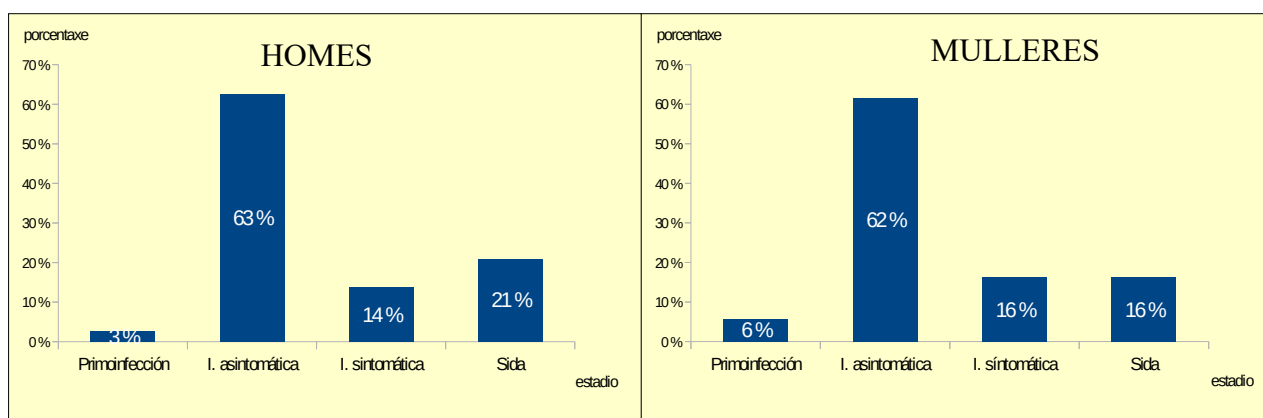
Gráfico 21. Estadio clínico dos diagnósticos VIH na categoría de HSH. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Nos infectados por compartiren material de inxección, o 62,4 % atopábase asintomático (63 % homes e 62 % mulleres), o 20,0 % era sida (21 % homes e 16 % mulleres), o 14,3 % sintomático sen criterios de sida (14 % homes e 16 % mulleres) e o 3,2 % era primoinfección (3 % homes e 6 % mulleres).

Gráfico 22. Estadio clínico dos diagnósticos VIH na categoría de persoas que se inxectan drogas segundo o sexo. Galicia 2004-2019

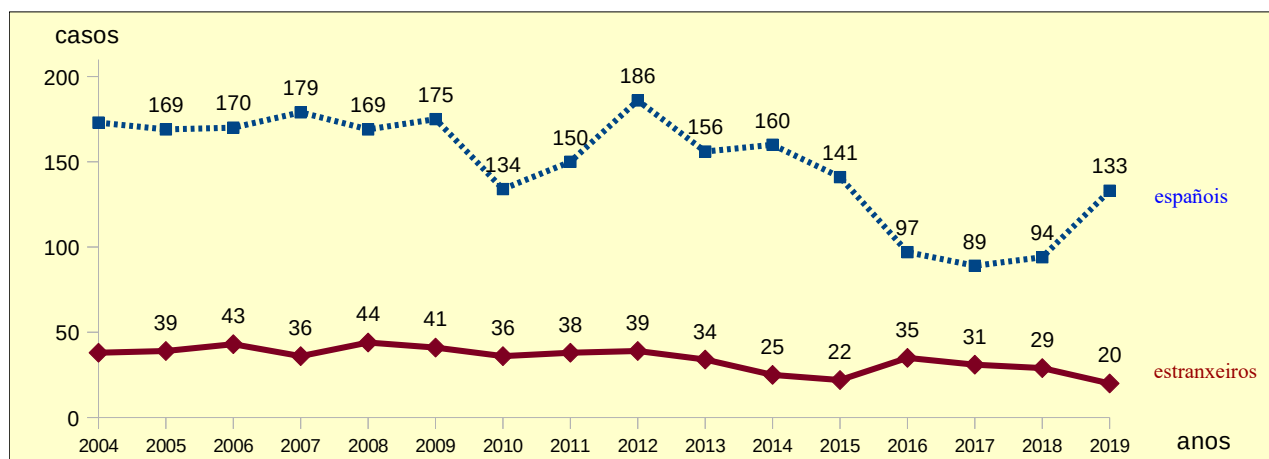

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

PAÍS DE ORIXE

No período estudado, o 19 % dos novos diagnósticos de infección polo VIH (17 % dos homes e 29 % das mulleres) realizouse en persoas orixinarias doutros países. Os homes eran o 70 % (razón de masculinidade de 2,4).

Gráfico 23. Número de diagnósticos VIH residentes en Galicia segundo a súa orixe. Galicia 2004-2019

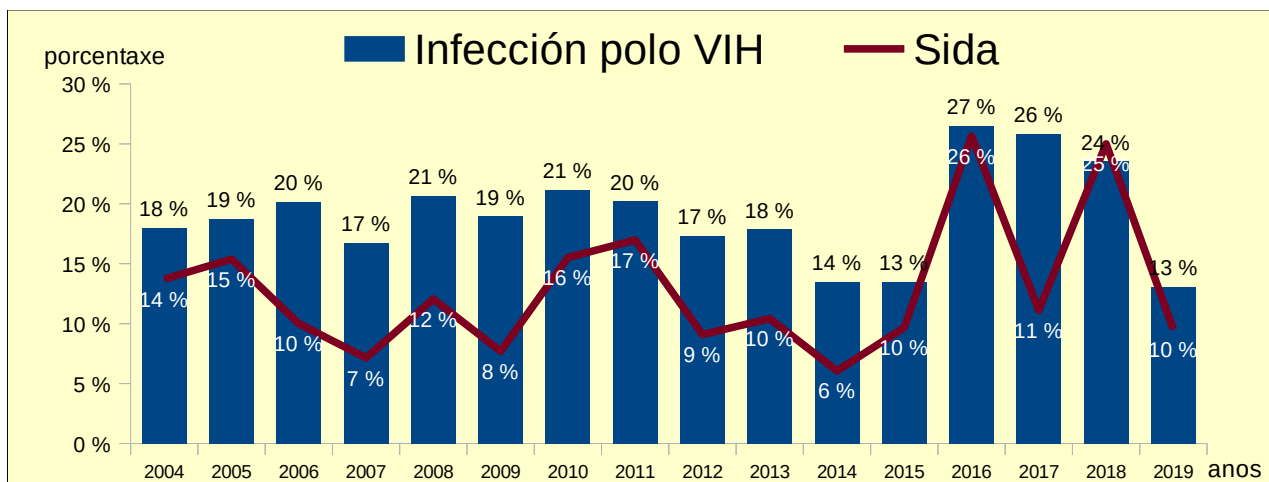

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

O mesmo ca noutras situacións, obsérvase que o fenómeno da inmigración tamén o debemos ver maioritariamente dende a perspectiva da infección e non dos casos de sida, xa que daría unha idea de menor importancia do problema.

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

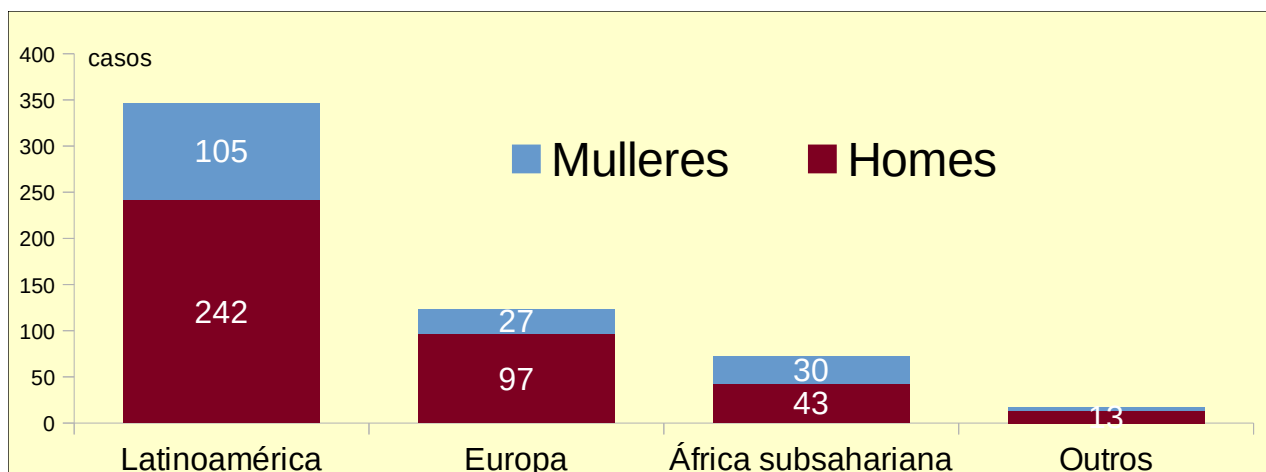
Gráfico 24. Porcentaxe dos diagnósticos VIH e sida residentes en Galicia que non son españois. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Os máis frecuentes foron os casos en latinoamericanos, cun 62 % (dos que os homes eran o 70 %), seguidos dos europeos, cun 22 % —maioritariamente portugueses— (dos que os homes eran o 78 %), dos subsaharianos, cun 13 % (dos que os homes eran o 59 %), e do resto das áreas xeográficas, cun 3 % (dos que os homes eran o 77 %).

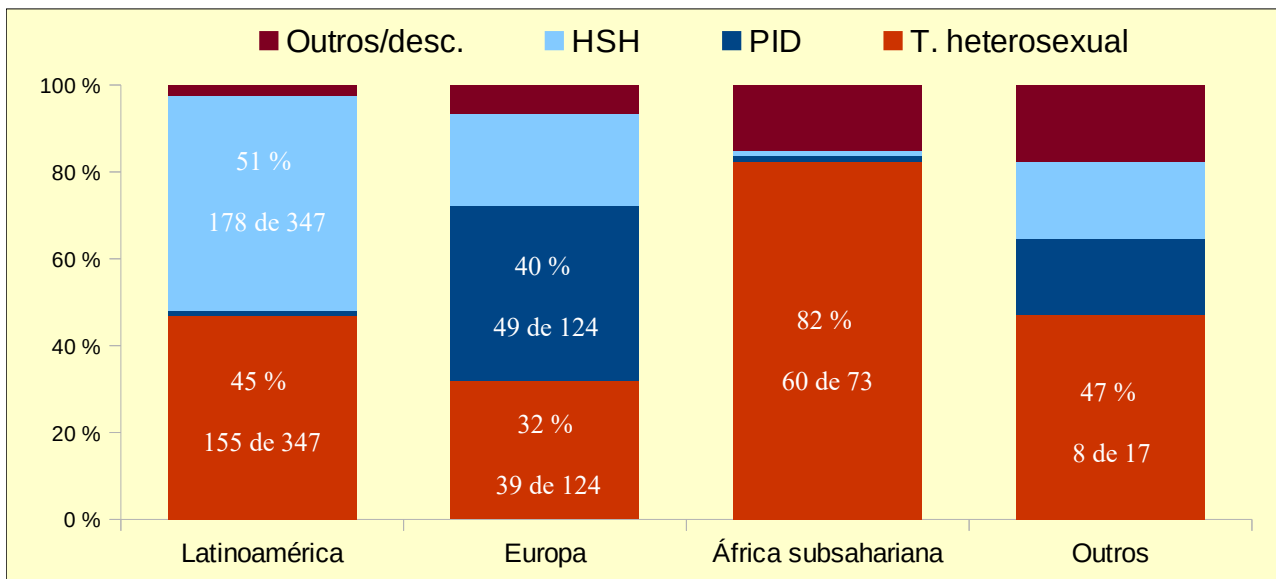
Gráfico 25. Número de diagnósticos VIH en estranxeiros segundo a área de orixe e sexo. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Por categorías de transmisión, os procedentes de Latinoamérica están maioritariamente asociados á transmisión por relacións sexuais non protexidas (96 %: 51 % homosexuais e 45 % heterosexuais). Nos orixinarios de Europa, o 40 % infectouse por compartir material de inxección de drogas (32 % por relacións heterosexuais non protexidas e 23 % asociado a relacións entre HSH) e os que viñeron de África a maioría infectouse por relacións sexuais non protexidas (maioritariamente heterosexuais).

Gráfico 26. Diagnósticos VIH en estranxeiros segundo a área de orixe e a práctica de risco. Galicia 2004-2019

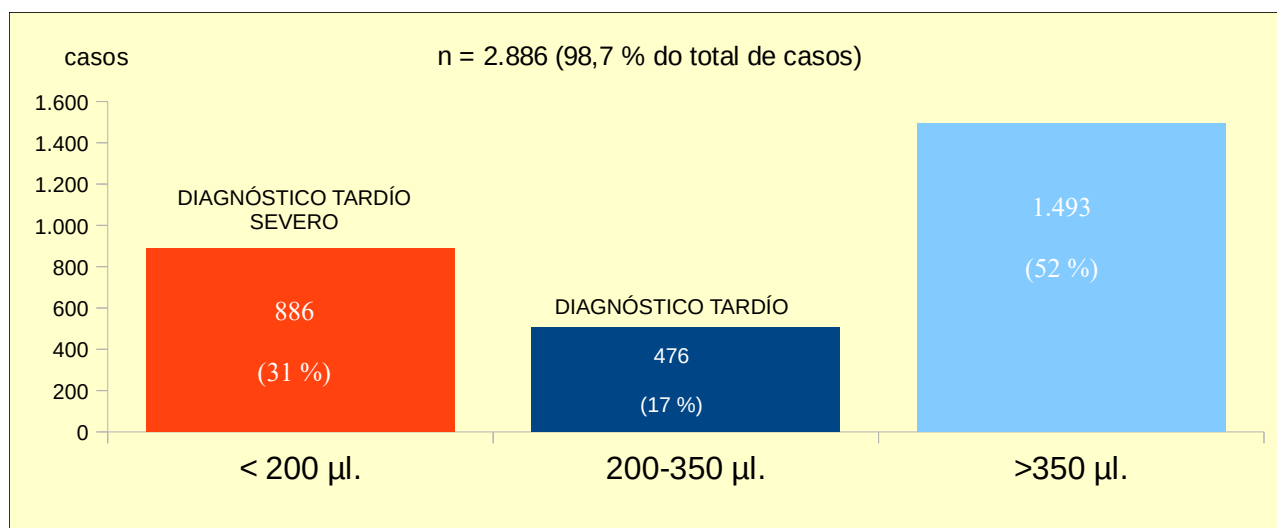

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

DIAGNÓSTICO TARDÍO

Nesta epígrafe comentaremos os datos de infección polo VIH segundo o nivel de CD4, considerando diagnóstico tardío* (DT) o caso daquel paciente con cifra de CD4 inferior a 350 células/ μ l na primeira determinación da súa infección polo virus.

Gráfico 27. Novos diagnósticos VIH segundo o nivel de CD4. Galicia 2004-2019

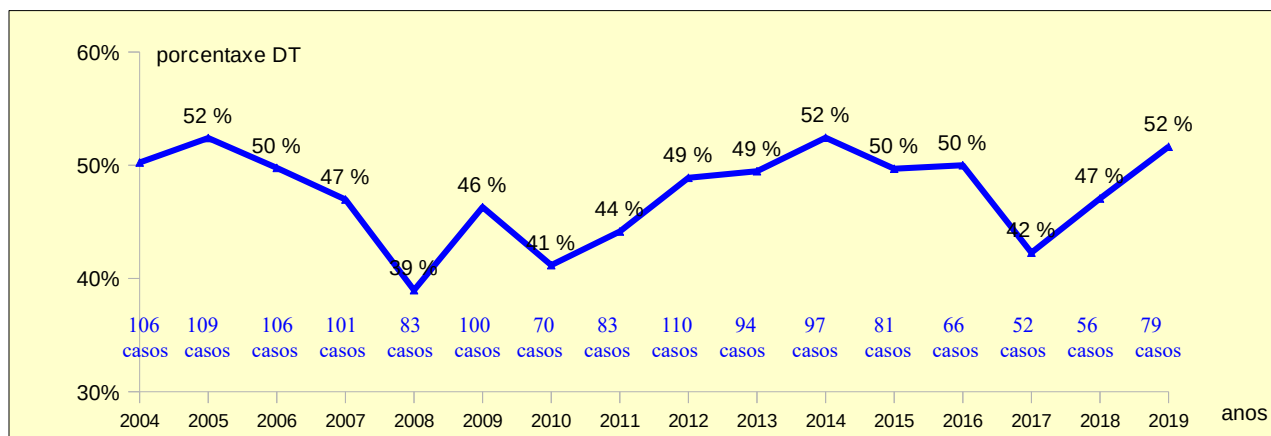
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Para todo o período a mediana de CD4 nos novos diagnósticos foi de 363 e observouse que o 48 % dos infectados presentaba diagnóstico tardío ao ser diagnosticados (sin diferencias por sexos). O único ano con DT menor do 40 % foi 2008 cun 39 %, e a maioría dos anos o diagnóstico tardío rolda o 50 %.

* Documento de referencia: *Nuevos diagnósticos de VIH en España. Período 2003-2009*. Actualización o 30 de xuño de 2010. Centro Nacional de Epidemioloxía.

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

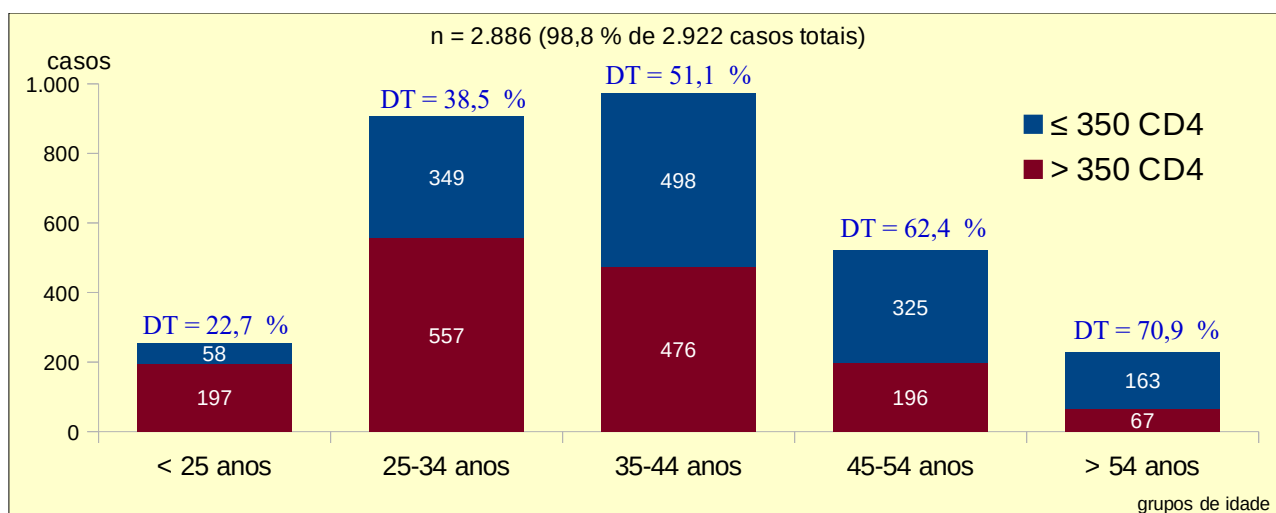
Gráfico 28. Porcentaxe de diagnóstico tardío (DT) na infección polo VIH segundo os anos. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

O nivel de CD4 segundo a idade mostra que as maiores porcentaxes de diagnóstico tardío aumentan coa idade, pasando dun 23 % no grupo de menos de 25 anos (58 de 255 casos) ata un 71 % nos maiores de 54 anos (163 de 230 casos). Este mesmo comportamento vese nas principais categorías de transmisión (na transmisión heterosexual hai pouca diferenza entre maiores de 54 anos e os de 45 a 54 anos).

Gráfico 29. Novos diagnósticos VIH segundo o nivel de CD4 e intervalos de idade. Galicia 2004-2019

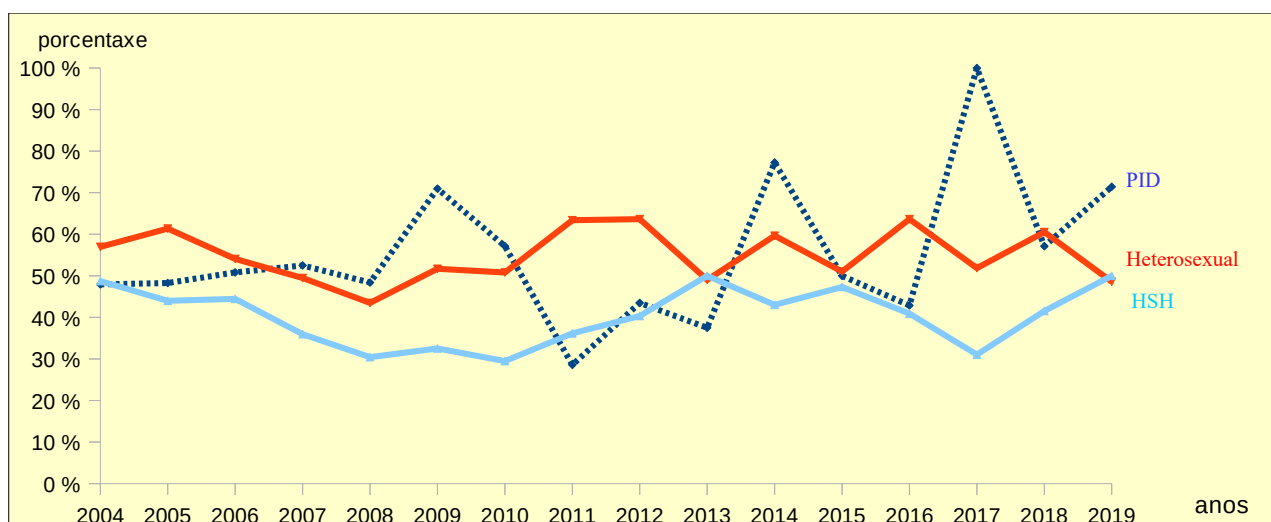
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

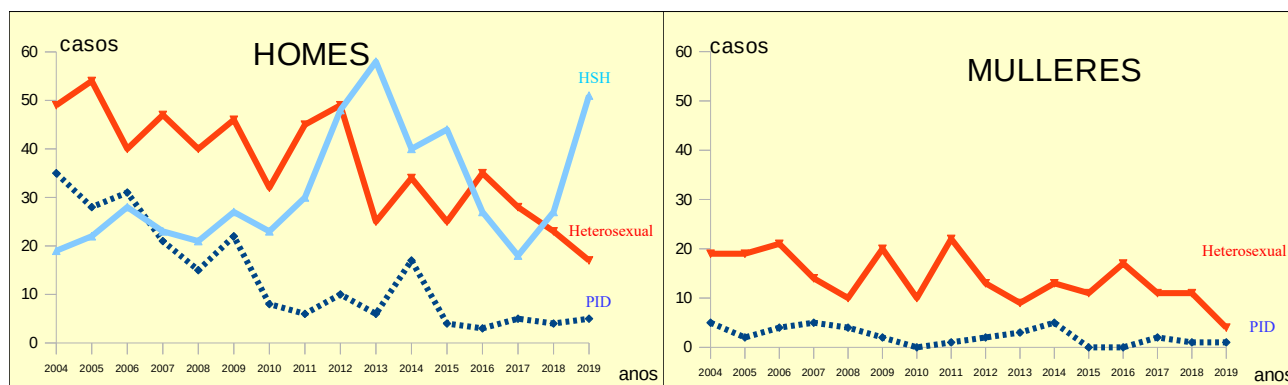
Se temos en conta as diferentes categorías de transmisión, o diagnóstico tardío para o período completo de dezaseis anos é maior en infectados por relacións heterosexuais sen protección, o 55 % (58 % nos homes e 50 % nas mulleres) dos casos asociados a esta categoría de transmisión son tardíos. Algo parecido sucede en PID, cun 52 % (54 % nos homes e 44 % nas mulleres), mentres que en HSH a porcentaxe é do 41 %.

Gráfico 30. Diagnóstico tardío nos novos diagnósticos VIH nas principais categorías de transmisión. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Gráfico 31. Número de diagnósticos tardíos nos novos diagnósticos VIH nas principais categorías de transmisión segundo o sexo e os anos. Galicia 2004-2019

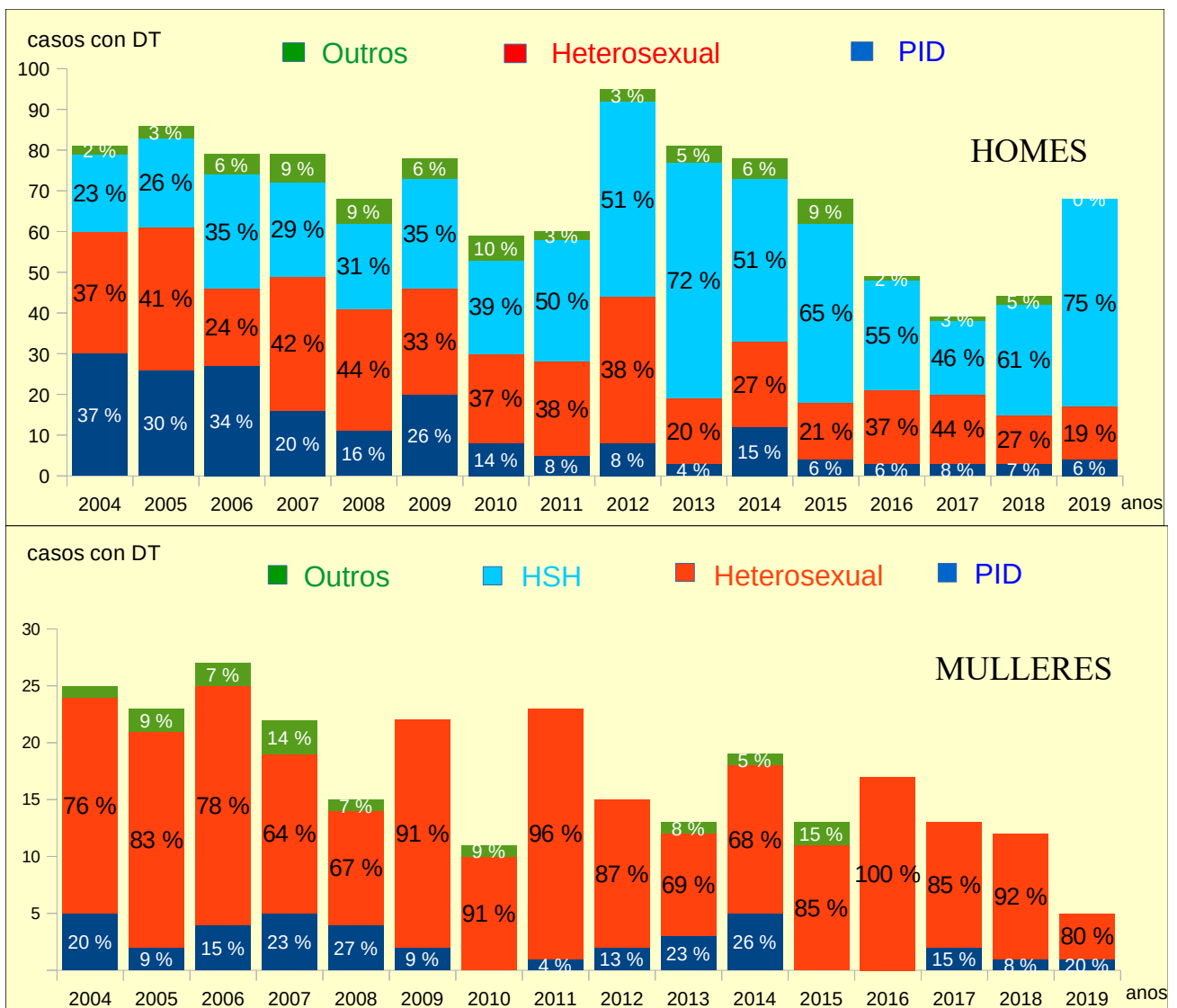

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Se estudamos a porcentaxe de cada unha das categorías de transmisión nos casos de atraso diagnóstico, observamos que o 42 % do diagnóstico tardío se asocia á transmisión heterosexual (33 % para os homes e 81 % nas mulleres), o 16 % a PID (16 % para os homes e 13 % nas mulleres) e o 45 % do diagnóstico tardío en homes asóciase á categoría HSH.

Gráfico 32. Diagnóstico tardío nos novos diagnósticos VIH segundo o sexo, a categoría de transmisión e os anos. Galicia 2004-2019

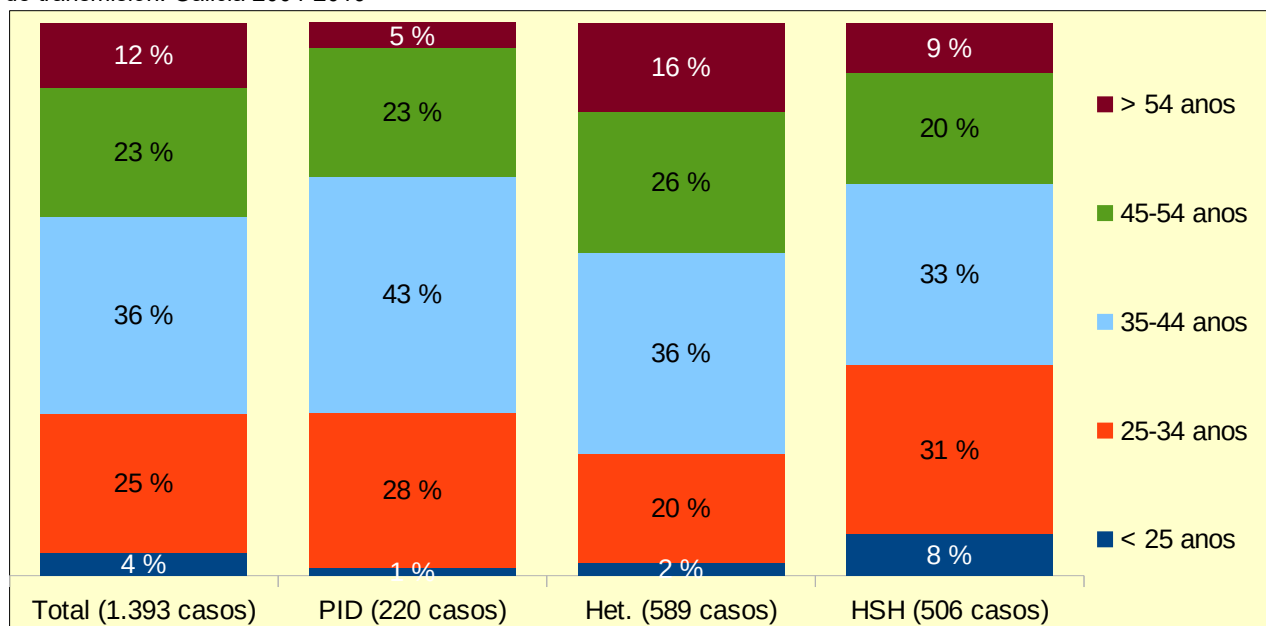

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Ao estudar o diagnóstico tardío e a idade, vemos que a maioría destes diagnósticos se deron entre persoas de 35 a 44 anos, que representan o 36 % de todos os casos de diagnóstico tardío (43 % asociados a PID, 36 % en heterosexuais e 33 % en HSH), seguidos dos que tiñan entre 25-34 anos, cun 25 %; os de 45-54 anos, cun 23 %, os maiores de 54, cun 12 %, e os menores de 25 anos co 4 % restante.

Gráfico 33. Diagnóstico tardío nos novos diagnósticos VIH segundo os intervalos de idade e as principais categorías de transmisión. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

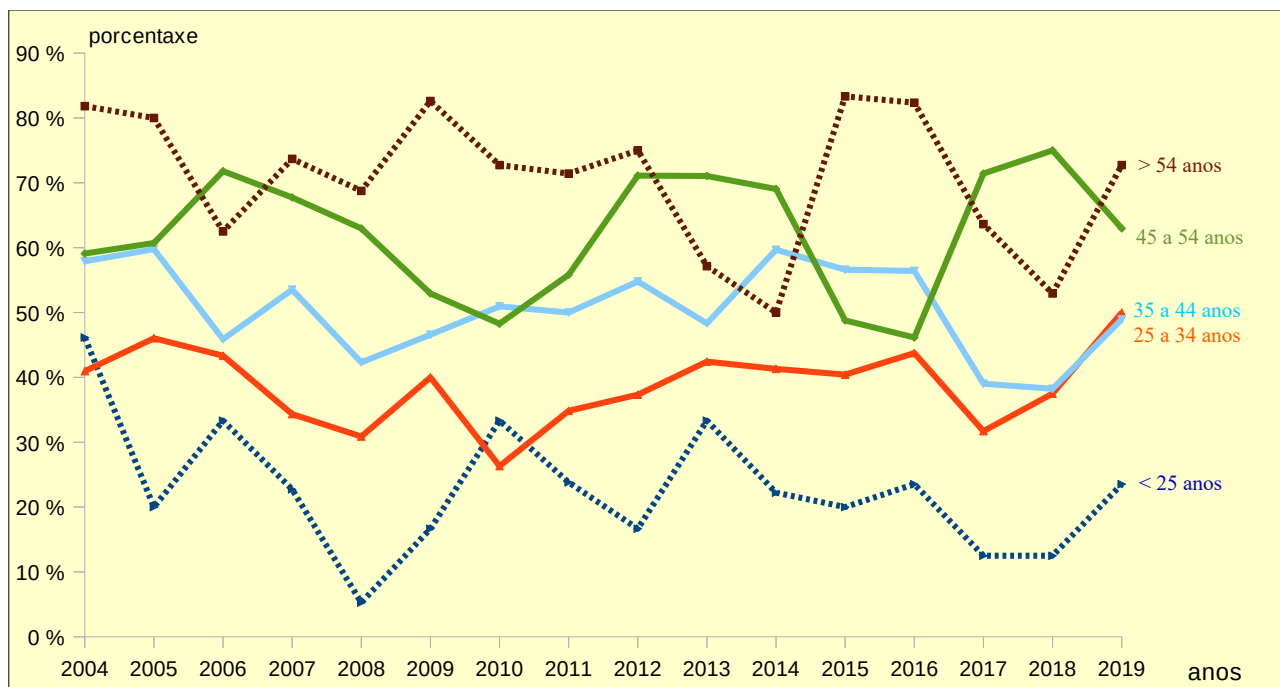
1. DIAGNÓSTICOS DE INFECCIÓN POLO VIH EN GALICIA: 2004-2019

Táboa 4. Diagnóstico tardío nos novos diagnósticos VIH segundo os grupos de idade e principais categorías de transmisión. Galicia 2004-2019

	Casos totais	T. heterosexual	HSH	PID
menores de 25 anos	22,7 %	24,1 %	22,6 %	15,8 %
de 25 a 34 anos	38,5 %	41,6 %	34,4 %	44,9 %
de 35 a 44 anos	51,1 %	56,9 %	44,6 %	52,2 %
de 45 a 54 anos	62,4 %	66,8 %	54,5 %	68,0 %
maiores de 54 anos	70,9 %	69,6 %	71,4 %	83,3 %

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Gráfico 34. Diagnóstico tardío nos novos diagnósticos VIH en cada un dos intervalos de idade segundo o ano. Galicia 2004-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

PRINCIPAIS CONCLUSIÓNS

---

a. Os datos do SIDIVIHG en Galicia no período 2004-2019 presentan unha incidencia de infección polo VIH de 6,6 casos/ano por 100.000 habitantes, o que nos sitúa por debaixo da incidencia anual española, que é de 10,0 para o mesmo intervalo de tempo.

b. Entre 2004 e 2019 declaráronse en Galicia 2.925 novos diagnósticos de infección polo VIH que presentaban unha tendencia bastante estable ata 2012, ano a partir do cal se observa unha clara diminución de casos de infección. Cun aumento de casos de infección o último ano debidos, probablemente, á declaración dos casos dende os laboratorios de microbioloxía dos hospitais do SERGAS.

c. O patrón epidemiolóxico predominante na transmisión do virus é claramente a vía sexual, cun 80 % (43 % entre HSH e o 37 % por relacións heterosexuais).

d. No caso particular dos datos en homes, tamén se confirma o predominio da vía sexual, cun 80 % dos infectados, pero neste caso é maior a diferenza entre a transmisión en HSH cun 53 % dos casos (cunha tendencia ascendente no período que parece frear os últimos anos) polo 27 % asociado á vía heterossexual. Isto xustifica o reforzo das medidas preventivas neste colectivo para atallar a elevada presenza de infección por este virus nestas persoas.

e. Ao longo do período e sen variacións anuais importantes, o 48 % dos novos diagnósticos de infección presenta diagnóstico tardío, cunha inmunosupresión con < 350 CD4/ μ l cando se diagnosticaron (o 31 % tiña inmunosupresión severa con menos de 200 CD4 e o 17 % entre 200 e 350 CD4). Polo tanto, a promoción do diagnóstico precoz entre a poboación e os profesionais sanitarios é prioritaria para obter o máximo beneficio, individual e colectivo, dos avances na prevención e o tratamento da infección polo VIH.

f. Os infectados non orixinarios de España representan o 19 % dos casos rexistrados (29 % das mulleres e 17 % dos homes), o que supón a necesidade de diversificar os programas de prevención para adaptalos á poboación inmigrante, grupo social e culturalmente moi heteroxéneo, e especialmente vulnerable, sobre todo as mulleres.

CASOS DE SIDA EN GALICIA: 1984-2019

O Sistema de Información dos Diagnósticos de Infección polo VIH de Galicia (SIDIVIHG) ofrécenos información sobre a evolución da sida en Galicia. Ao interpretar os datos debemos ter en conta que a incidencia da sida é un indicador da frecuencia e evolución dos estadios avanzados da infección polo VIH na poboación, polo que é clave para a avaliación da efectividade dos tratamentos e da precocidade do diagnóstico da infección, pero non achega datos sobre a frecuencia de novas infeccións polo VIH na poboación nin sobre a súa evolución recente. Pódese dar o feito de que aumenten as novas infeccións mentres os casos de sida sigan outra tendencia, como sucede na actualidade.

O informe dos casos de sida declarados ao SIDIVIHG recolle información sobre os pacientes que foron diagnosticados de sida en Galicia durante os anos 1984 a 2019. Para a análise epidemiolóxica tamén se inclúen os casos rexistrados fóra de Galicia, pero que pertencen a persoas que residen habitualmente na nosa comunidade e, por outro lado, non son tidos en conta os casos declarados en institucións sanitarias galegas en que a residencia habitual non é Galicia.

A base de datos que dá lugar a este informe actualízase continuamente, polo que poden existir cambios en anos pasados con respecto a informes anteriores. Ademais, é importante ter en conta o atraso no rexistro dos casos, sobre todo nos casos diagnosticados no último ano (os casos deste informe refírense aos que se declararon ata o 30 de xuño de 2020), debido aos lapsos de tempo que se producen entre o diagnóstico, a declaración e a introdución dos datos no rexistro.

Durante a maior parte das dúas últimas décadas do século XX, España foi o país do occidente europeo con maiores taxas* de incidencia de sida, e no actual período de tempo

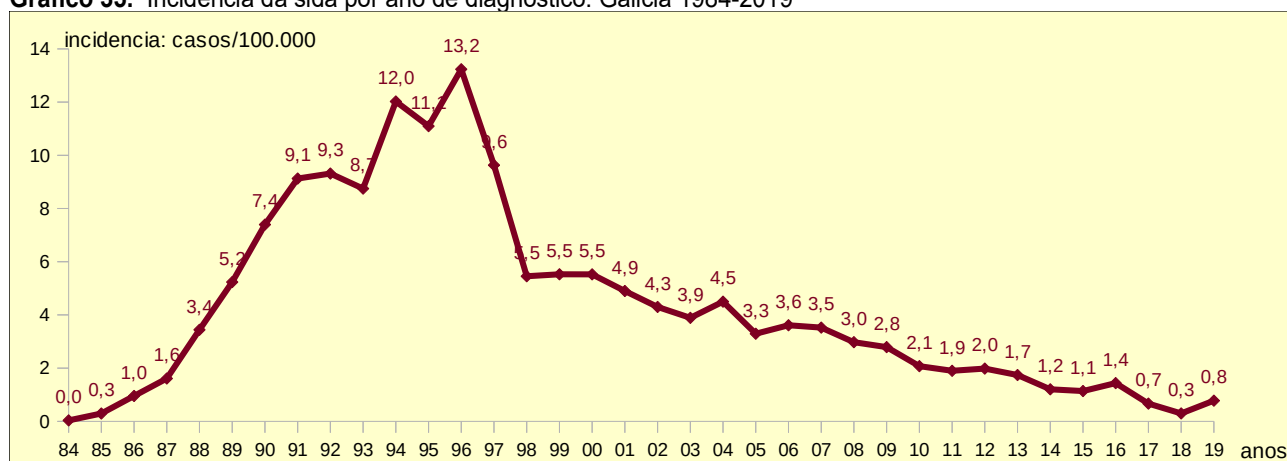
*Todas as taxas que se citan neste informe para os casos de sida en Galicia 1984-2019 teñen en conta poboacións intercensuais calculadas a partir da interpolación entre os datos dos censos e padróns dende 1981 ata 1998, e dos padróns dende 1999 a 2019, e están referidas ao 1 de xullo de cada ano.

é Portugal o país coa maior afectación pola sida nesta área. A nosa comunidade autónoma presenta, no conxunto das comunidades autónomas do Estado, unha incidencia anual de casos de sida sempre por debaixo da media estatal.

A SIDA EN GALICIA: 1984-2019

Dende que se diagnosticou o primeiro caso de sida en Galicia no ano 1984 e ata o ano 1996, a incidencia da sida mostrou unha evolución moi ascendente. A partir dese momento, a incidencia diminúe de forma considerable, descenso que supón máis do 40 % entre 1997 e 1998. Durante os anos transcorridos do século XXI, a tendencia estabilízase, cunha taxa de incidencia que rolda os 2,6 casos por 100.000 habitantes. Esta diminución atribúese aos logros na prevención da enfermidade e, fundamentalmente, á utilización dos tratamentos antirretrovirais nas persoas infectadas polo virus da inmunodeficiencia humana (VIH). Dende o ano 2009 notificáronse menos de 80 novos casos anuais, o que mantén a tendencia á estabilización antes comentada, e sitúase a taxa nunha media de 1,5 casos por 100.000 habitantes anuais nestes últimos once anos.

Gráfico 35. Incidencia da sida por ano de diagnóstico. Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

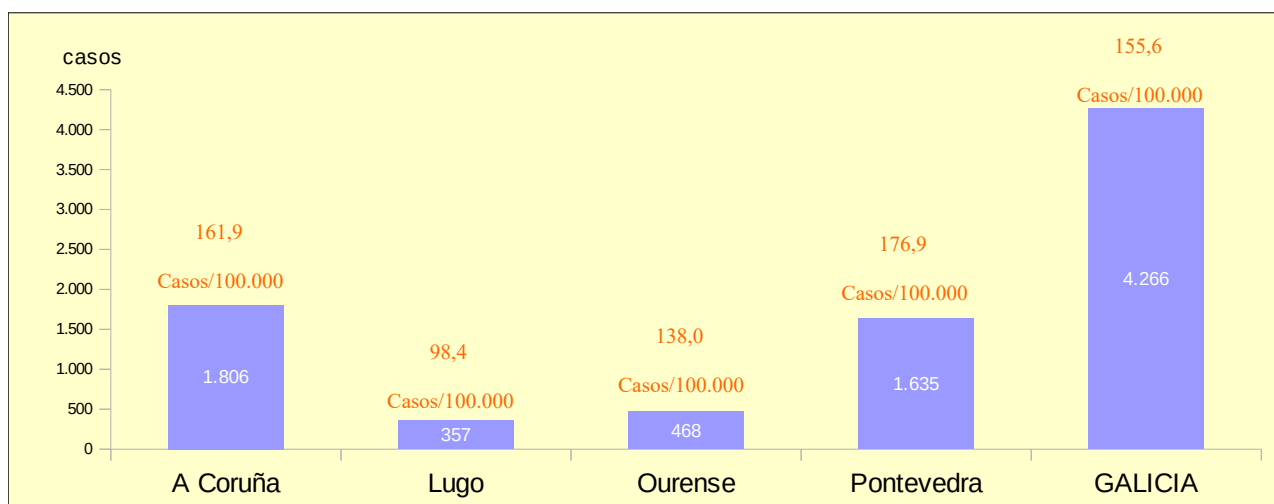

Neste punto do informe comentaremos maioritariamente a situación con respecto á sida, pero debemos ter sempre claro que a enfermidade sofre un atraso dunha década con respecto á infección polo VIH, período aproximado que adoita tardar un infectado en desenvolver a sida en ausencia de tratamento.

DISTRIBUCIÓN XEOGRÁFICA

O número acumulado de casos de sida ata o 30 de xuño de 2020, vivos e falecidos, en Galicia é de 4.266 persoas. A provincia da Coruña é a que presenta maior número de casos (1.806 fronte aos 1.635 de Pontevedra, os 468 de Ourense e os 357 de Lugo). Non obstante, ao calcular as taxas acumuladas de 1984 ata 2019, por 100.000 habitantes, a provincia con maior taxa é Pontevedra, con 177 por 10⁵, fronte aos 162 da Coruña e os 138 de Ourense. Lugo é a provincia que, de forma acumulada, presenta a menor incidencia con 98 casos por 10⁵ habitantes durante os 36 anos.

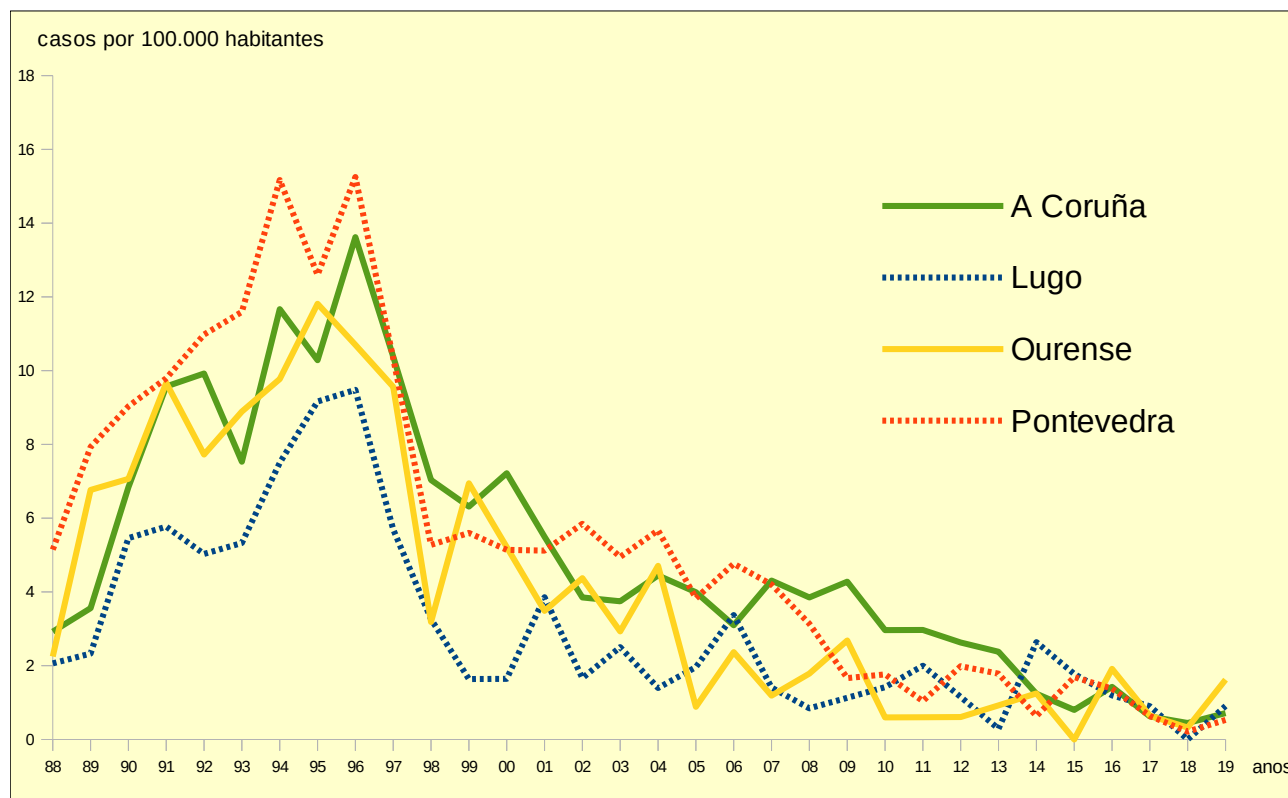
Gráfico 36. Número de casos e incidencia da sida por provincia. Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

A incidencia anual por provincia é bastante irregular, como se observa no gráfico 37, aínda que queda clara a tendencia xeneralizada ao descenso nas catro provincias, e Lugo é a provincia que adoita estar por debaixo das demais a maioría dos anos (nos cinco últimos anos presenta unha incidencia similar, ou incluso maior, que algunha das outras provincias).

Gráfico 37. Incidencia da sida por provincia e ano. Galicia 1988-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

2. CASOS DE SIDA EN GALICIA: 1984-2019

Táboa 5. Casos de sida por provincia e ano de declaración. Galicia 1984-2019

	A CORUÑA	LUGO	OURENSE	PONTEVEDRA	GALICIA
1984 a 1990	170 (24 ao ano)	47 (7 ao ano)	68 (10 ao ano)	233 (33 ao ano)	518 (74 ao ano)
1991	105	22	34	88	249
1992	109	19	27	99	254
1993	83	20	31	105	239
1994	129	28	34	138	329
1995	114	34	41	115	304
1996	151	35	37	139	362
1997	115	21	33	94	263
1998	78	12	11	48	149
1999	70	6	24	51	151
2000	80	6	18	47	151
2001	61	14	12	47	134
2002	43	6	15	54	118
2003	42	9	10	46	107
2004	50	5	16	53	124
2005	45	7	3	36	91
2006	35	12	8	45	100
2007	49	5	4	40	98
2008	44	3	6	30	83
2009	49	4	9	16	78
2010	34	5	2	17	58
2011	34	7	2	10	53
2012	30	4	2	19	55
2013	27	1	3	17	48
2014	14	9	4	6	33
2015	9	6	0	16	31
2016	16	4	6	13	39
2017	7	3	2	6	18
2018	5	0	1	2	8
2019	8	3	5	5	21
	1.806	357	468	1.635	4.266

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

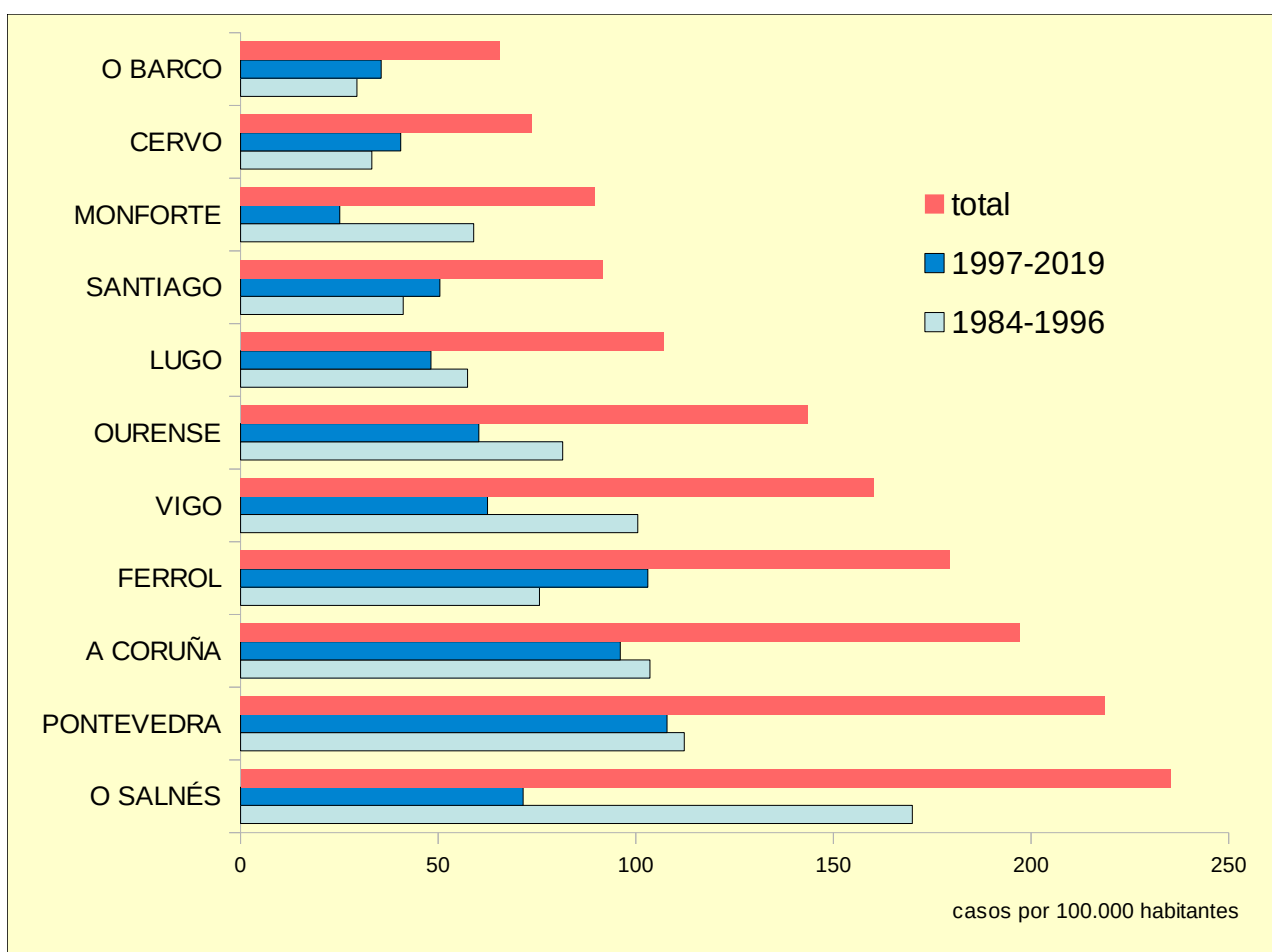
Táboa 6. Casos de sida por área de saúde e ano de declaración. Galicia 1984-2019

	O SALNÉS	O BARCO	CERVO	LUGO	MONFORTE	OURENSE	VIGO	PONTEVEDRA	SANTIAGO	A CORUÑA	FERROL	TOTAL
1984 a 1990	31	4	6	25	16	63	136	60	44	93	34	518
1991	12	1	3	12	7	31	46	23	20	72	13	249
1992	12	0	2	13	4	26	45	33	25	72	16	254
1993	13	2	1	19	0	28	61	28	17	49	17	239
1994	18	2	2	23	1	31	89	28	24	84	24	329
1995	7	3	6	24	3	38	72	34	21	77	18	304
1996	15	0	4	25	6	37	77	43	42	70	43	362
1997	5	3	3	15	3	30	62	24	33	62	20	263
1998	5	0	3	9	0	11	21	11	12	49	17	149
1999	2	0	2	4	0	21	8	4	19	32	20	151
2000	2	0	1	4	1	17	27	15	16	42	22	151
2001	3	0	5	9	0	12	20	22	17	30	16	134
2002	7	2	0	5	1	13	22	24	15	19	9	118
2003	4	2	5	4	0	8	24	18	8	27	7	107
2004	4	2	0	5	0	14	24	23	7	28	17	124
2005	3	0	1	5	1	3	15	15	10	32	6	91
2006	3	0	6	6	0	8	18	23	7	22	7	100
2007	5	0	1	3	1	4	21	14	9	31	9	98
2008	2	0	0	1	2	5	11	16	12	24	9	83
2009	0	0	1	3	0	9	12	4	7	35	7	78
2010	0	0	0	4	1	2	12	5	8	22	4	58
2011	0	0	1	6	0	2	4	4	11	16	9	53
2012	0	0	0	4	0	2	12	6	6	21	4	55
2013	0	1	0	1	0	2	10	6	10	7	11	48
2014	2	0	0	8	1	4	2	0	10	2	4	33
2015	0	0	0	6	0	0	10	6	5	0	4	31
2016	0	1	0	2	2	5	10	3	5	5	6	39
2017	2	0	0	3	0	2	2	2	2	5	0	18
2018	0	0	0	0	0	1	0	2	1	4	0	8
2019	0	2	0	3	0	3	2	3	4	3	1	21
	157	25	53	251	50	432	875	499	427	1.035	374	4.266*

(*) 88 descoñecidos (DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

No gráfico 38 preséntanse, de menor a maior para o total de anos, os datos da incidencia de casos de sida para as diferentes áreas de saúde que tiñamos en Galicia cando comezou este problema sanitario no mundo (1984-2019) e dous períodos de tempo moi representativos —anterior e posterior ao comezo do tratamento antirretroviral de grande actividade (TARGA)— da evolución da epidemia da sida na nosa comunidade.

Gráfico 38. Incidencia da sida por períodos de tempo e área de saúde. Galicia 1984-2019

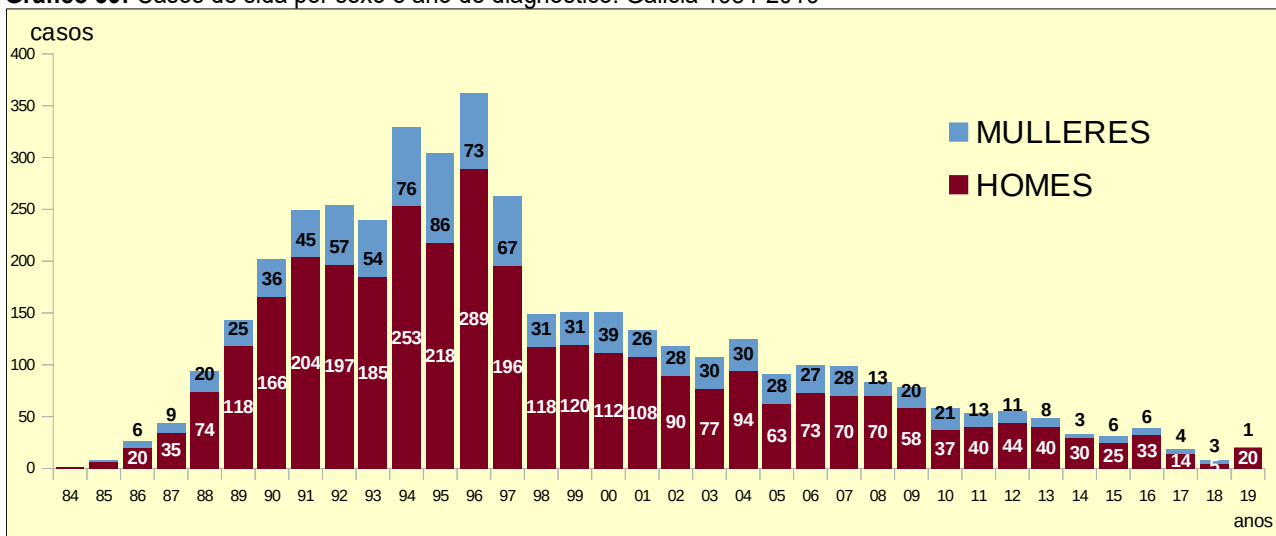

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

SEXO E IDADE

Respecto da distribución por sexos dos casos acumulados, o 77,4 % pertence ao sexo masculino. A evolución do número de casos de ambos os sexos ao longo dos anos queda reflectida no seguinte gráfico.

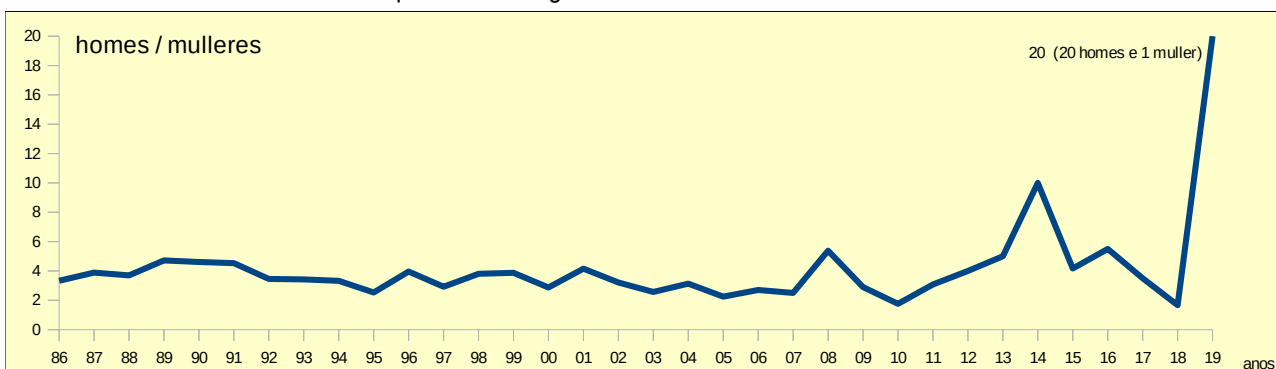
Gráfico 39: Casos de sida por sexo e ano de diagnóstico. Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

A razón de sexos descende dende finais dos oitenta ata mediados dos noventa, pero dende 1996 o comportamento é máis irregular debido ao baixo número de casos, sendo 3,4 a razón de todo o período.

Gráfico 40. Razón de sexos na sida por ano de diagnóstico. Galicia 1986-2019

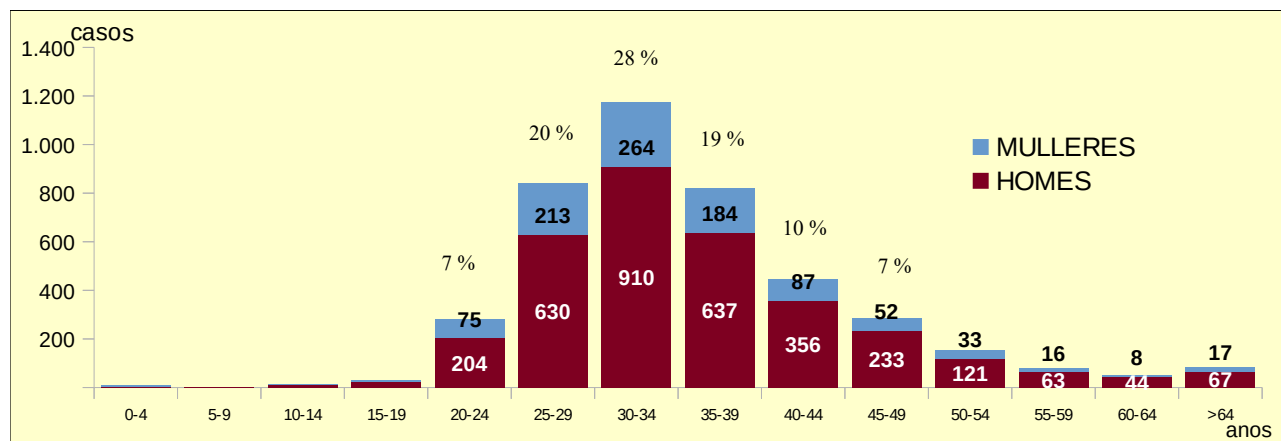

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

2. CASOS DE SIDA EN GALICIA: 1984-2019

En canto á idade, cómpre sinalar que a sida afecta fundamentalmente aos adultos novos. O 66 % de todos os casos tiña no momento do diagnóstico entre 25 e 39 anos e un 84 % se aumentamos o intervalo a persoas que teñen entre os 20 e 44 anos.

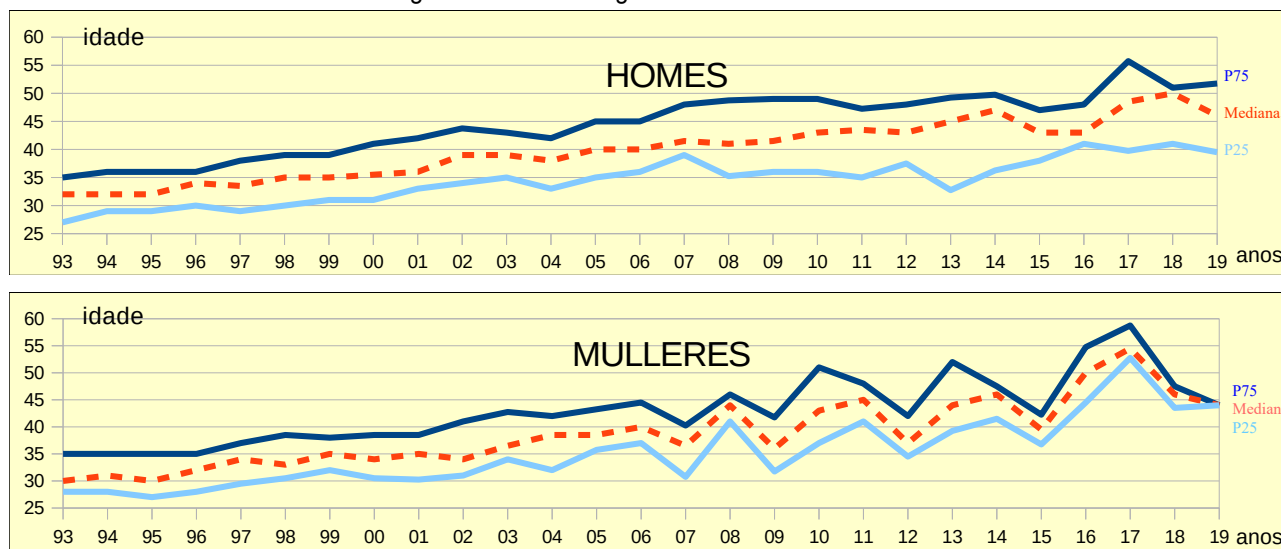
Gráfico 41. Casos de sida por grupo de idade e sexo. Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

A idade no momento do diagnóstico presenta unha evolución crecente sostida. Entre os anos 2004 a 2019 a mediana (P50) amosaba un valor de 41 anos e presentaba unha situación máis irregular no caso das mulleres.

Gráfico 42. Idade no momento do diagnóstico da sida segundo sexo. Galicia 1990 a 2019

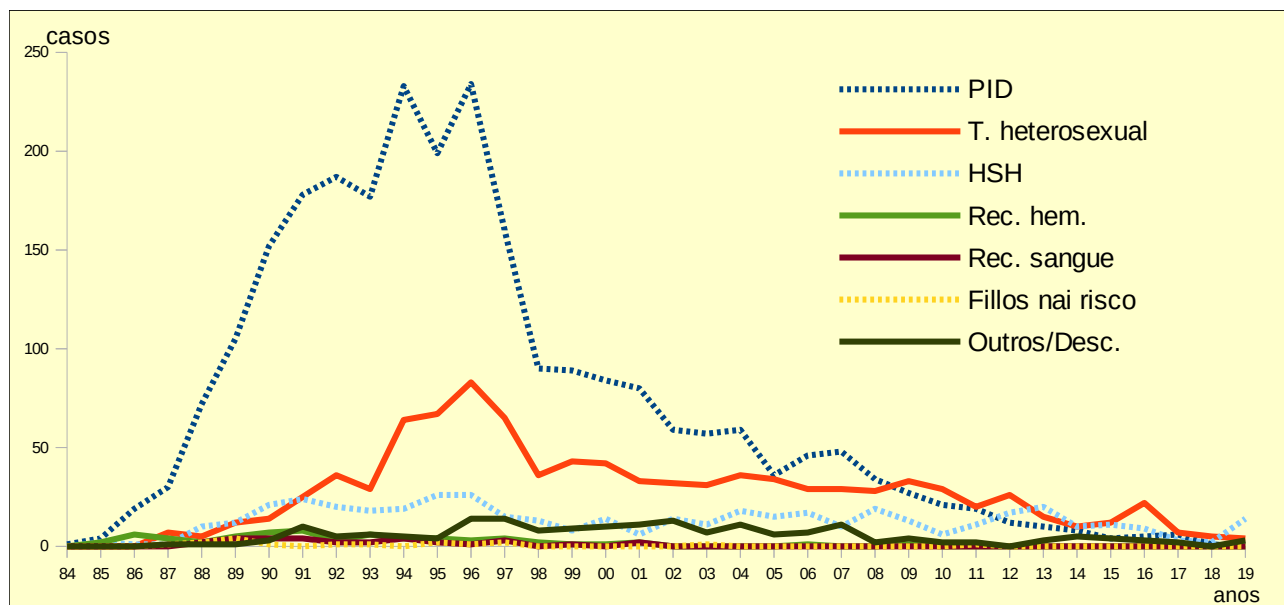
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

No rexistro constan 84 casos de sida en persoas con 65 ou máis anos (80 % son homes), nos que a infección se produciu maioritariamente por transmisión sexual.

CATEGORÍAS DE TRANSMISIÓN

A categoría de transmisión máis frecuente ao longo dos anos nos casos de sida declarados en Galicia é a asociada ao consumo de drogas inxectadas, cun 60 % dos casos rexistrados, pero no ano 2008 xa se comeza a observar que os casos por transmisión sexual son máis ca os de persoas que se inxectan drogas (PID). Por outra parte, a transmisión heterosexual é a segunda categoría máis frecuente, cun 23 % no total do período, pero cunha tendencia relativa ao aumento, cousa que non sucede nos PID, nos cales baixa claramente o seu peso relativo nos últimos anos.

Gráfico 43. Casos de sida por ano de diagnóstico e categoría de transmisión. Galicia 1984-2019

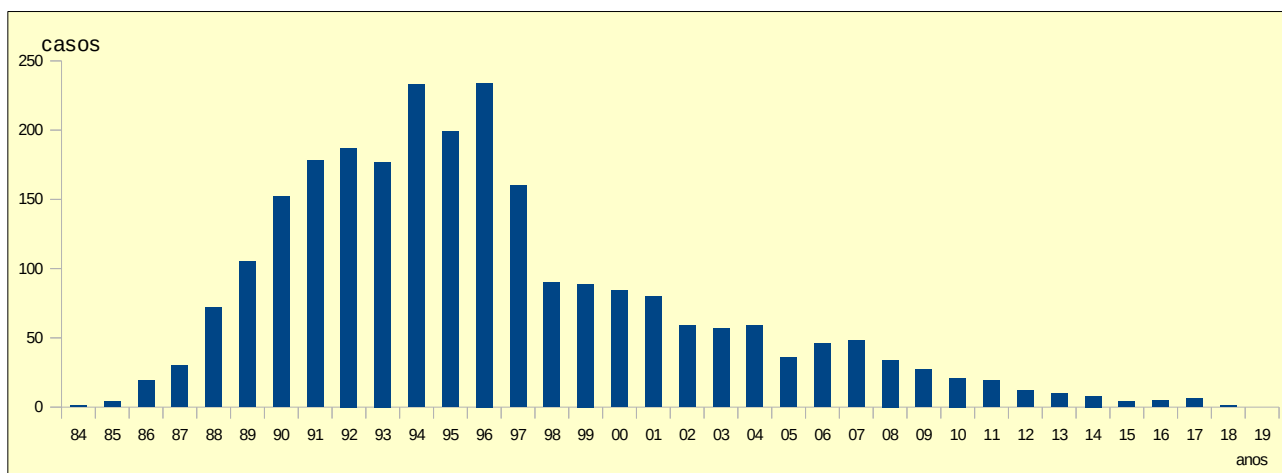
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

2. CASOS DE SIDA EN GALICIA: 1984-2019

Se observamos os casos novos de sida en persoas que se inxectan drogas, detectamos un descenso continuo a partir do ano 1997.

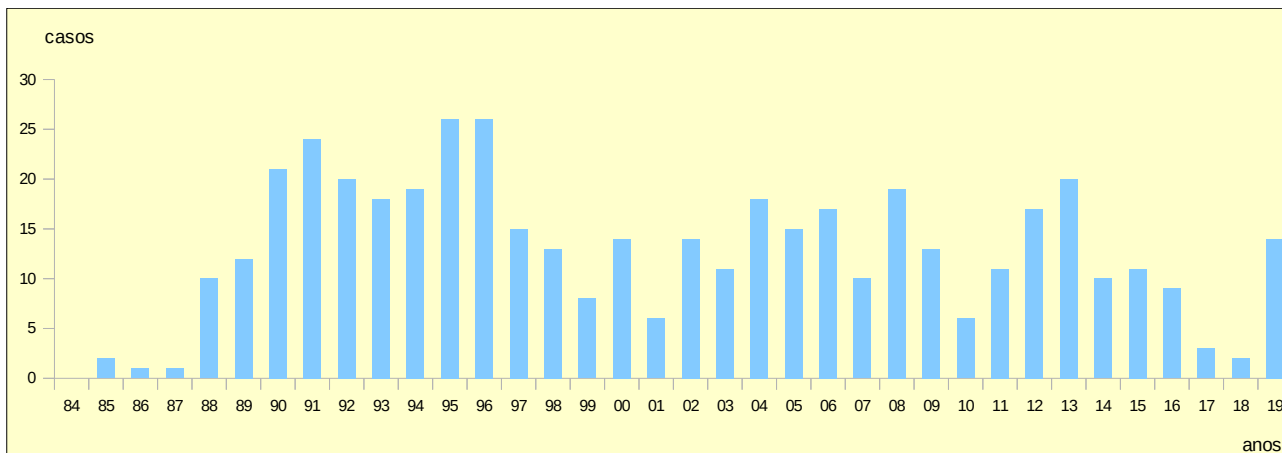
Gráfico 44. Casos de sida en persoas que se inxectan drogas (PID). Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Na categoría de homes que teñen relacións sexuais con outros homes (HSH), a evolución é máis irregular, e obsérvase un ascenso relativo dos casos rexistrados no século XXI.

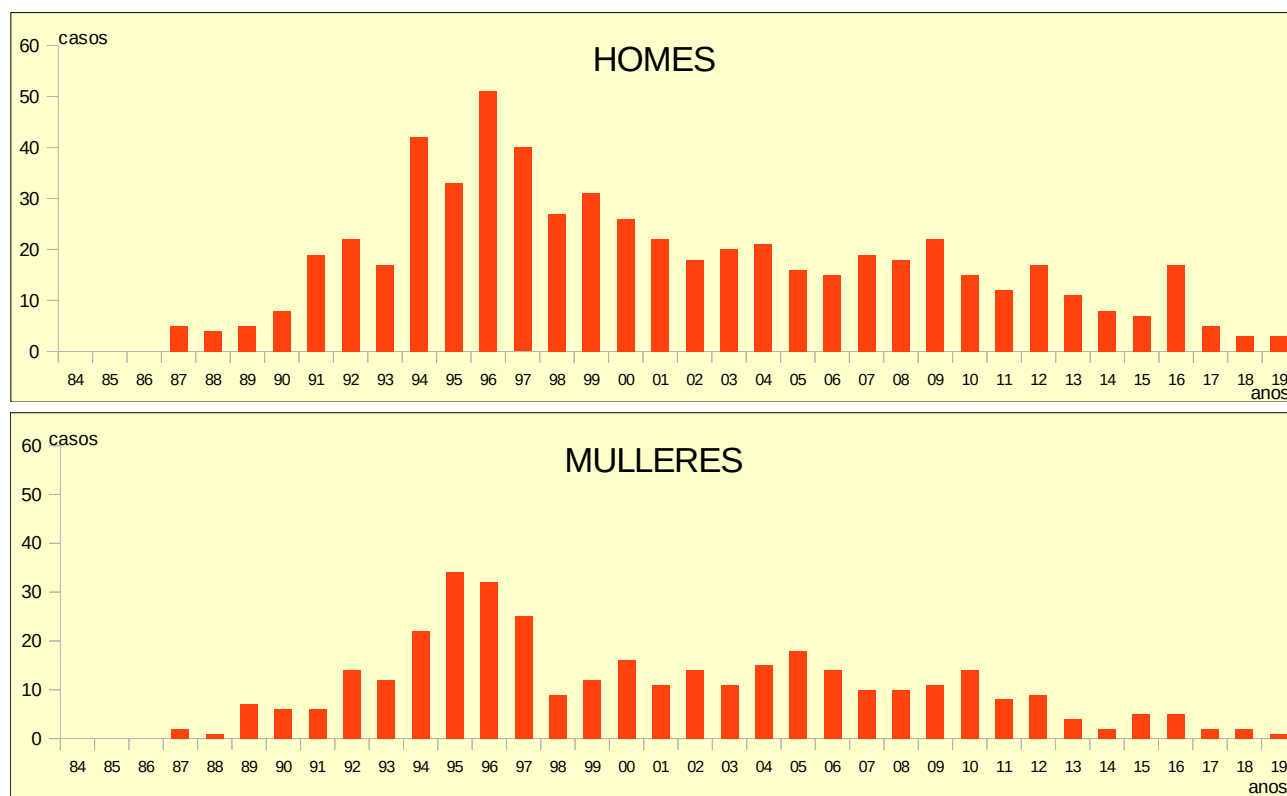
Gráfico 45. Casos de sida en homes que teñen relacións sexuais con outros homes (HSH). Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Na categoría de transmisión heterosexual facemos a análise tendo en conta os homes e as mulleres por separado. Nos homes obsérvase unha evolución parecida á do consumo de drogas inxectables, aínda que menos espectacular, pero no caso das mulleres houbo unha tendencia á estabilización dos casos por transmisión heterosexual a partir de 1998, con suaves ondas de subida e maiormente de baixada.

Gráfico 46. Casos de sida por transmisión heterosexual segundo o sexo. Galicia 1984-2019

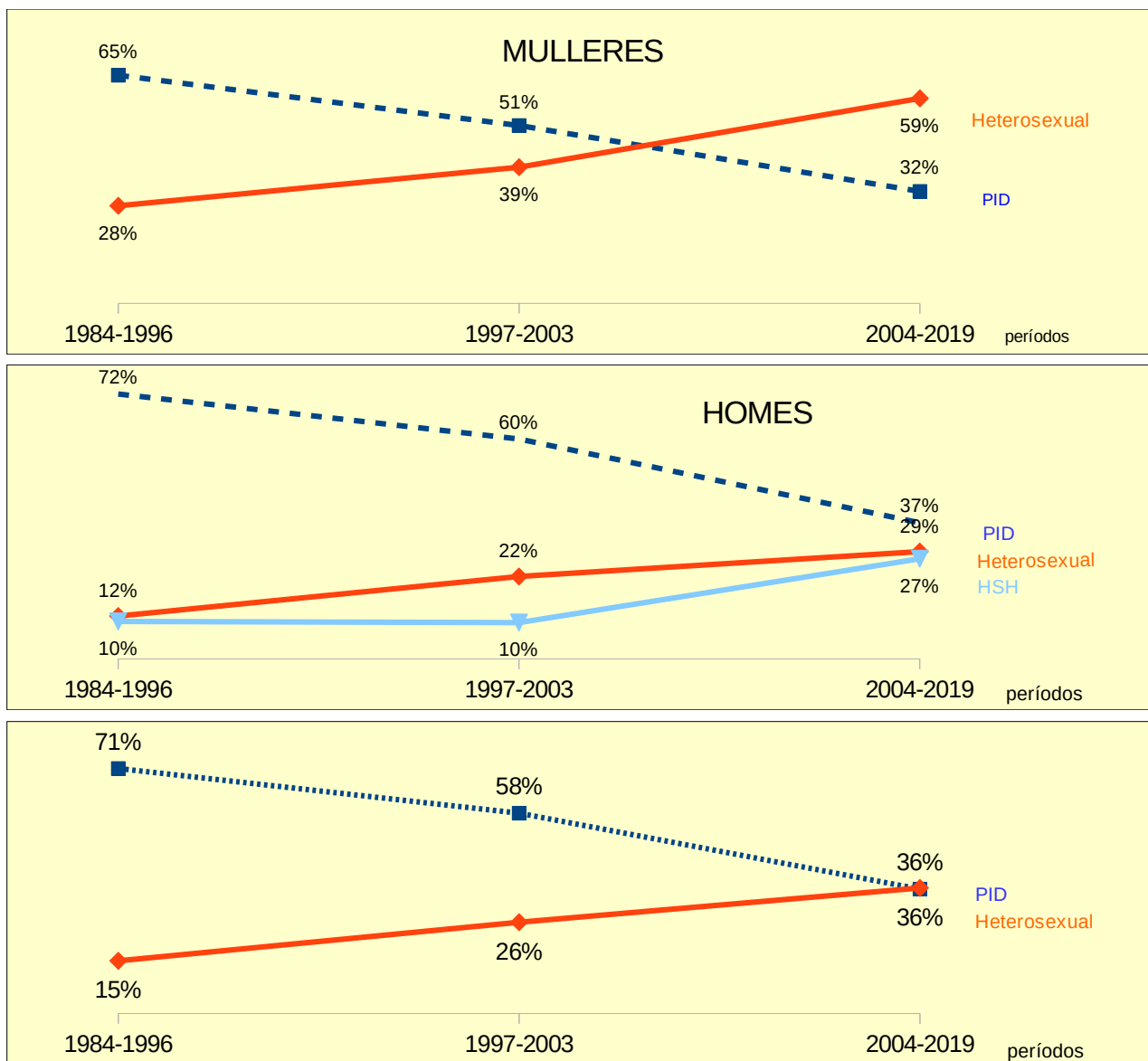

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Se estudamos a distribución das porcentaxes referentes ás diferentes categorías de transmisión por sexos, observamos que existen diferenzas notorias. A pesar de que a categoría asociada ao consumo de drogas inxectadas é a máis frecuente en ambos os sexos para o total dos 36 anos, no período 2004-2019 representa aínda un 37 % nos

homes e o 32 % nas mulleres. Debemos destacar que a transmisión heterosexual, neste último período, supuxo o 59 % dos casos nas mulleres diagnosticadas de sida e no 29 % dos homes. Ten consideración á parte o feito de que, no caso dos homes, a transmisión por prácticas homosexuais de risco supoña xa o 27 % dos casos da sida entre os anos 2004 e 2019.

Gráfico 47. % de casos de sida segundo o sexo, principais prácticas de risco e períodos anuais. Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Táboa 7. Número de casos de sida por categoría de transmisión en homes. Galicia 1984-2019

	PID	Transmisión heterosexual	HSH	Receptores hemoderivados	Receptores sangue	Fillos nai risco	Outros/Desc.	TOTAL
1984 a 1990	311 (44 ao ano)	22 (3 ao ano)	47 (7 ao ano)	26 (4 ao ano)	7 (1 ao ano)	3 (0,5 ao ano)	5 (1 ao ano)	421 (60 ao ano)
1991	142	19	24	8	3	0	8	204
1992	147	22	20	1	2	0	5	197
1993	138	17	18	5	1	1	5	185
1994	184	42	19	3	1	0	4	253
1995	151	33	26	4	0	1	3	218
1996	200	51	26	3	0	0	9	289
1997	127	40	15	2	3	0	9	196
1998	72	27	13	2	0	0	4	118
1999	75	31	8	0	0	0	6	120
2000	62	26	14	1	0	0	9	112
2001	68	22	6	2	1	0	9	108
2002	46	18	14	0	0	0	12	90
2003	41	20	11	0	0	0	5	77
2004	48	21	18	0	0	0	7	94
2005	29	16	15	0	0	0	3	63
2006	36	15	17	1	0	0	4	73
2007	34	19	10	0	0	0	7	70
2008	31	18	19	0	0	0	2	70
2009	21	22	13	1	0	0	1	58
2010	15	15	6	0	0	0	1	37
2011	14	12	11	0	0	1	2	40
2012	10	17	17	0	0	0	0	44
2013	7	11	20	0	0	0	2	40
2014	7	8	10	0	0	0	5	30
2015	4	7	11	0	0	0	3	25
2016	5	17	9	0	0	0	2	33
2017	4	5	3	0	0	0	2	14
2018	0	3	2	0	0	0	0	5
2019	0	3	14	0	0	0	3	20
	2.029	599	456	59	18	6	137	3.304

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

2. CASOS DE SIDA EN GALICIA: 1984-2019

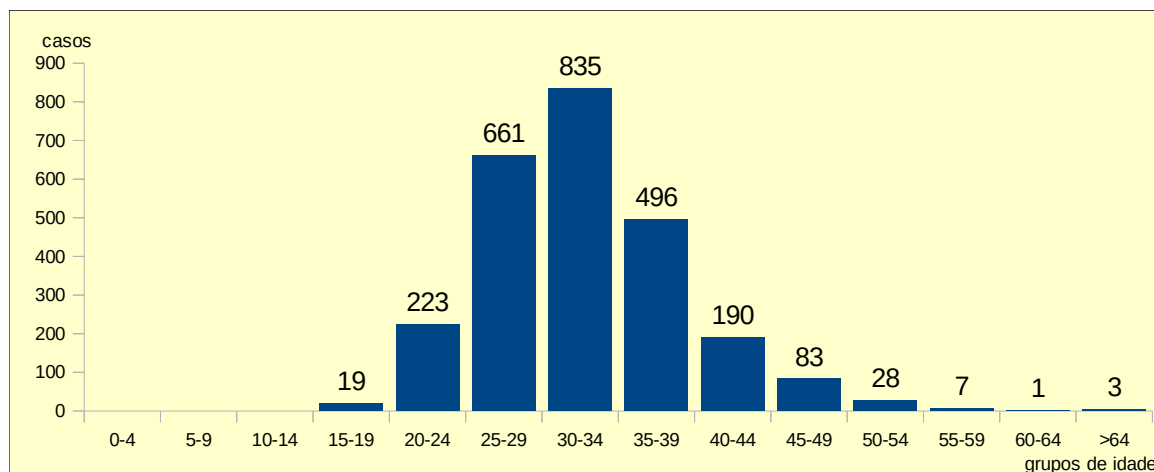
Táboa 8. Número de casos de sida por categoría de transmisión en mulleres. Galicia 1984-2019

	PID	Transmisión heterosexual	Receptores hemoderivados	Receptores sangue	Filios nai risco	Outros/Desc.	TOTAL
1984 a 1990	72 (10 ao ano)	16 (2 ao ano)	0 (0 ao ano)	3 (0,5 ao ano)	5 (1 ao ano)	1 (0 ao ano)	97 (14 ao ano)
1991	36	6	0	1	0	2	45
1992	40	14	2	0	1	0	57
1993	39	12	1	1	0	1	54
1994	49	22	1	3	0	1	76
1995	48	34	0	2	1	1	86
1996	34	32	0	1	1	5	73
1997	33	25	2	0	2	5	67
1998	18	9	0	0	0	4	31
1999	14	12	1	1	0	3	31
2000	22	16	0	0	0	1	39
2001	12	11	0	1	0	2	26
2002	13	14	0	0	0	1	28
2003	16	11	0	0	1	2	30
2004	11	15	0	0	0	4	30
2005	7	18	0	0	0	3	28
2006	10	14	0	0	0	3	27
2007	14	10	0	0	0	4	28
2008	3	10	0	0	0	0	13
2009	6	11	0	0	0	3	20
2010	6	14	0	0	0	1	21
2011	5	8	0	0	0	0	13
2012	2	9	0	0	0	0	11
2013	3	4	0	0	0	1	8
2014	1	2	0	0	0	0	3
2015	0	5	0	0	0	1	6
2016	0	5	0	0	0	1	6
2017	2	2	0	0	0	0	4
2018	1	2	0	0	0	0	3
2019	0	1	0	0	0	0	1
	517	364	7	13	11	50	962

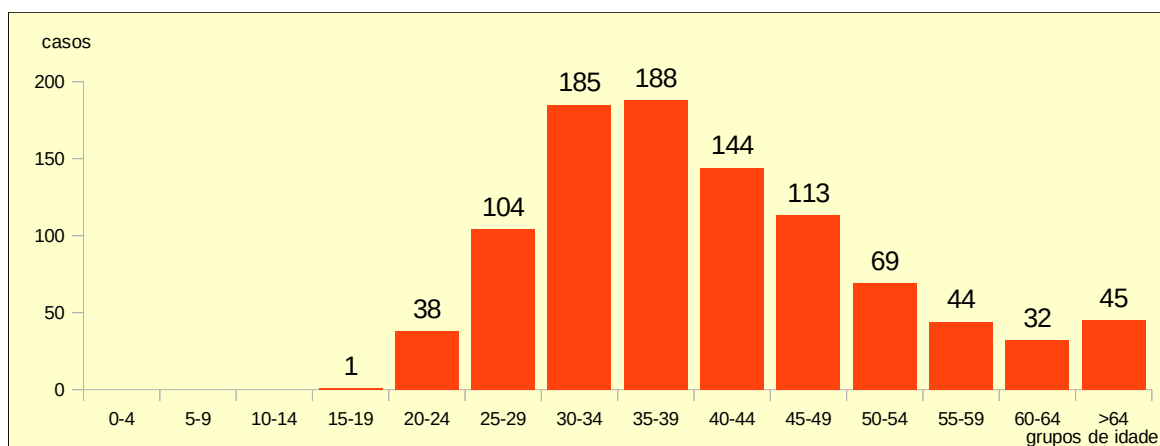
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Gráfico 48. Casos de sida por grupo de idade nas tres principais categorías de transmisión. Galicia 1984-2019

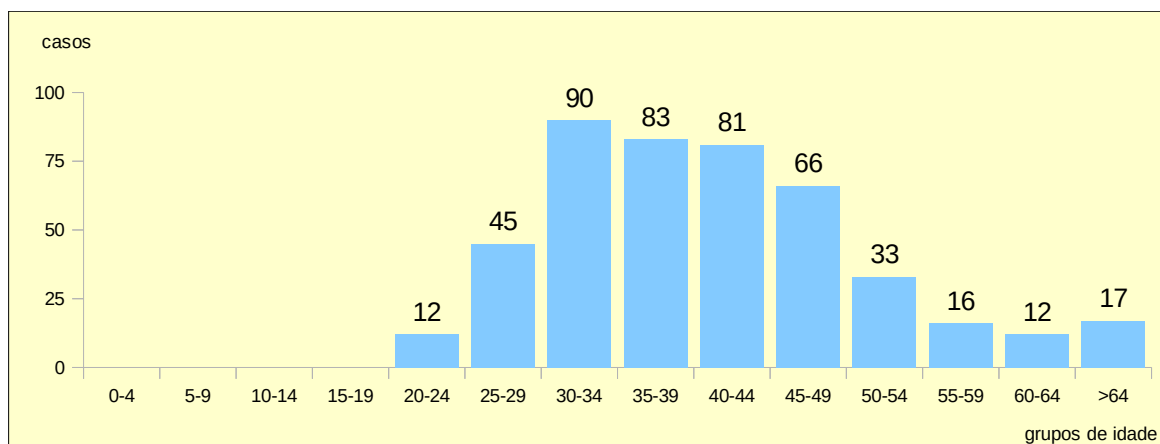
48 a. Transmisión en persoas que se inxectan drogas (PID)

48 b. Transmisión heterosexual

48 c. Transmisión en homes que teñen relacións sexuais con outros homes (HSH)

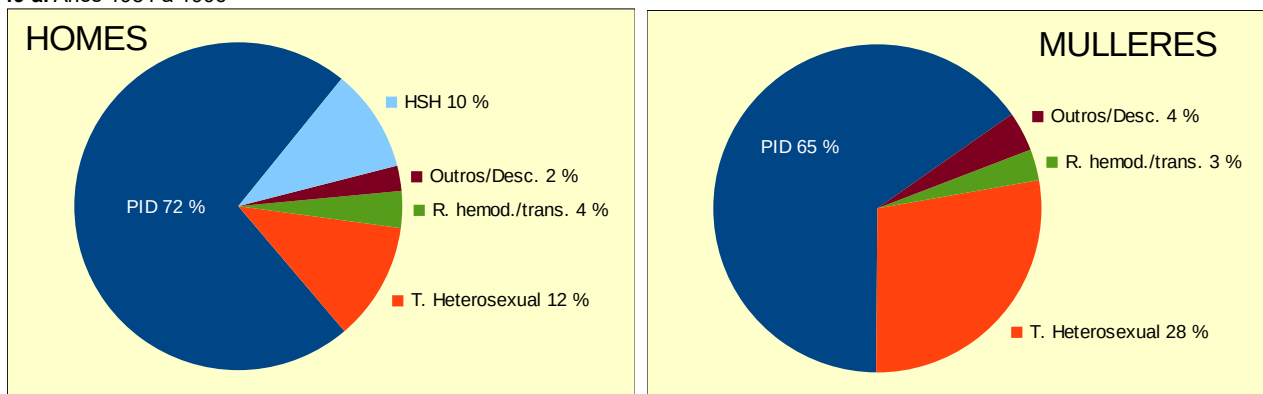
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

2. CASOS DE SIDA EN GALICIA: 1984-2019

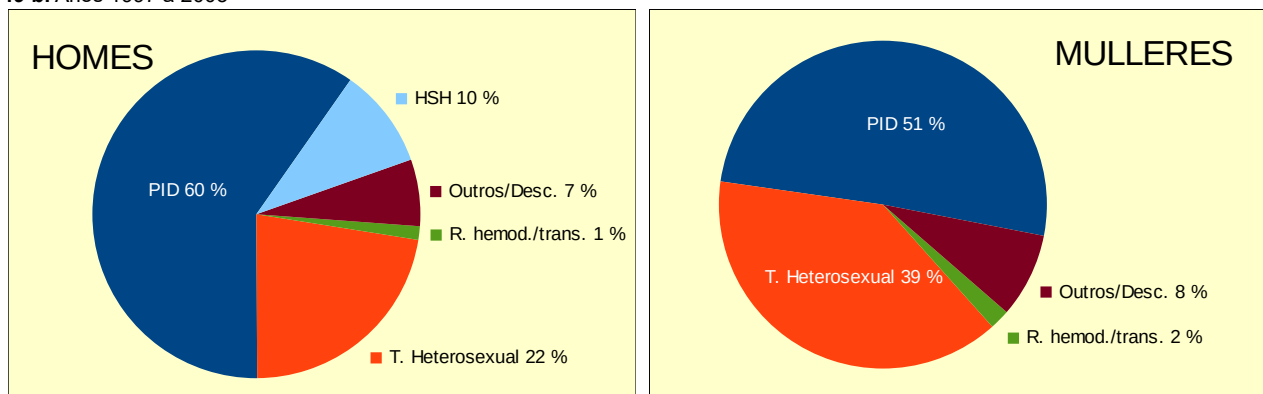
Para facilitar a comparación das categorías de transmisión por sexos, presentamos os datos agrupados por períodos e constatamos a tendencia ao aumento relativo da importancia da transmisión por prácticas sexuais non protexidas. E no caso particular dos homes, vese tamén o incremento da transmisión por prácticas homosexuais de risco.

Gráfico 49. Categorias de transmisión da sida por sexos e períodos de tempo. Galicia 1984-2019

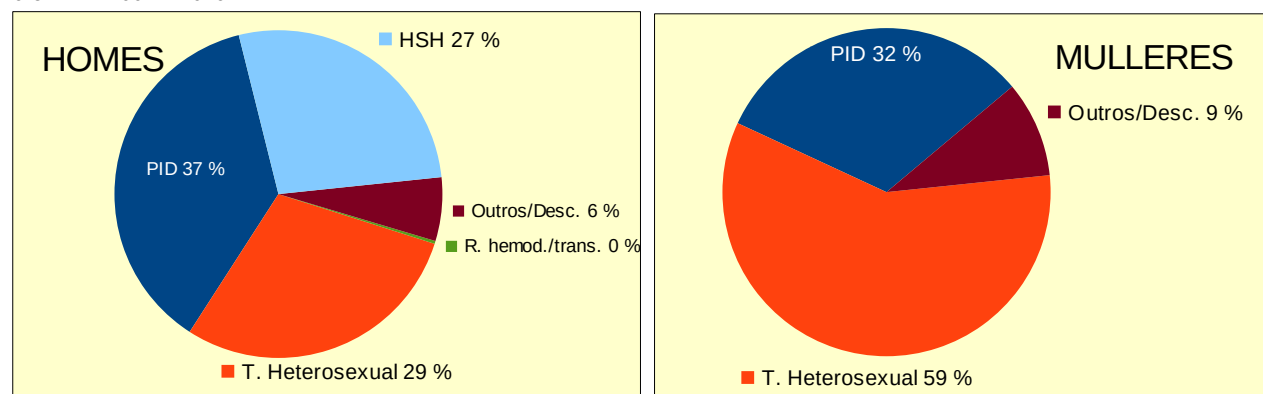
49 a. Anos 1984 a 1996

49 b. Anos 1997 a 2003

49 c. Anos 2004 a 2019

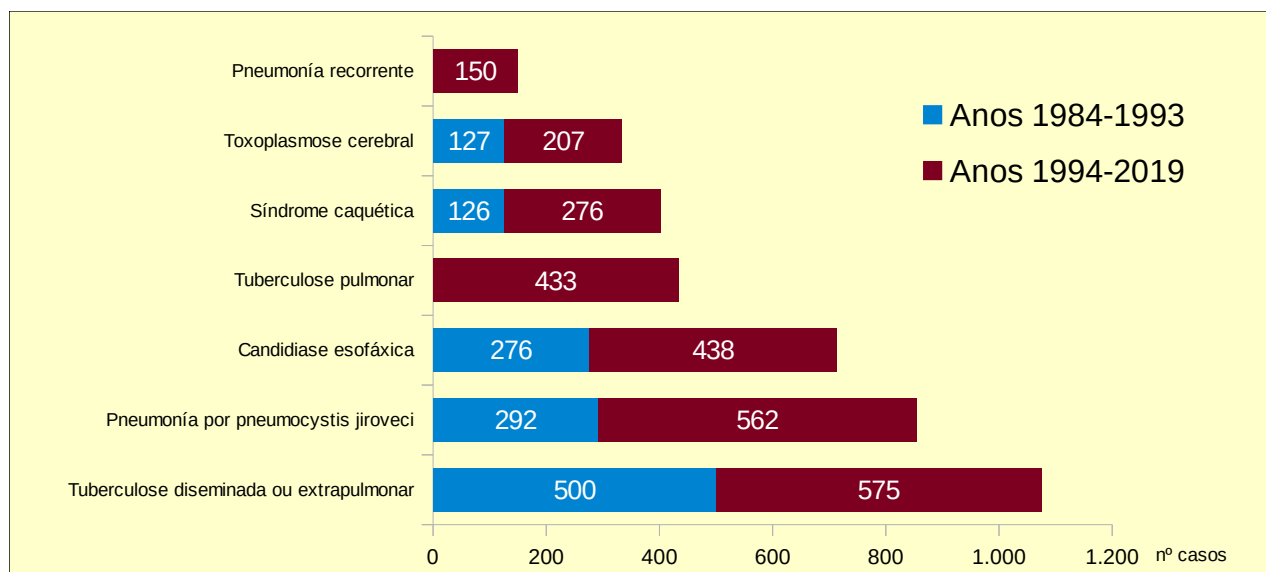

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

ENFERMIDADES DIAGNÓSTICAS

A enfermidade indicativa de sida máis frecuente no momento do diagnóstico, nos casos acumulados de sida en Galicia dende 1994 a 2019, é a tuberculose diseminada ou extrapulmonar (16,7 % das 3.006 enfermidades diagnosticadas), seguida da pneumonía por *Pneumocystis jiroveci* (16,3 %), da candidiase esofáxica (12,7 %) e da tuberculose pulmonar en maiores de 14 anos (12,6 %).

Gráfico 50. Enfermidades indicativas de sida máis frecuentes no momento do diagnóstico. Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

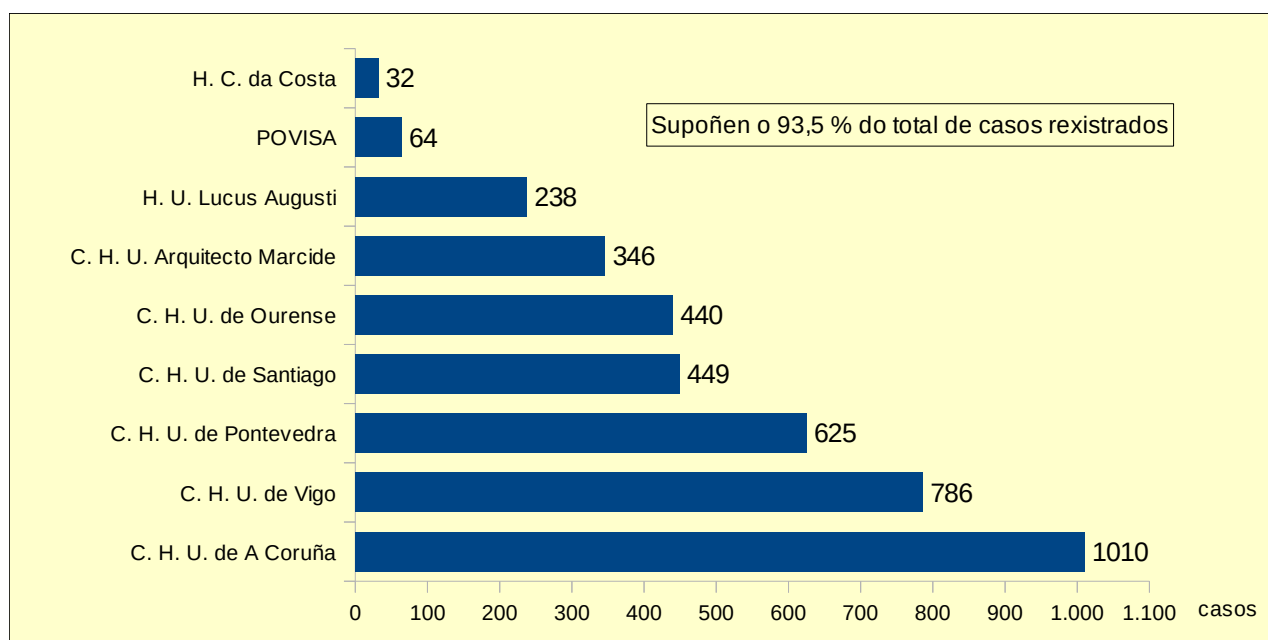
O motivo polo que comentamos o período de 1994 a 2019 é porque no ano 1994 se ampliou a definición de caso sida para a vixilancia epidemiolóxica e engadíronse tres novas entidades: a tuberculose pulmonar en maiores de 14 anos, as pneumonías bacterianas recorrentes (dous episodios ou máis nun período de 12 meses) e o cancro invasivo de colo uterino.

INSTITUCIÓN DECLARANTE

A institución que máis casos declara ao SIDIVIHG é o Complexo Hospitalario Universitario da Coruña (23,7 % dos casos), seguido polo Complexo Hospitalario Universitario de Vigo (18,4 %).

Gráfico 51. Casos de sida nas nove institucións que máis declaran. Galicia 1984-2019

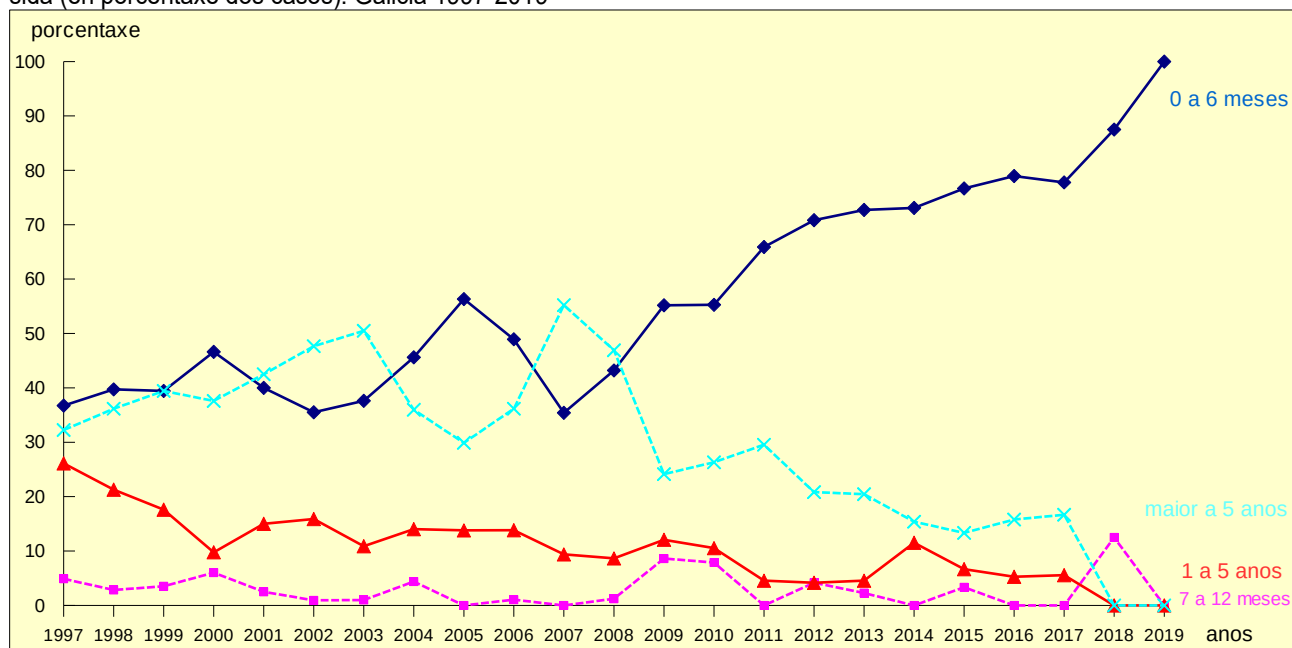
(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

INTERVALO ENTRE O DIAGNÓSTICO DE INFECCIÓN POLO VIH E CASO SIDA

Nos primeiros anos da epidemia na nosa comunidade, este intervalo de tempo adoitaba ser pequeno e mesmo era frecuente que as persoas soubesen que estaban infectadas polo VIH cando eran diagnosticadas de sida porque xa aparecera algunha das enfermidades indicativas da diminución de inmunidade que provoca a infección polo virus.

Ata mediados dos anos noventa foi aumentando a proporción de persoas que, cando eran diagnosticadas de sida, xa coñecían dende anos atrás que estaban infectadas polo VIH.

Gráfico 52. Evolución do intervalo entre a confirmación de persoa infectada polo VIH e o seu diagnóstico de caso de sida (en porcentaxe dos casos). Galicia 1997-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Non obstante, nos últimos anos, aumenta preocupantemente, a porcentaxe de rexistros nos que o coñecemento da situación de estar infectado coincide co coñecemento de que xa se é un enfermo de sida (o 57 % entre 2004 e 2019, o 81 % nos últimos 6 anos).

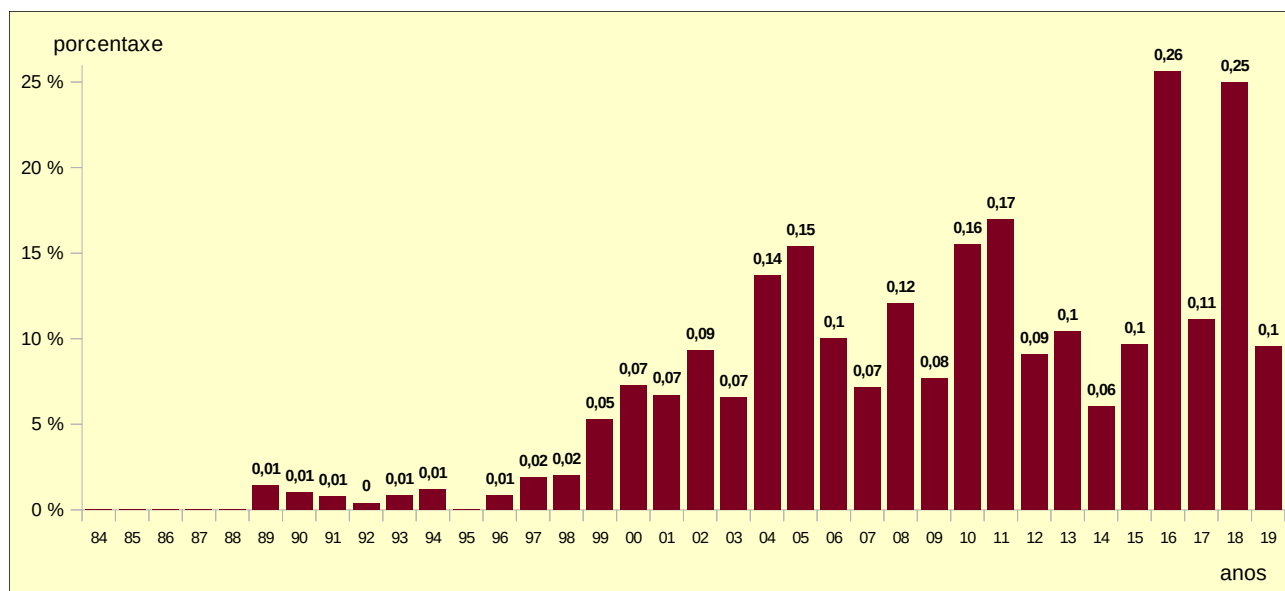
Isto indícanos que, malia os grandes avances na abordaxe da infección polo VIH, hoxe en día unha proporción importante das persoas afectadas non se beneficia das vantaxes do diagnóstico precoz en termos de ganancia en cantidade e calidade de vida, ademais da prevención da transmisión a outras persoas.

Así pois, a promoción do diagnóstico precoz entre as persoas con prácticas de risco debe ser unha actividade prioritaria para a prevención e control da infección no noso contorno.

PAÍS DE ORIXE

Ata o ano 1998 a porcentaxe de casos de sida declarados no SIDIVIHG correspondentes a persoas estranxeiras (nados fóra de España e residentes en Galicia) era testemuñal, sen superar nunca o 2 % dos casos anuais. No ano 1999 cambiou a tendencia e xa constituíu o 5 % dos casos, e entre 2004-2019 representa un 12 % dos casos rexistrados.

Gráfico 53. Porcentaxe de casos de sida en persoas non españolas que residen en Galicia. Galicia 1984-2019

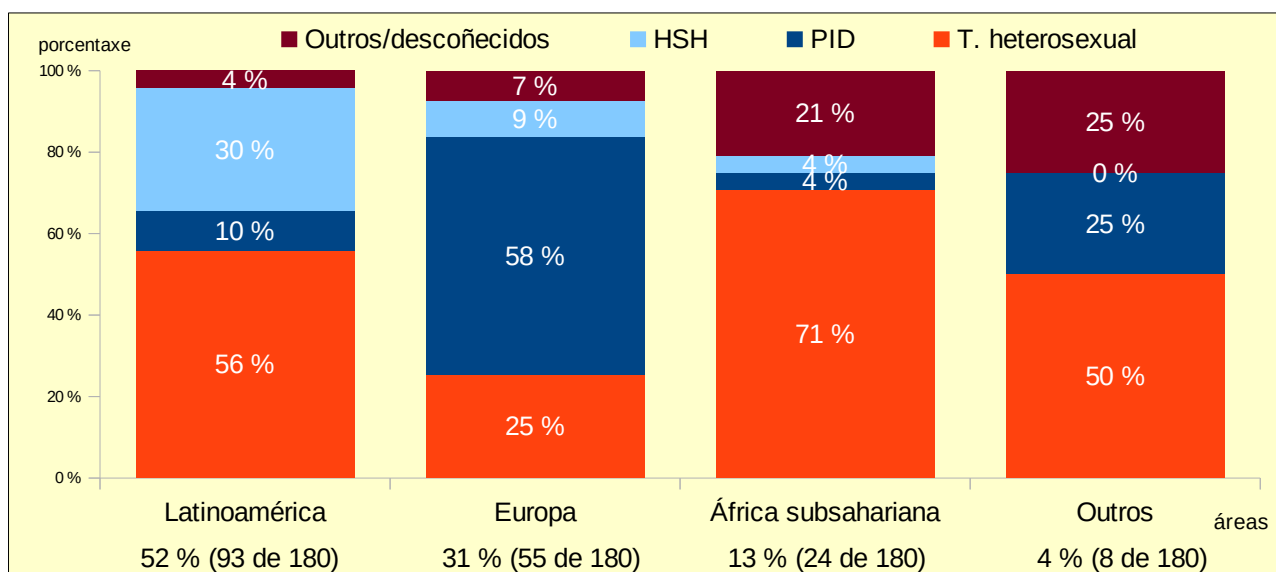

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

O número acumulado de casos destes pacientes dende 1984 a 2019 é de 180, dun total de 4.266 casos rexistrados, e maioritariamente son homes (64 %).

A área xeográfica de onde proceden principalmente é América Latina, cun 52 % dos casos (55 homes e 39 mulleres), seguida de Europa, cun 31 % (42 homes e 14 mulleres), e África subsahariana, cun 13 %.

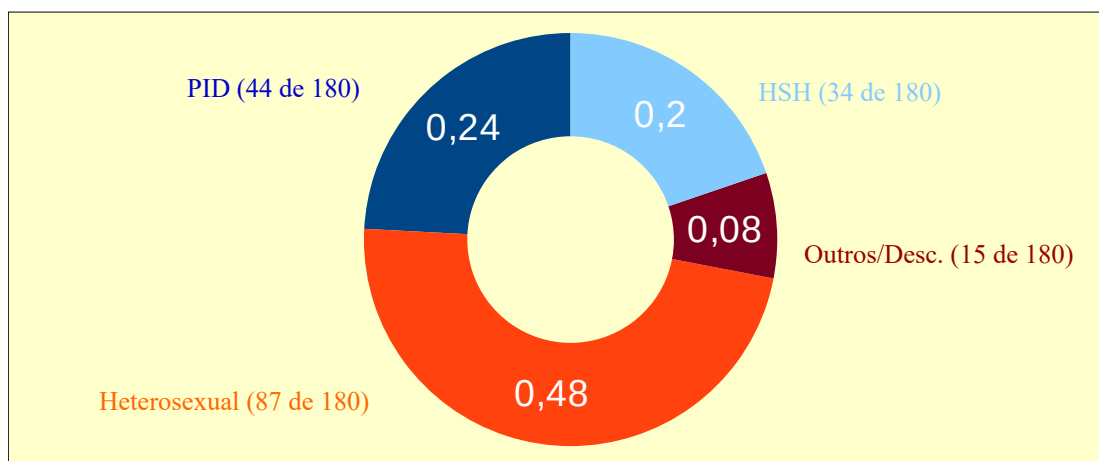
Gráfico 54. Casos de sida en persoas non españolas segundo a área de orixe e práctica de risco. Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

As categorías de transmisión máis correntes no total destas persoas é a transmisión por vía heterosexual cun 48 % dos casos, e a das persoas inxectoras de drogas que comparten as xiringas cun 24 % (no caso dos europeos o 58 %, sendo a conduta de risco máis presente, con 32 casos de 55), e os HSH son un 19 %.

Gráfico 55. Casos de sida en persoas non españolas segundo a práctica de risco. Galicia 1984-2019

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

PRINCIPAIS CONCLUSIÓNS

- a.** A incidencia anual dos casos de sida está estabilizada en menos de 2 casos por 100.000 habitantes dende o ano 2011.
- b.** En Galicia as persoas que teñen prácticas de risco en relación co feito de compartiren o material de inxección para o consumo de drogas eran as máis afectadas, pero actualmente, e dado o aumento relativo das infeccións por prácticas de risco en relacións sexuais non protexidas, debemos insistir en que son estas prácticas de risco o aspecto máis importante na transmisión da infección.
- c.** Entre 2004 e 2019 a idade máis frecuente de diagnóstico dos casos de sida sitúase nos 41 anos, pero xa temos rexistrados 84 casos en persoas maiores de 64 anos (80 % homes), e maioritariamente pola vía heterosexual, de maneira que debemos ter en conta este feito ante unha exploración das persoas maiores na práctica asistencial.
- d.** Ata agora, e dada a inexistencia de tratamento curativo para o VIH/sida, consideramos a prevención como alternativa principal de control do problema. Esta circunstancia ten máis importancia, se cabe, pola tendencia actual do aumento das infeccións por prácticas de risco asociadas á transmisión sexual e, debido á non percepción de risco que teñen estas persoas, o diagnóstico precoz da infección debe ser o mecanismo principal de actuación a curto e medio prazo en Galicia.
- e.** Dada a utilidade limitada dos datos da sida na epidemioloxía da infección polo virus da inmunodeficiencia humana, sobre todo polo tempo que pasa entre a infección por este virus e a aparición das enfermidades indicativas de sida, cómpre traballar máis con datos de infección VIH ca de enfermidade por sida. Por esta razón, e a partir do 16 de novembro de 2018 xa está en vigor o Decreto 136/2018, polo que se crea e se regula o Sistema de información dos diagnósticos de infección polo virus da inmunodeficiencia humana de Galicia (SIDIVIHG) que lle dá moita máis importancia á etapa na que se produce a infección.

ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO

VIH EN GALICIA: 2000-2019

A instauración da terapia antirretroviral (TAR) de alta eficacia no ano 1996 supuxo un importante descenso na mortalidade asociada á infección polo VIH e, consecuentemente, un incremento das persoas que viven coa infección. En Galicia o seguimento da infección polo VIH, así como a oferta do TAR, realízase en hospitais.

A información sobre os episodios de hospitalización recóllese de maneira sistemática no momento da alta hospitalaria nunha base de datos clínico-administrativa, o conxunto mínimo básico de datos (CMBD), que en Galicia acada unha cobertura case do 100 % de altas hospitalarias.

Os datos do CMBD son, xeralmente, recollidos polos servizos de admisión hospitalarios, agregados no ámbito autonómico e posteriormente integrados no ámbito estatal. Contén variables do paciente (sexo, data de nacemento...), variables de ingreso-alta (data de ingreso, tipo de ingreso, data de alta, circunstancia de alta...) e variables clínicas (diagnóstico principal e secundarios...). As variables clínicas codifícanse seguindo a Clasificación Internacional de Enfermidades, 10.ª revisión Modificación Clínica da OMS (CIE10-MC).

METODOLOXÍA

- Tipo de estudo: estudo descritivo das altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH.
- Poboación de estudo: altas hospitalarias de pacientes infectados polo VIH en hospitais de Galicia de 2000 a 2019.
- Ámbito: hospitais públicos, administrados publicamente ou con concerto co Servizo Galego de Saúde.
- Fonte de datos: base de datos do CMBD dos anos 2000 a 2019.

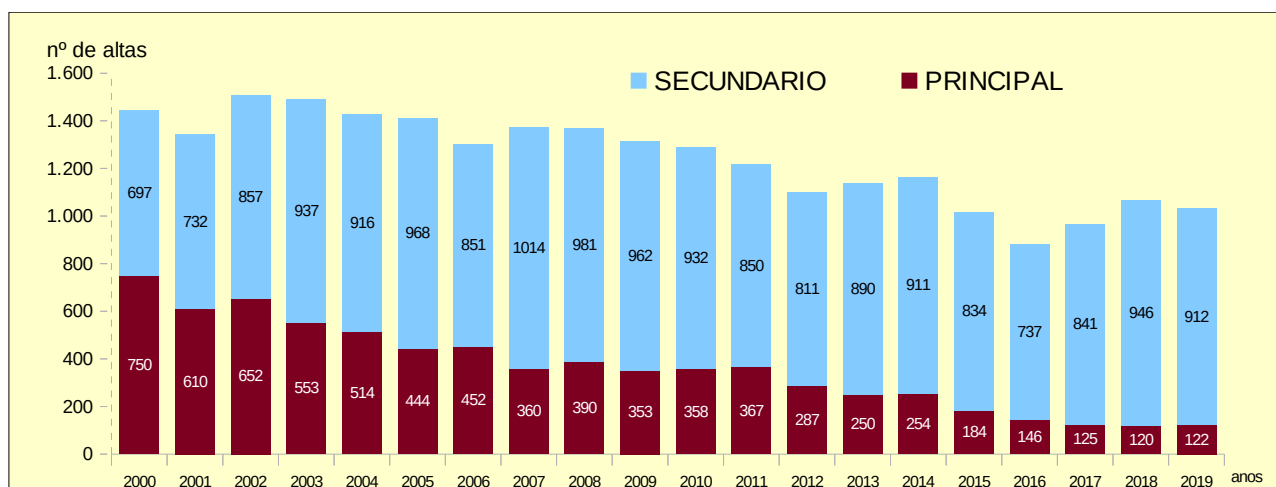
3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

- Criterios de inclusión: seleccionáronse todas aquelas altas en que constaban en calquera diagnóstico, principal ou secundarios, o código B20 (enfermidade polo VIH) ou Z21 (estudo de infección polo VIH) da CIE10-MC.
- Variables: idade, sexo, tipo de ingreso, circunstancia no momento da alta, días de estadía. Creáronse as variables de enfermidades definatorias da sida e outros diagnósticos non asociados á infección polo VIH a partir dos seus correspondentes códigos da CIE10-MC. O diagnóstico principal defínese como aquel que foi a causa do ingreso no hospital e os secundarios, como os diagnósticos que, non sendo o principal, coexisten con el no momento do ingreso ou se desenvolven ao longo da estadía hospitalaria e inflúen na súa duración ou no tratamento administrado. Non temos en conta as “múltiples infeccións bacterianas recorrentes” como enfermidade definatoria da sida pola súa dificultade de codificación.

RESULTADOS DO PERÍODO 2000 A 2019

Nos 20 anos do estudo rexistráronse un total de 24.870 altas hospitalarias de persoas con infección polo VIH (diagnóstico principal ou secundario). Ao longo do período obsérvase un descenso do 29 % no número de altas entre o primeiro e último ano da serie.

Gráfico 56. Altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH, segundo diagnósticos e os anos. Galicia 2000-2019

a. Características das altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH

A distribución por sexo mostra un claro predominio dos homes (73,3 %), sen variacións durante os anos (rango: 70,1 % a 77,6 %). Na idade obsérvase un aumento da idade media dende 36,4 anos (DE: 8,8) no ano 2000 ata 53,7 anos (DE: 10,5) no ano 2019. Este incremento é tanto para homes coma para mulleres, aínda que a idade media das mulleres é algo inferior á dos homes en todo o período (gráfico 57).

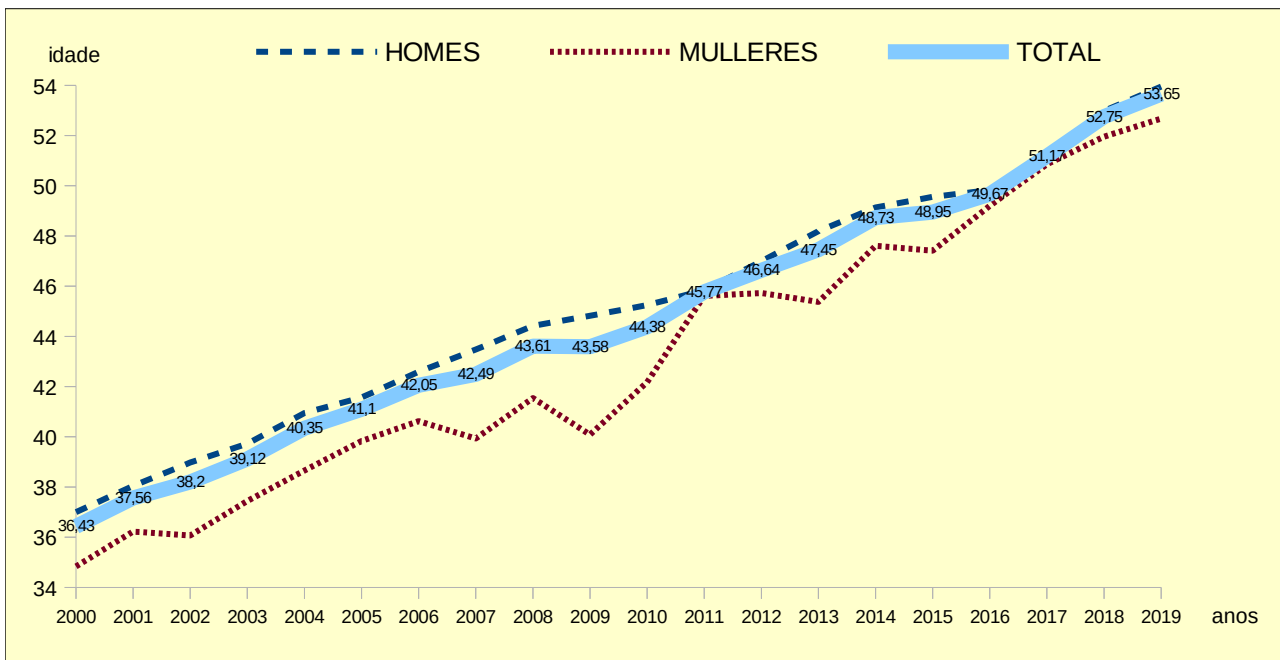
Táboa 9. Distribución das altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH segundo sexo e grupos de idade. Galicia 2000 a 2019

	SEXO				GRUPOS DE IDADE								total
	Homes		Mulleres		< 25 anos		25 a 34 anos		35 a 49 anos		> 49 anos		
	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%	
2000	1.068	73,8 %	379	26,2 %	71	4,9 %	635	43,9 %	650	44,9 %	91	6,3 %	1.447
2001	988	73,6 %	354	26,4 %	38	2,8 %	517	38,5 %	699	52,1 %	88	6,6 %	1.342
2002	1.107	73,4 %	402	26,6 %	61	4,0 %	478	31,7 %	848	56,2 %	122	8,1 %	1.509
2003	1.091	73,2 %	399	26,8 %	52	3,5 %	377	25,3 %	931	62,5 %	130	8,7 %	1.490
2004	1.054	73,7 %	376	26,3 %	40	2,8 %	338	23,6 %	885	61,9 %	167	11,7 %	1.430
2005	1.029	72,9 %	383	27,1 %	19	1,3 %	280	19,8 %	952	67,4 %	161	11,4 %	1.412
2006	945	72,5 %	358	27,5 %	18	1,4 %	215	16,5 %	906	69,5 %	164	12,6 %	1.303
2007	993	72,3 %	381	27,7 %	44	3,2 %	170	12,4 %	946	68,9 %	214	15,6 %	1.374
2008	985	71,8 %	386	28,2 %	33	2,4 %	165	12,0 %	892	65,1 %	281	20,5 %	1.371
2009	972	73,9 %	343	26,1 %	35	2,7 %	173	13,2 %	845	64,3 %	262	19,9 %	1.315
2010	926	71,8 %	364	28,2 %	31	2,4 %	134	10,4 %	836	64,8 %	289	22,4 %	1.290
2011	853	70,1 %	364	29,9 %	13	1,1 %	116	9,5 %	775	63,7 %	313	25,7 %	1.217
2012	790	71,9 %	308	28,1 %	13	1,2 %	74	6,7 %	699	63,7 %	312	28,4 %	1.098
2013	841	73,8 %	299	26,2 %	10	0,9 %	86	7,5 %	635	55,7 %	409	35,9 %	1.140
2014	857	73,6 %	308	26,4 %	7	0,6 %	61	5,2 %	635	54,5 %	462	39,7 %	1.165
2015	728	71,5 %	290	28,5 %	12	1,2 %	54	5,3 %	486	47,7 %	466	45,8 %	1.018
2016	659	74,6 %	224	25,4 %	6	0,7 %	43	4,9 %	435	49,3 %	399	45,2 %	883
2017	715	74,0 %	251	26,0 %	5	0,5 %	53	5,5 %	374	38,7 %	534	55,3 %	966
2018	827	77,6 %	239	22,4 %	9	0,8 %	41	3,8 %	350	32,8 %	666	62,5 %	1.066
2019	793	76,7 %	241	23,3 %	10	1,0 %	40	3,9 %	261	25,2 %	723	69,9 %	1.034
	18.221	73,3 %	6.649	26,7 %	527	2,1 %	4.050	16,3 %	14.040	56,5 %	6.253	25,1 %	24.870

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

A maior proporción de altas concéntrase no grupo etario de 35 a 49 anos, salvo os tres últimos anos que corresponde ao grupo de maiores de 49 anos (56,5 %; rango: 25,2 % a 69,5 %). Ao longo do período obsérvase un aumento na porcentaxe de altas con máis de 49 anos, que supuxeron o 6,3 % no 2000 e o 69,9 % no 2019.

Gráfico 57. Idade media das altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH, segundo sexo e os anos. Galicia 2000-2019

A maioría dos ingresos foi de maneira urxente (81,5 %; rango: 72,7 % a 85,4 %) (táboa 10). A estancia media do período foi de 12,0 días (DE: 17,8).

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

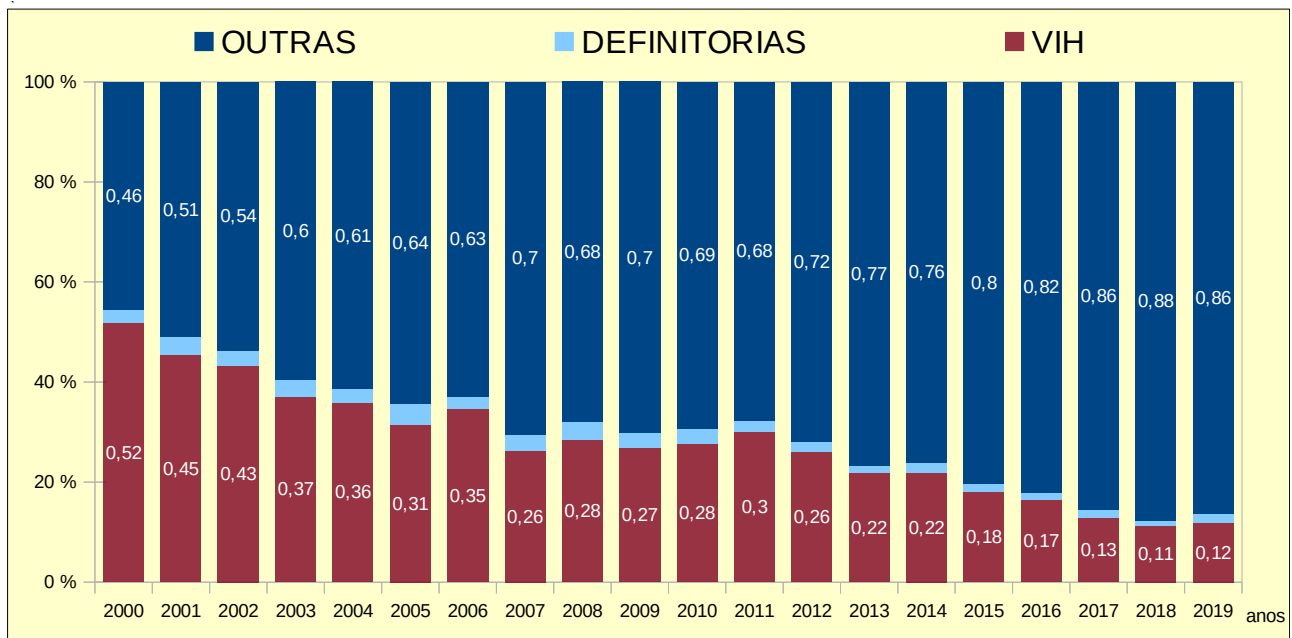
Táboa 10. Distribución das altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH segundo tipo de ingreso e circunstancia no momento da alta. Galicia 2000 a 2019

	TIPO DE INGRESO						CIRCUNSTANCIA Á ALTA										total
	Urxente		Programado		Outros		Domicilio		Traslado		Voluntaria		Falecemento		Outros		
	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%	nº	%	
2000	1.079	74,6 %	368	25,4 %	0	0,0 %	1.263	87,3 %	1	0,1 %	60	4,1 %	94	6,5 %	29	2,0 %	1.447
2001	975	72,7 %	367	27,3 %	0	0,0 %	1.190	88,7 %	1	0,1 %	43	3,2 %	87	6,5 %	21	1,6 %	1.342
2002	1.150	76,2 %	359	23,8 %	0	0,0 %	1.316	87,2 %	3	0,2 %	60	4,0 %	102	6,8 %	28	1,9 %	1.509
2003	1.204	80,8 %	286	19,2 %	0	0,0 %	1.311	88,0 %	2	0,1 %	37	2,5 %	117	7,9 %	23	1,5 %	1.490
2004	1.190	83,2 %	240	16,8 %	0	0,0 %	1.263	88,3 %	0	0,0 %	51	3,6 %	91	6,4 %	25	1,7 %	1.430
2005	1.147	81,2 %	264	18,7 %	1	0,1 %	1.224	86,7 %	4	0,3 %	65	4,6 %	100	7,1 %	19	1,3 %	1.412
2006	1.080	82,9 %	222	17,0 %	1	0,1 %	1.124	86,3 %	2	0,2 %	75	5,8 %	87	6,7 %	15	1,2 %	1.303
2007	1.174	85,4 %	197	14,3 %	3	0,2 %	1.167	84,9 %	3	0,2 %	74	5,4 %	106	7,7 %	24	1,7 %	1.374
2008	1.163	84,8 %	207	15,1 %	1	0,1 %	1.173	85,6 %	1	0,1 %	82	6,0 %	88	6,4 %	27	2,0 %	1.371
2009	1.122	85,3 %	193	14,7 %	0	0,0 %	1.144	87,0 %	1	0,1 %	74	5,6 %	83	6,3 %	13	1,0 %	1.315
2010	1.060	82,2 %	230	17,8 %	0	0,0 %	1.125	87,2 %	1	0,1 %	60	4,7 %	78	6,0 %	26	2,0 %	1.290
2011	1.026	84,3 %	191	15,7 %	0	0,0 %	1.058	86,9 %	3	0,2 %	46	3,8 %	91	7,5 %	19	1,6 %	1.217
2012	912	83,1 %	186	16,9 %	0	0,0 %	965	87,9 %	1	0,1 %	42	3,8 %	70	6,4 %	20	1,8 %	1.098
2013	933	81,8 %	207	18,2 %	0	0,0 %	986	86,5 %	6	0,5 %	52	4,6 %	71	6,2 %	25	2,2 %	1.140
2014	944	81,0 %	221	19,0 %	0	0,0 %	1.012	86,9 %	4	0,3 %	50	4,3 %	71	6,1 %	28	2,4 %	1.165
2015	842	82,7 %	176	17,3 %	0	0,0 %	887	87,1 %	8	0,8 %	45	4,4 %	62	6,1 %	16	1,6 %	1.018
2016	730	82,7 %	138	15,6 %	15	1,7 %	786	89,0 %	19	2,2 %	25	2,8 %	47	5,3 %	6	0,7 %	883
2017	794	82,2 %	171	17,7 %	1	0,1 %	864	89,4 %	23	2,4 %	23	2,4 %	46	4,8 %	10	1,0 %	966
2018	886	83,1 %	177	16,6 %	3	0,3 %	923	86,6 %	24	2,3 %	41	3,8 %	57	5,3 %	21	2,0 %	1.066
2019	849	82,1 %	182	7,6 %	3	0,3 %	910	88,0 %	22	2,1 %	15	1,5 %	53	5,1 %	34	3,3 %	1.034
	20.260	81,5 %	4.582	18,4 %	28	0,1 %	21.691	87,2 %	129	0,5 %	1.020	4,1 %	1.601	6,4 %	429	1,7 %	24.870

b. Diagnóstico principal e motivos de ingreso das altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH

O número total de altas hospitalarias en que figura a infección polo VIH (códigos B20 ou Z21 da CIE10-MC) no diagnóstico principal foi de 7.291 (29 % do total de altas en relación co VIH do período). Ao longo dos anos esta proporción diminuíu un 84 %, dende as 750 altas no 2000 ata as 122 altas no 2019. Esta mesma tendencia observouse no diagnóstico principal das altas por enfermidades definatorias de sida (dende o 2,6 % ata o 1,9 %). Aquelas en que figuraban outras patoloxías non asociadas ao VIH como motivo de ingreso aumentaron de 659 (45,5 %) no 2000 a 892 (86,3 %) en 2019.

Gráfico 58. Distribución das altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH, segundo diagnóstico principal e os anos. Galicia 2000-2019

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

As enfermidades definatorias de sida máis frecuentes no diagnóstico principal foron os linfomas e a tuberculose.

Táboa 11. Distribución das altas hospitalarias segundo presenza de enfermidades definatorias de sida no diagnóstico principal* e os anos. Galicia 2000-2019

	00-19	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º
Tuberculose	95	5	12	5	8	2	5	4	7	12	4	4	3	4	1	4	2	0	2	2	9
Pneumonía por <i>Pneumocystis Jiroveci</i>	30	1	4	3	0	0	2	1	2	1	0	2	1	1	0	2	0	4	3	2	1
Toxoplasmoses cerebral	4	0	1	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leucoencefalopatía multifocal progresiva	16	0	2	2	1	3	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1
Candidose esofáxica	6	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Criptococose extrapulmonar	11	1	1	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2
Cáncer invasivo de colo	30	4	2	1	5	0	5	1	0	1	1	1	0	3	1	0	0	1	2	2	0
Septicemia por salmonella	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Sarcoma de Kaposi	5	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1
Pneumonía intersticial linfóide	9	0	0	1	1	1	2	0	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Infección por citomegalovirus	4	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0
Criptosporidiasis	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Micobacterium outras especies	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Caquexia	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Micobacterium avium ou kansasii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Isosporidiasis	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Herpes simple mucocutáneo	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Candidose traqueal, bronquial ou pulmonar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Histoplasmosis diseminada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Linfomas	105	5	1	6	5	2	10	3	4	10	5	8	13	4	0	11	0	7	4	3	4
Encefalopatía VIH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Herpes simple bronquial, pulmonar ou esofáxico	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Coccidiomicose diseminada	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	330	19	25	22	23	8	31	11	17	26	11	16	22	14	5	18	3	12	15	12	20

(*) Non temos en conta as “múltiples infeccións bacterianas recorrentes” nin as “pneumonías bacterianas recorrentes” pola súa dificultade de codificación.

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

Respecto das altas por outras patoloxías, as enfermidades respiratorias foron as máis frecuentes (18,1 % no período), seguidas das enfermidades dixestivas.

Táboa 12. Distribución das altas hospitalarias segundo presenza de enfermidades non relacionadas coa infección polo VIH no diagnóstico principal e ano. Galicia 2000-2019

	00-19	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º	n.º
Neoplasias:	1.278	34	23	51	55	59	56	45	66	68	73	71	69	65	81	92	81	64	67	89	69
Traquea, bronquios, pulmón	163	2	1	5	11	7	9	5	11	9	10	16	8	7	6	9	13	7	9	12	6
Larínx	59	0	0	6	1	7	3	0	0	2	1	1	2	7	7	6	2	6	4	1	3
Hodgkin	63	5	4	6	5	4	5	2	1	0	3	2	0	2	4	6	1	5	3	2	3
Recto, ano	59	0	1	1	2	0	2	6	3	1	4	8	4	2	3	7	2	2	3	3	5
Fígado	117	0	0	4	7	1	8	0	15	2	8	3	2	10	11	12	6	3	5	9	11
Enf. endócrino-metabólicas:	236	6	8	9	10	13	14	13	11	12	10	14	26	15	6	7	8	11	10	17	16
Lipodistrofia	28	0	0	0	1	0	1	2	0	0	2	4	8	1	0	0	2	1	0	2	4
Enf. respiratorias	3.054	82	86	118	114	100	151	124	187	184	184	174	128	128	150	143	162	182	207	246	204
Enf. do sangue	382	12	19	17	23	28	26	26	27	25	22	18	23	20	11	22	7	5	30	7	14
Enf. aparato circulatorio	1.289	46	46	54	48	57	78	51	61	67	58	54	52	60	73	101	65	60	71	94	93
Enf. dos riles	442	17	20	18	21	18	13	17	20	22	26	22	24	23	30	27	16	24	25	32	27
Hepatites víricas:	494	32	42	32	55	51	51	33	49	18	25	12	14	25	17	15	10	5	4	3	1
Hepatite B aguda	12	2	1	1	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	0	1	0
Hepatite B crónica	15	0	1	0	1	2	3	0	4	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Hepatite C aguda	9	0	0	1	1	0	1	3	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Hepatite C crónica	435	30	40	30	51	49	47	28	40	16	19	12	14	21	13	13	10	1	0	0	1
Hepatite B sen especificar	0																		0	0	0
Hepatite C sen especificar	0																		0	0	0
Outras enf. infecciosas	1.149	49	68	63	78	81	103	65	83	56	54	32	42	59	49	55	52	40	34	46	40
Enf. dixestivas	2.456	89	102	103	142	150	123	135	171	147	134	139	120	115	131	94	98	95	118	129	121
Lesións e envelenamentos	1.604	87	89	96	76	71	77	79	84	86	85	94	92	83	71	89	73	55	61	62	94
Enf. aparato xenital	266	2	15	5	16	19	18	8	11	11	12	14	9	13	17	21	15	13	12	19	16
Trastornos mentais	1.644	28	21	21	45	27	32	26	21	22	31	42	26	30	35	41	27	0	0	0	0
Complicacións embarazo	633	78	73	95	95	95	77	86	79	94	87	101	89	88	94	77	92	48	62	67	67
Enf. da pel	467	60	38	54	48	42	32	42	36	36	46	31	37	24	20	13	24	16	17	10	7
Enf. aparato osteoarticular	528	19	16	20	32	34	32	33	32	19	25	21	25	12	23	29	21	18	18	20	18
Anomalías conxénitas	32	19	22	16	33	21	25	23	22	26	29	30	19	33	30	23	24	23	36	39	35
Enf. perinatais	10	0	2	8	1	1	0	0	2	1	1	2	3	0	4	1	1	0	1	2	2
Mal definidas e outras	1.358	1	0	4	0	1	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	16.828	659	684	810	888	878	907	819	968	932	923	893	823	789	874	886	817	704	799	914	861

c. Morbilidade nas altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH

A porcentaxe de altas en que figuraba algunha enfermidade definitiva de sida no diagnóstico principal ou en calquera dos secundarios diminuíu do 30,1 % ao 13,6 % entre os anos 2000 e 2019. Os diagnósticos máis frecuentes foron a tuberculose (19 %), a pneumonía por *Pneumocystis jiroveci* (14 %), os linfomas e a caquexia (13 % cada unha), e obsérvase unha tendencia descendente cos anos na maioría delas (táboa 13).

En relación coa presenza de altas con enfermidades non asociadas á infección polo VIH tanto no diagnóstico principal coma nos secundarios, evidenciouse un incremento na maioría dos grandes grupos de patoloxías.

Así, algúns exemplos do anterior son as altas das enfermidades infecciosas que pasaron do 51,9 % ao 57,1 % (importante o incremento no número de altas con hepatite C crónica ata o ano 2015 e cun gran descenso nos anos 2016 e 2017), das enfermidades respiratorias, do 21,7 % ao 37,3 %, das enfermidades dixestivas, do 18,1 % ao 28,1 %, dos tumores que pasaron do 7,1 % ao 12,4 % (o tumor con maior tendencia ao aumento é o de fígado, 0 casos nos dous primeiros anos do período a 19 en 2019 (táboa 14).

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

Táboa 13. Distribución das altas hospitalarias segundo presenza de enfermidades* definitivas de sida no diagnóstico principal e/ou secundario. Galicia 2000-2019

	00-19	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	n.º	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº
Tuberculose	1.104	120	114	88	108	88	67	62	73	61	60	45	48	28	34	30	17	12	18	13	18
Pneumonía por <i>P. Jiroveci</i>	785	64	50	58	40	61	31	51	42	48	53	35	34	40	31	37	26	25	23	16	20
Toxoplasmore cerebral	368	42	32	47	37	31	26	18	26	15	16	9	8	16	15	6	12	3	6	2	1
Leucoencefalopatia multifocal progresiva	391	19	20	27	22	31	21	31	32	26	35	11	14	12	19	17	17	7	8	6	16
Candidose esofáxica	512	40	29	37	47	42	29	34	27	24	20	24	18	15	24	14	20	26	15	14	13
Criptococose extrapulmonar	180	15	17	18	8	8	17	4	10	5	10	10	11	6	9	6	3	7	9	3	4
Cancro invasivo de colo	73	6	4	5	6	5	11	4	1	3	6	1	0	7	3	0	0	2	5	4	0
Septicemia por salmonella	32	9	3	2	3	2	7	2	2	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Sarcoma de Kaposi	185	11	8	15	7	5	10	5	4	7	6	11	9	11	11	12	15	9	8	5	16
Pneumonía intersticial linfoide	41	1	5	1	4	2	5	2	2	1	1	3	3	2	5	0	4	0	0	0	0
Infección por citomegalovirus	232	13	7	6	10	11	13	7	10	11	31	13	14	13	14	7	16	8	8	7	13
Criptosporidiase	48	3	4	1	6	5	3	9	2	1	5	2	0	2	1	0	0	1	1	2	0
Micobacterium outras especies	47	11	1	8	9	1	6	0	1	0	4	0	1	0	2	2	1	0	0	0	0
Caquexia	725	46	38	49	58	58	52	37	40	41	48	37	29	32	29	42	26	14	9	15	25
Micobacterium avium ou kansasi	102	0	7	4	9	7	16	9	3	3	20	8	3	5	4	2	0	0	1	0	1
Isosporidiase	4	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Herpes simple mucocutáneo	37	0	1	2	3	1	0	2	3	0	1	1	7	2	2	2	2	3	0	3	2
Candidose traqueal, bronquial ou pulmonar	29	1	1	0	1	5	3	1	1	5	0	1	3	2	2	0	1	1	1	0	0
Histoplasmore diseminada	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Linfomas	749	23	36	33	42	32	50	41	45	46	37	55	42	40	34	52	42	28	29	18	24
Encefalopatía VIH	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3	1
Herpes simple bronquial, pulmonar ou esofáxico	21	0	0	0	1	2	0	1	1	2	1	1	4	2	4	1	1	0	0	0	0
Coccidiomocose diseminada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	5.674	424	377	401	421	397	368	320	325	300	356	267	249	235	243	231	203	149	143	111	154

(*) Non temos en conta as “múltiples infeccións bacterianas recorrentes” nin as “pneumonías bacterianas recorrentes” pola súa dificultade de codificación.

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

Táboa 14. Distribución das altas hospitalarias segundo presenza de enfermidades* non relacionadas coa infección polo VIH no diagnóstico principal e/ou secundario. Galicia 2000-2019

	00-19	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº	nº
Neoplasias:	2.752	103	59	109	124	138	142	101	137	150	159	144	147	145	162	196	169	126	137	176	128
Traquea, bronquios, pulmón	331	14	3	10	12	17	19	6	18	23	23	31	17	12	14	18	19	18	22	22	13
Larinxe	96	0	0	9	2	11	10	2	0	3	1	2	5	15	9	9	2	7	5	1	3
Hodgkin	227	10	19	18	11	8	9	7	4	19	22	12	6	7	16	27	5	8	9	5	5
Recto, ano	106	0	1	2	3	1	2	7	8	2	8	11	6	8	12	7	4	10	5	3	6
Fígado	220	0	0	5	8	6	17	2	19	5	12	9	13	19	17	21	12	5	8	23	19
Enf. endócrino-metabólicas:	4.320	117	132	127	131	152	163	174	190	204	203	240	252	252	300	295	281	206	231	324	346
Lipodistrofia	180	8	8	9	14	7	8	10	12	7	11	9	19	10	15	10	9	3	0	6	5
Enf. respiratorias	7.615	314	308	370	363	367	404	367	444	441	407	433	395	358	397	393	341	325	385	417	386
Enf. do sangue	3.807	206	187	190	202	207	249	219	254	247	216	224	196	178	189	181	125	116	131	143	147
Enf. aparato circulatorio	5.471	153	140	197	205	240	270	253	276	291	271	290	320	291	322	346	307	237	270	381	411
Enf. dos riles	2.783	122	112	130	116	99	124	108	145	161	161	141	170	142	166	173	120	129	123	173	168
Enf. infecciosas:	15.417	751	777	944	1.003	932	872	826	842	834	808	834	822	730	708	747	655	534	544	664	590
Hepatite B aguda	187	30	18	23	11	11	14	17	9	9	6	6	8	3	7	8	3	2	0	1	1
Hepatite B crónica	839	68	56	55	94	80	50	59	56	44	30	40	28	37	27	16	18	17	14	27	23
Hepatite C aguda	157	25	13	28	26	11	16	14	5	5	4	3	2	1	0	0	1	2	1	0	0
Hepatite C crónica	7.938	287	351	447	490	468	425	406	419	456	442	479	469	403	386	413	394	276	273	347	307
Hepatite B sen especificar																		5	6	0	3
Hepatite C sen especificar																		16	23	25	17
Enf. dixestivas	6.236	262	274	303	341	324	308	330	409	405	321	346	343	328	332	292	237	243	251	296	291
Lesións e envelenamentos	3.108	140	125	157	135	134	143	150	178	177	164	173	164	156	159	173	145	129	151	148	207
Enf. aparato xenital	695	20	32	26	36	42	40	26	36	27	36	37	31	42	49	52	32	28	31	40	32
Trastornos mentais	15.498	851	796	966	951	877	874	811	875	905	866	839	771	720	733	748	662	467	491	626	669
Complicacións embarazo	634	60	38	54	48	42	32	42	36	36	47	31	37	24	20	13	24	16	17	10	7
Enf. da pel	1.933	92	93	129	117	124	140	129	104	89	121	93	99	77	89	85	78	64	54	73	83
Enf. aparato osteoarticular	1.483	50	60	66	75	70	52	71	67	80	89	77	80	86	88	87	60	70	74	95	86
Anomalías conxénitas	230	6	7	25	15	14	4	9	12	18	7	19	15	6	8	12	15	10	10	11	7
Enf. perinatais	16	2	0	4	1	1	2	0	0	1	1	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0
Total	24.741	1.426	1.324	1.496	1.480	1.425	1.409	1.298	1.372	1.371	1.303	1.278	1.211	1.090	1.136	1.165	1.015	881	966	1.065	1.030

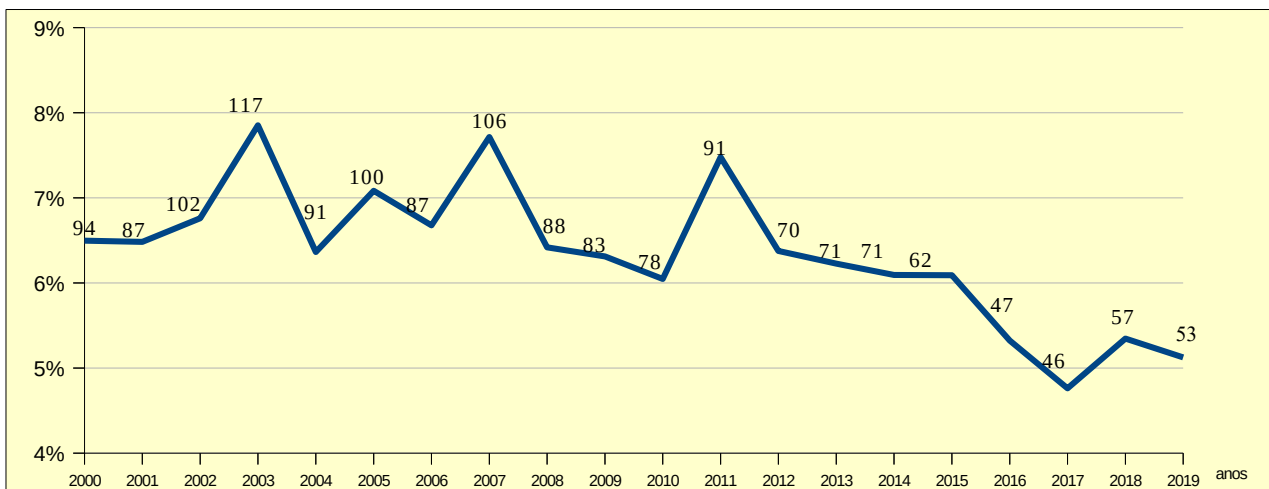
(*) Unha mesma persoa pode ter máis dun diagnóstico

d. Mortalidade nas altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH

Durante o período rexistráronse 1.601 altas por falecemento en pacientes hospitalizados con infección polo VIH, o que supuxo o 6,4 % do total de altas dos 20 anos. A porcentaxe de altas por falecemento permaneceu bastante estable nos anos coa excepción dos catro últimos anos que baixaron do 6 % (6,4 % cun rango: 4,8 % en 2017 e 7,9 % en 2003).

En todo o período a maior parte dos exitus foron homes (78,9 %) e no grupo de idade de 35 a 49 anos (56,5 %); os maiores de 49 anos representan o 32,6 % (dende o 14,9 % no 2000 ata o 86,8 % no 2019) (táboa 15).

Gráfico 59. Número e % de altas hospitalarias por falecemento en pacientes con infección polo VIH. Galicia 2000-2019

A idade media no momento do falecemento foi de 46,6 anos (DE: 10,8), pasouse de 40,9 en 2000 ata 58,2 en 2019.

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

Táboa 15. Distribución das altas por falecemento segundo sexo e idade. Galicia 2000-2019

	SEXO				GRUPOS DE IDADE								total
	Homes		Mulleres		< 25 anos		25 a 34 anos		35 a 49 anos		> 49 anos		
	n.º	%	n.º	%	n.º	%	n.º	%	n.º	%	n.º	%	
2000	75	79,8 %	19	20,2 %	2	2,1 %	31	33,0 %	47	50,0 %	14	14,9 %	94
2001	70	80,5 %	17	19,5 %	0	0,0 %	18	20,7 %	61	70,1 %	8	9,2 %	87
2002	77	75,5 %	25	24,5 %	1	1,0 %	23	22,5 %	64	62,7 %	14	13,7 %	102
2003	95	81,2 %	22	18,8 %	1	0,9 %	19	16,2 %	74	63,2 %	23	19,7 %	117
2004	75	82,4 %	16	17,6 %	1	1,1 %	15	16,5 %	57	62,6 %	18	19,8 %	91
2005	83	83,0 %	17	17,0 %	0	0,0 %	9	9,0 %	69	69,0 %	22	22,0 %	100
2006	73	83,9 %	14	16,1 %	0	0,0 %	8	9,2 %	65	74,7 %	14	16,1 %	87
2007	85	80,2 %	21	19,8 %	1	0,9 %	11	10,4 %	71	67,0 %	23	21,7 %	106
2008	70	79,5 %	18	20,5 %	0	0,0 %	2	2,3 %	62	70,5 %	24	27,3 %	88
2009	67	80,7 %	16	19,3 %	0	0,0 %	7	8,4 %	49	59,0 %	27	32,5 %	83
2010	56	71,8 %	22	28,2 %	0	0,0 %	0	0,0 %	47	60,3 %	31	39,7 %	78
2011	67	73,6 %	24	26,4 %	0	0,0 %	5	5,5 %	58	63,7 %	28	30,8 %	91
2012	54	77,1 %	16	22,9 %	0	0,0 %	4	5,7 %	40	57,1 %	26	37,1 %	70
2013	57	80,3 %	14	19,7 %	0	0,0 %	4	5,6 %	34	47,9 %	33	46,5 %	71
2014	59	83,1 %	12	16,9 %	0	0,0 %	4	5,6 %	33	46,5 %	34	47,9 %	71
2015	43	69,4 %	19	30,6 %	1	1,6 %	3	4,8 %	26	41,9 %	32	51,6 %	62
2016	37	78,7 %	10	21,3 %	0	0,0 %	0	5,6 %	19	40,4 %	28	59,6 %	47
2017	35	76,1 %	11	23,9 %	0	0,0 %	3	6,5 %	11	23,9 %	32	69,6 %	46
2018	44	77,2 %	13	22,8 %	0	0,0 %	1	1,8 %	11	19,3 %	45	78,9 %	57
2019	41	77,4 %	12	22,6 %	0	0,0 %	0	0,0 %	7	13,2 %	46	86,8 %	53
	1.263	78,9 %	338	21,1 %	7	0,4 %	167	10,4 %	905	56,5 %	522	32,6 %	1.601

Ao analizar o diagnóstico principal do total de falecementos, os códigos de infección polo VIH figuraba en 738 altas (46,1 %), en 55 (3,4 %) está presente algún código de enfermidade definitoria de sida e nas 808 restantes (50,5 %) outra patoloxía non relacionada coa infección polo VIH. Obsérvase unha tendencia descendente na presenza da enfermidade polo VIH a costa dun aumento noutras patoloxías non asociadas co VIH.

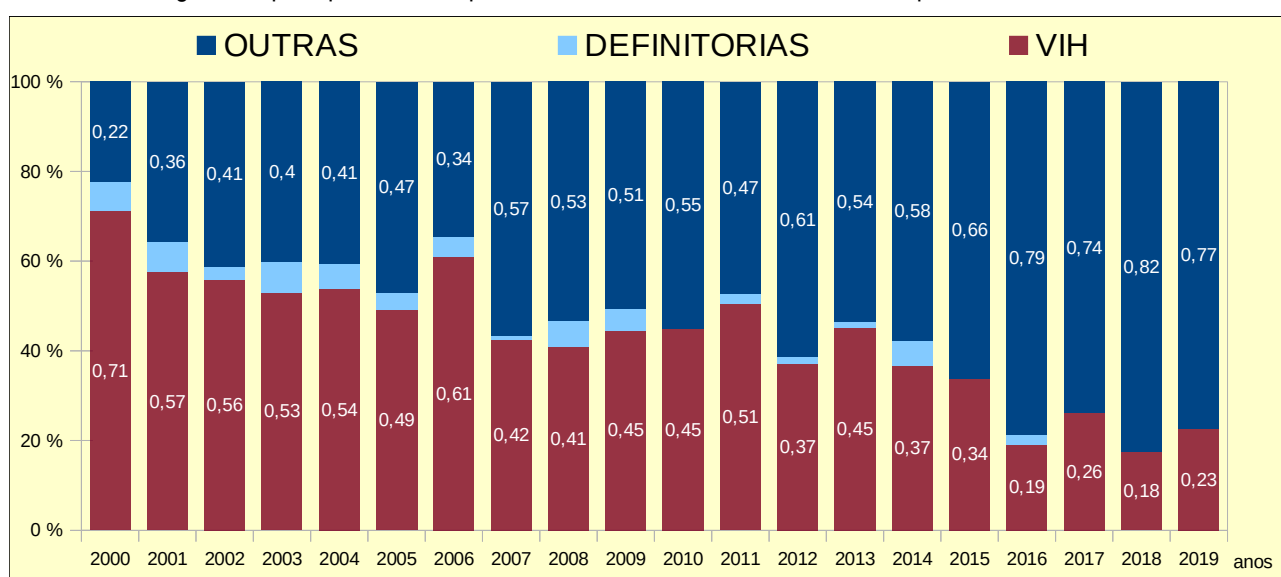
Táboa 16. Distribución das altas por morte segundo patoloxías do diagnóstico principal. Galicia 2000-2019

Enfermidade polo VIH	738	46,1 %
Algunha enfermidade indicativa de sida	55	3,4 %
Linfomas asociados ao VIH	15	0.9 %
Tuberculose	8	0.5 %
Pneumonía por <i>Pneumocystis jirovecii</i>	7	0.4 %
Leucoencefalopatía multifocal progresiva	4	0.2 %
Criptococose extrapulmonar	3	0.2 %
Cancro invasivo de colo uterino	2	0.1 %
Pneumonía intersticial linfoide	2	0.1 %
Outras	14	0.9 %
Outros diagnósticos non relacionados co VIH	808	50,5 %
Enfermidades dixestivas	160	10.0 %
Neoplasias:	192	12.0 %
Traquea, bronquios e pulmón	51	3.2 %
Fígado	29	1.8 %
Enfermidades respiratorias	129	8.1 %
Enfermidades infecciosas:	84	5.2 %
Hepatite B crónica	4	0.2 %
Hepatite C crónica	31	1.9 %
Enfermidades aparato circulatorio	77	4.8 %
Lesións e envelenamentos	61	3.8 %
Outras	105	6.6 %
total	1.601	100 %

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

Dentro das enfermidades definitórias de sida, as patoloxías máis frecuentes no diagnóstico principal foron os linfomas asociados ao VIH, a tuberculose e a pneumonía por *P. jiroveci*. Respecto doutras patoloxías, as maioritarias foron os tumores e as enfermidades dixestivas.

Gráfico 60: Diagnóstico principal das altas por falecemento en doentes con infección polo VIH. Galicia 2000-2019

e. Custos hospitalarios relacionados cos pacientes con infección polo VIH

Para facer unha estimación dos custos hospitalarios en relación co VIH imos ter en conta un estudo* que conclúe que o 60 % dos custos nestes pacientes se debe ao tratamento en antirretovirais (son de dispensación hospitalaria), o 15 %, por outras medicacións e o 25 % restante, a hospitalizacións e outros.

(*) Documento de referencia:

The Lifetime Medical Cost Savings From Preventing HIV in the United States. Medical Care, Volume 00, Number 00, 2015.

3. ALTAS HOSPITALARIAS EN RELACIÓN CO VIH EN GALICIA: 2000-2019

O gasto real en antirretrovirais das persoas infectadas polo VIH en Galicia, que nos once últimos anos do período estudado superaron os 30 millóns de euros anuais, fálannos do importante aspecto económico da infección polo VIH en Galicia.

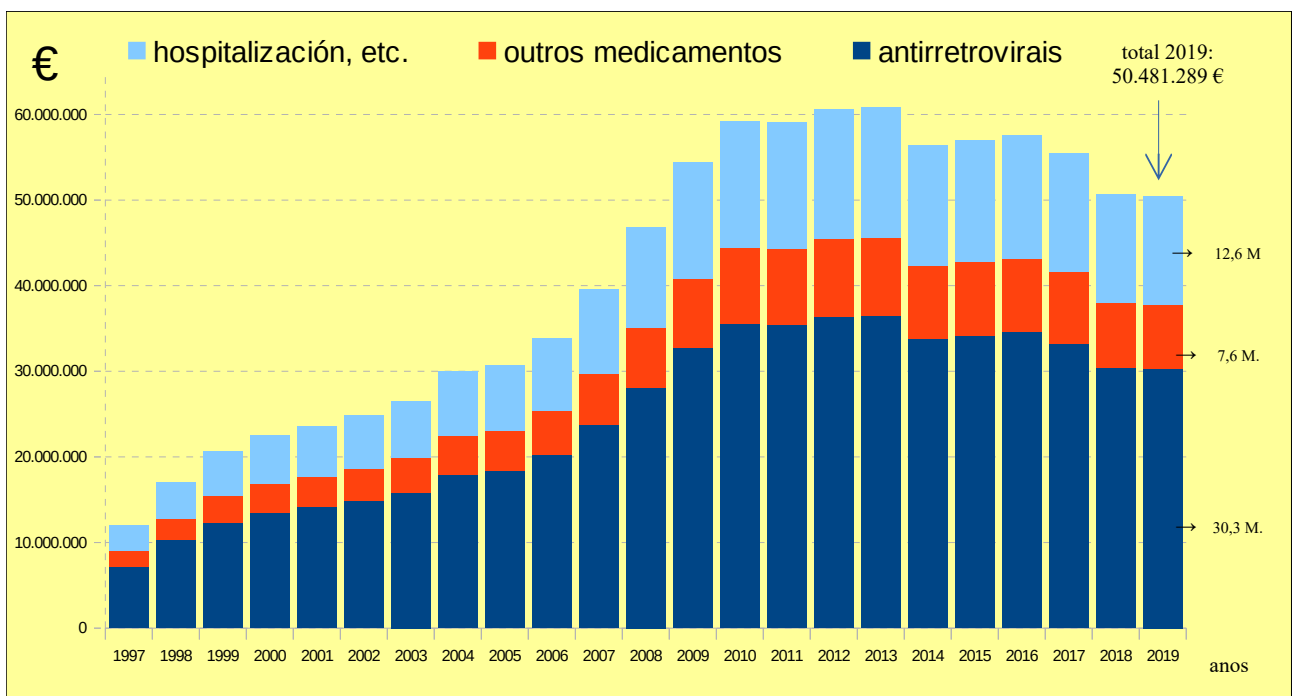
Tendo en conta as porcentaxes do estudo de referencia, os custos para o ano 2019 serían de 50.481.289 euros:

30.288.774 € en antirretrovirais ..... (60 %)

7.572.193 € noutros medicamentos ..... (15 %)

12.620.322 € en hospitalización e outros ... (25 %)

Gráfico 61. Custos* (60 % antirretrovirais, 15 % outros medicamentos, 25 % hospitalización e outros) en pacientes con infección polo VIH segundo os anos. Galicia 1997-2019

PRINCIPAIS CONCLUSIÓNS

- a.** Durante o período de estudo obsérvase un descenso do número de altas hospitalarias de pacientes con infección polo VIH, sobre todo nos últimos 8 anos. As altas maioritariamente son de homes e cunha idade media en aumento.
- b.** Diminúen as hospitalizacións con diagnóstico principal de infección polo VIH, así como aquelas de enfermidades definitorias de sida, e aumentan as altas por outras enfermidades non relacionadas co VIH.
- c.** Baixan as altas en que tanto no diagnóstico principal coma nos secundarios figuran diagnósticos de enfermidades definitorias de sida. Mantense a tuberculose, a pneumonía por *Pneumocystis jiroveci* e os linfomas como os máis frecuentes destas enfermidades definitorias de sida.
- d.** Aumentan as altas con diagnóstico principal ou secundarios con patoloxías non relacionadas coa infección polo VIH nalgún dos grandes grupos de patoloxías como son as neoplasias, as enfermidades endócrino metabólicas, as enfermidades do aparato circulatorio e as enfermidades do aparato osteoarticular, e baixan as complicacións relacionadas co embarazo.
- e.** A porcentaxe de altas por falecemento permaneceu bastante estable nestes anos, ao redor do 6,4 % anual (non superando o 6 % nos 4 últimos anos). Obsérvase unha tendencia descendente na presenza da enfermidade polo VIH no diagnóstico principal a costa dun incremento noutras patoloxías non asociadas co VIH.
- f.** Constátase un importante gasto en pacientes con VIH, que presenta unha tendencia crecente ata o ano 2010, pero que logo se estabiliza para baixar nos seis últimos anos.

MORTALIDADE POLO VIH-SIDA EN GALICIA:

1984-2018

A supervivencia dos pacientes con infección polo VIH mellorou moito coa introdución dos tratamentos antirretrovirais de alta eficacia, pero esta segue sendo unha patoloxía grave que non ten curación. O seguimento das mortes polo VIH supón un indicador para avaliar a efectividade dos tratamentos e as actividades de prevención dirixidas á loita contra a infección polo virus.

Unha das fontes de información usadas para vixiar a mortalidade polo VIH é a Estatística de mortalidade por causas elaborada polo Instituto Nacional de Estatística (INE). A cobertura é estatal e obtense de maneira similar en todas as comunidades autónomas.

Os ficheiros de datos de defuncións para codificar a causa básica de morte usan a Clasificación Internacional de Enfermidades (CIE). Durante o período 1981-1999 producíronse moitos cambios nos criterios de clasificación que afectaron as defuncións polo VIH. Inicialmente usouse a CIE 9ª revisión, na cal non existían códigos específicos para a infección polo VIH, dado que en 1975, cando se estableceu esta clasificación, a infección polo virus era unha doenza descoñecida; non foi ata o ano 1989 cando se definiron códigos específicos para rexistrar as mortes polo VIH.

Por este motivo, ata 1989 as defuncións polo VIH rexistrábanse no grupo 279 (trastornos do mecanismo da inmunidade) e os seus códigos (279.1, 279.3, 279.8 e 279.9). A partir de 1989, estableceuse que as mortes polo virus debían incluírse nun dos seguintes códigos: 279.5 (sida), 279.6 (complexo relacionado coa sida) e 795.8 (infección polo VIH). Dende o ano 1999 comeza a aplicarse a CIE 10ª revisión, na cal se inclúen códigos específicos para o VIH (B20, B21, B22, B23, B24 e R75), polo que dende o ano 2000 só se teñen en conta os devanditos códigos para o cálculo da mortalidade.

RESULTADOS DO ANO 2018

No ano 2018 producíronse en Galicia un total de 32.415 mortes, das que 29 (0,89 %) foron por VIH-sida. Destas, 24 (83 %) producíronse en homes e 5 en mulleres. A taxa de mortalidade global polo VIH foi de 1,07 por 100.000 habitantes.

Táboa 17. Mortalidade polo VIH (mortalidade proporcional por mil e taxa de mortalidade por 100.000 habitantes) segundo o sexo. Galicia ano 2018

	Defuncións totais	Defuncións polo VIH/sida	Defuncións polo VIH/sida (‰)	Taxa de mortalidade VIH/sida
Homes	16.188	24	1,48	1,85
Mulleres	16.227	5	0,31	0,36
	32.415	29	0,89	1,07

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

A idade media dos falecidos polo VIH foi de 53,6 anos (DE 8,6 anos), sen diferenzas por sexo (homes 53,6 cunha DE 8,9 anos e mulleres 53,6 cunha DE 7,9 anos).

Segundo os grupos de idade, o maior número de mortes, 22 (76 % do total de falecidos), rexistrouse entre os 40 e 59 anos, este patrón repítese tanto en homes como en mulleres. Os maiores de 64 anos foron 3 (10 % das mortes) dous homes e unha muller.

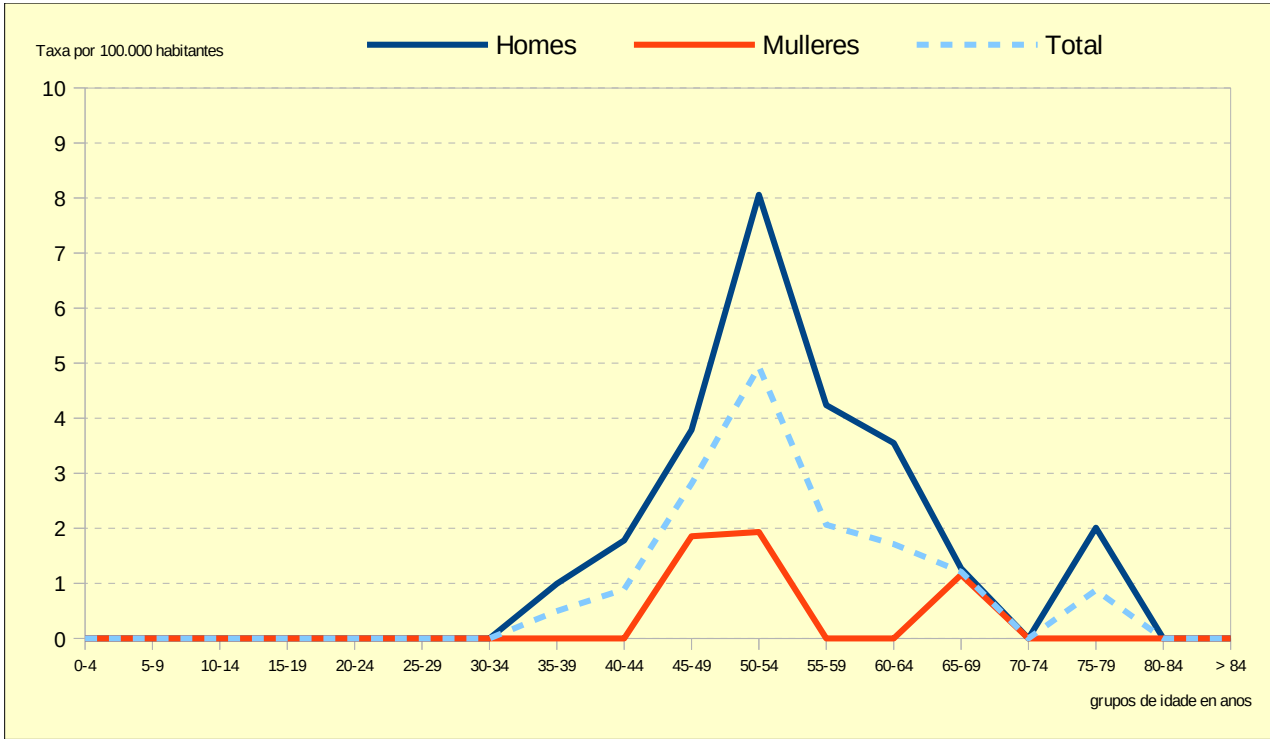
4. MORTALIDADE POLO VIH-SIDA EN GALICIA: 1984-2018

Táboa 18. Defuncións polo VIH-sida. Número e taxa por 100.000 habitantes segundo sexo e grupos de idade. Galicia ano 2018

	Total	Taxa por 10⁵	HOMES	Taxa por 10⁵	MULLERES	Taxa por 10⁵
	(N)	habitantes	(N)	habitantes	(N)	habitantes
0 a 4 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5 a 9 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10 a 14 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
15 a 19 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
20 a 24 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
25 a 29 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
30 a 34 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
35 a 39 anos	1	0,50	1	0,99	0	0,00
40 a 44 anos	2	0,89	2	1,78	0	0,00
45 a 49 anos	6	2,81	4	3,79	2	0,93
50 a 54 anos	10	4,93	8	8,06	2	1,95
55 a 59 anos	4	2,07	4	4,24	0	0,00
60 a 64 anos	3	1,71	3	3,55	0	0,00
65 a 69 anos	2	1,21	1	1,27	1	1,16
70 a 74 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
75 a 79 anos	1	0,88	1	2,01	0	0,00
80 a 84 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
> 84 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	29	1,07	24	1,85	5	0,36

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Gráfico 62. Taxas de mortalidade polo VIH segundo os grupos de idade. Galicia ano 2018

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

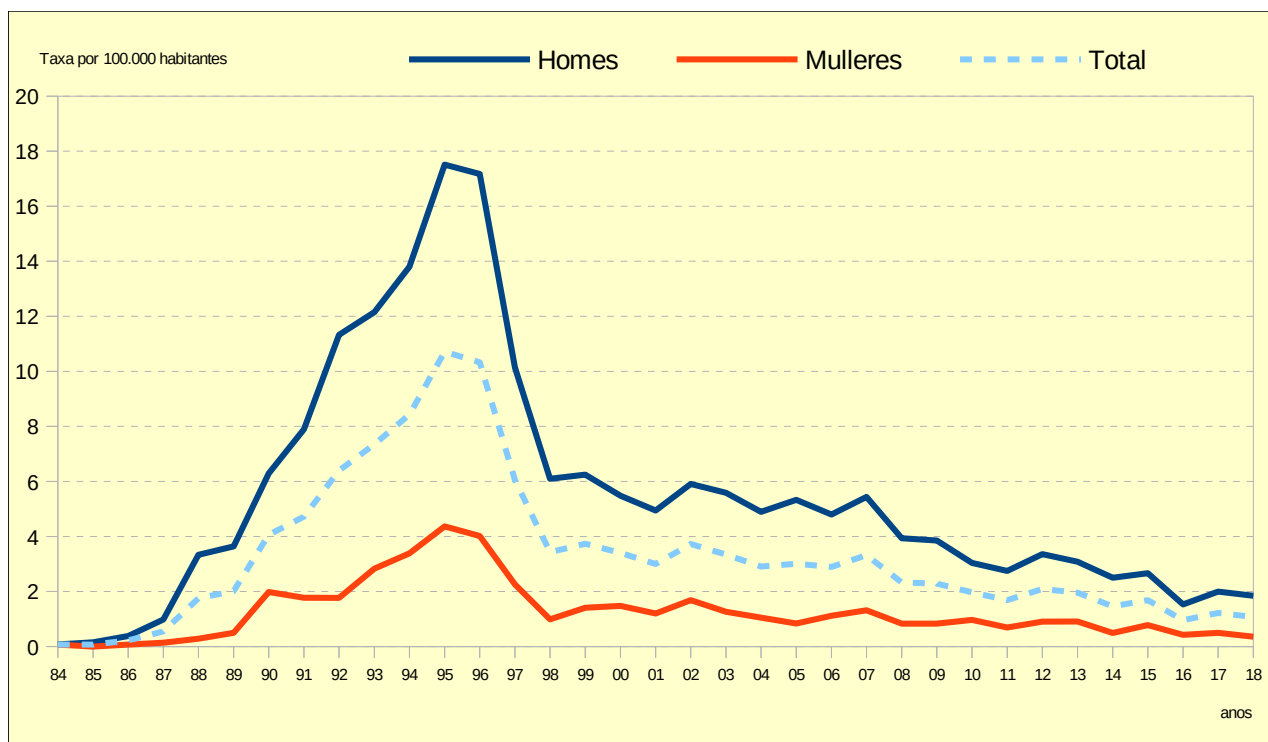
RESULTADOS DO PERÍODO 1984-2018

Se consideramos o período completo dende 1984 a 2018, producíronse en Galicia un total de 3.130 mortes polo VIH, dos cales o 80 % eran homes. O número de defuncións acadou o seu máximo nos anos 1995 e 1996 para, posteriormente, diminuír nos anos seguintes e estabilizarse en menos de 60 mortes anuais dende 2010.

4. MORTALIDADE POLO VIH-SIDA EN GALICIA: 1984-2018

Ao longo dos anos, a taxa de mortalidade foi, de maneira continuada, máis alta en homes ca en mulleres, cun pico máximo no ano 1995, cunha taxa de mortalidade de 10,7 mortes por 100.000 habitantes (17,5 en homes e 4,4 en mulleres). Dende o ano 2008 a taxa sitúase por baixo das 3 mortes por 100.000 habitantes anuais (non supera os 4 en homes nin 1 en mulleres).

Gráfico 63. Taxas de mortalidade polo VIH segundo o sexo e os anos. Galicia 1984-2018

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

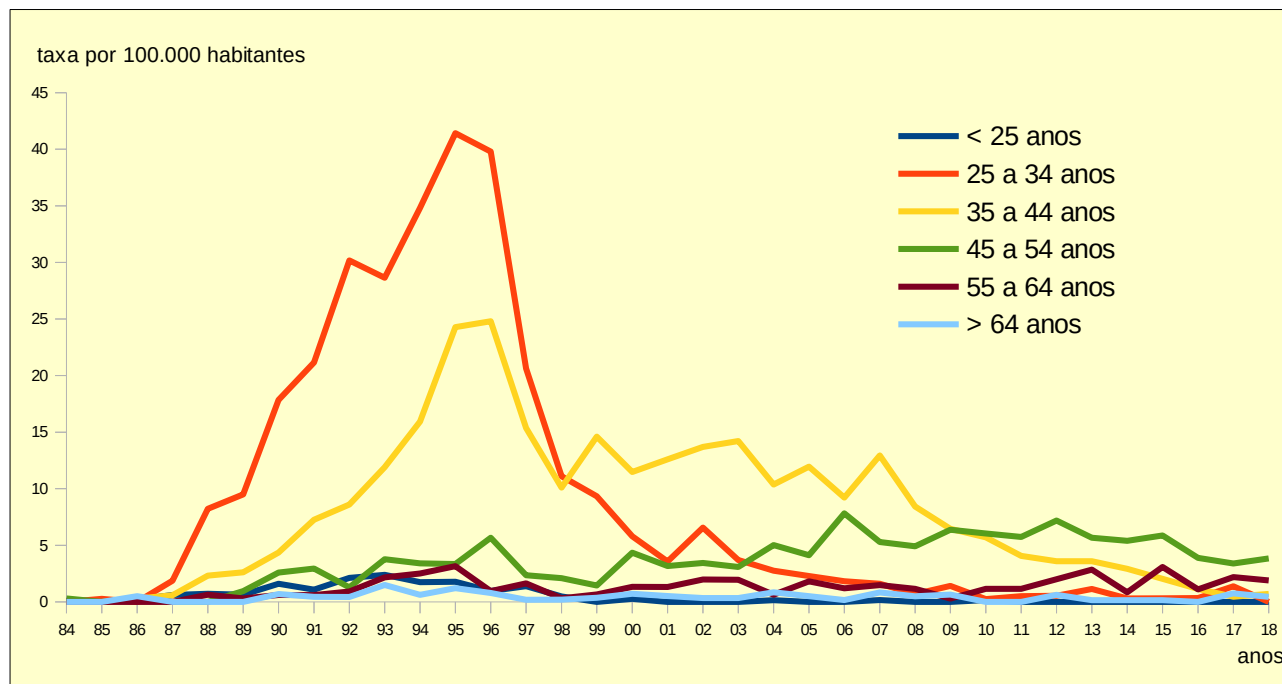
Táboa 19. Defuncións polo VIH-sida. Número e taxa por 100.000 habitantes segundo o sexo. Galicia 1984-2018

	Total (N)	Taxa por 100.000 habitantes	HOMES (N)	Taxa por 100.000 habitantes	MULLERES (N)	Taxa por 100.000 habitantes
1984 a 1990	239	1,25	196	2,12	43	0,44
1991	129	4,73	104	7,90	25	1,77
1992	174	6,38	149	11,32	25	1,77
1993	200	7,32	160	12,15	40	2,83
1994	230	8,40	182	13,80	48	3,39
1995	293	10,69	231	17,51	62	4,36
1996	283	10,35	226	17,17	57	4,02
1997	165	6,04	133	10,14	32	2,25
1998	94	3,44	80	6,10	14	0,99
1999	102	3,73	82	6,25	20	1,41
2000	93	3,40	72	5,48	21	1,48
2001	82	3,00	65	4,94	17	1,20
2002	102	3,72	78	5,91	24	1,69
2003	92	3,34	74	5,59	18	1,26
2004	80	2,91	65	4,90	15	1,05
2005	83	3,00	71	5,33	12	0,84
2006	80	2,89	64	4,80	16	1,12
2007	92	3,32	73	5,44	19	1,32
2008	65	2,33	53	3,93	12	0,83
2009	64	2,29	52	3,85	12	0,83
2010	55	1,97	41	3,04	14	0,97
2011	47	1,69	37	2,75	10	0,69
2012	58	2,09	45	3,36	13	0,91
2013	54	1,96	41	3,08	13	0,91
2014	40	1,46	33	2,50	7	0,49
2015	46	1,69	35	2,66	11	0,78
2016	26	0,96	20	1,53	6	0,43
2017	33	1,22	26	2,00	7	0,50
2018	29	1,07	24	1,85	5	0,36
	3.130		2.512		618	

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Para o total de anos as maiores mortalidades prodúcense nos intervalos de idade de 25 a 44 anos pero cunhas importantes diferenzas segundo os anos.

Gráfico 64. Taxas de mortalidade polo VIH segundo intervalos de idade e os anos. Galicia 1984-2018

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

Así, dende 1984 a 1998 eran maiores as taxas de mortalidade no grupo de persoas de 25 a 34 anos, dende 1999 a 2009 eran maiores no grupo de 35 a 44 anos e dende o ano 2010 as maiores taxas danse nas persoas de 45 a 54 anos, co que é evidente o desprazamento continuado da mortalidade cara aos grupos de maior idade, comezándose a ver nos últimos anos un aumento de mortalidade no grupo de 55 a 64 anos.

PROBAS DE DETECCIÓN RÁPIDAS DO VIH

EN GALICIA: 2011-2019

Un dos piares básicos da loita contra a sida é a detección precoz das persoas infectadas polo VIH. O diagnóstico precoz ofrece a posibilidade de beneficiarse da terapia antiviral nas etapas precoces da infección e pode contribuír a modificar as condutas que favorecen a transmisión do virus a outras persoas. Neste sentido, as probas rápidas de detección do VIH ofrecerán, ademais da vantaxe de facilitar o diagnóstico precoz, a posibilidade de chegar a colectivos con escaso contacto cos servizos de saúde ou reticentes a acudir a eles, pero que si é probable que acudan en determinados momentos polo carácter inmediato de resultados que proporcionan as probas rápidas de VIH.

Dende que no ano 1985 xurdiu o primeiro test de detección de anticorpos fronte ao VIH, o diagnóstico da infección por este virus evolucionou moito e actualmente hai un amplo conxunto de probas para a detección do VIH. Comunmente o diagnóstico baséase no uso da proba ELISA para detectar anticorpos fronte ao VIH e a confirmación por outra proba máis específica (Western-Blot). Posteriormente, desenvolvéronse técnicas de ELISA de segunda e terceira xeración, co uso de proteínas recombinantes e péptidos sintéticos, o que repercutiu nun incremento da sensibilidade e especificidade no diagnóstico, ademais de reducir o chamado período ventá. Coa aparición das probas de cuarta xeración, aínda se acurtou máis este tempo. Estas probas precisan dunhas condicións estritas que as fagan fiables, nas cales se inclúen o equipamento de laboratorio, a experiencia do persoal profesional que as realiza e tamén o mantemento dunha temperatura estable, de 2 a 8 °C para os pasos de incubación.

As **probas de detección rápida** usadas para o cribado, movéndose en bos rangos de sensibilidade e especificidade, conseguen que se poida obter nun prazo de 15-30 minutos un primeiro resultado **que, de ser reactivo, deberá ser confirmado posteriormente** (para a confirmación a proba máis utilizada é a de inmunolectrofluorescencia ou Western-Blot).

As características que definen as probas de detección rápida adoitan ser:

- Alta sensibilidade (> 99 %) e especificidade (> 99 %), así como elevada reproducibilidade.
- Mostra sinxela de recoller.
- Pouco equipamento técnico.
- Pouco adestramento.
- Fácil de interpretar (visual).
- Rápida en ofrecer o resultado (< 30 minutos).
- Fácil de almacenar a temperatura ambiente (20-30 °C).
- Vida útil (12 meses ou máis).
- Axeitada para facer un volume de probas pequeno.
- Mínima produción de residuos.
- Baixo custe.

Todas estas características fan posible que as probas rápidas non teñan que ser realizadas dentro da estrutura do sistema sanitario, cunha infraestrutura de laboratorio axeitada, senón que se poden levar a cabo en diferentes lugares como organizacións de xuventude, asociacións, ONG, oficinas de farmacia e outras institucións. Isto facilita a realización das probas e o asesoramento daquelas persoas con prácticas de risco, que son reacias a acudir aos servizos de saúde por causas variadas.

DETECCIÓN PRECOZ ANÓNIMA DO VIH EN GALICIA

Dende a Dirección Xeral de Saúde Pública (DXSP) púxose en marcha, coa participación dos centros Quérote+ da Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado e doutras entidades colaboradoras, o proxecto da detección precoz anónima de VIH en Galicia, que ten por fin promover a realización destas probas rápidas na nosa comunidade. Este proxecto ofrece a posibilidade de que as persoas con prácticas de risco para a infección polo VIH que o desexen poidan acceder anonimamente ás probas.

As probas de detección rápida de VIH pódense facer en diferentes mostras, como son fluído oral, sangue, soro ou plasma. A proba seleccionada para este fin foi a que se realiza en fluído oral polas súas implicacións, entre as cales se atopan unha recollida da mostra máis sinxela e con máis aceptabilidade por parte da poboación, menor dotación de infraestrutura técnica, non precisar persoal sanitario para a súa realización e que se elimina como residuo sanitario non perigoso (clase IIa segundo o Decreto 38/2015 de residuos sanitarios de Galicia).

O obxectivo xeral do proxecto é o de diminuír o atraso diagnóstico da infección VIH en Galicia. E os obxectivos específicos son:

1. Diminuír o atraso diagnóstico do VIH en poboacións con prácticas de risco, e que non acoden con frecuencia ao sistema sanitario, mediante a realización dunha proba rápida.
2. Facilitar o consello antes e despois da proba do VIH.
3. Aumentar as prácticas preventivas nas persoas que acoden realizar a proba rápida do VIH en fluído oral.
4. Facilitar o acceso ao diagnóstico de VIH e ao tratamento antirretroviral.

O proxecto lévase a cabo no ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia, en localidades de máis de 10.000 habitantes. As probas realízanse nos locais e dispositivos

que faciliten, como entidades colaboradoras, os centros Quérote+ da Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado, as asociacións do movemento de resposta social fronte ao VIH/sida e outras institucións que cumpran os requisitos esixidos pola DXSP e estean autorizadas para levar a cabo este proxecto de detección precoz anónima de VIH. Inicialmente comezouse o proxecto de probas rápidas de VIH a través dos centros Quérote+ e algunhas asociacións.

Esta formación específica poderán adquirila as persoas que non teñan os cursos que a DXSP organiza para tal efecto e que versarán sobre os seguintes contidos:

- Historia da infección polo VIH e a sida.
- Epidemioloxía da infección polo VIH e a sida.
- Viroloxía e inmunoloxía do VIH/sida.
- Principios básicos das probas para o diagnóstico de VIH, con referencia particular ás probas rápidas. Proba rápida de VIH en fluído oral.
- Procedemento para recoller as mostras de probas rápidas de VIH e principios mínimos de calidade.
- Interpretación dos resultados das probas rápidas de VIH e da resolución de problemas.
- Bioseguridade. Medidas de hixiene xerais e precaucións estándar para axentes biolóxicos de transmisión sanguínea.
- Sesión práctica de recolección de mostras, procesamento e interpretación de resultados de probas rápidas de VIH.
- Consello asistido antes e despois da proba rápida de VIH.
- Diagnóstico, tratamento, seguimento e profilaxe postexposición da infección VIH.
- Protocolo do Proxecto de detección precoz anónima de VIH en Galicia a través de probas de detección rápida de VIH. Confidencialidade e anonimato no proceso da proba rápida. Xestión dos datos epidemiolóxicos.

PROTOCOLO DE REALIZACIÓN DA PROBA RÁPIDA ANÓNIMA DE VIH EN FLUÍDO ORAL

---

a) **Persoa solicitante da proba**

A persoa que solicita a proba rápida no fluído oral declara que ten 16 anos ou máis, e será informada da voluntariedade da realización desta. Esta proba será sempre feita de forma individualizada (con cita previa durante a situación de prevención da COVID-19).

b) **Confidencialidade e anonimato**

Informarase a persoa de que se trata dunha proba confidencial e anónima e de que en ningún caso se tomarán datos de carácter persoal. Posteriormente, procederase á recollida dos datos epidemiolóxicos e informarase do seu carácter anónimo e de que non constituirán ningún ficheiro nominal de datos.

c) **Consello asistido anterior á realización da proba**

O consello asistido antes da realización do test incluírá información sobre:

- Cal é o propósito do test. Vantaxes do diagnóstico precoz.
- Posibilidades de diagnóstico, tratamento e recursos que hai dispoñibles ante a infección polo VIH e a sida.
- En que consiste a técnica do test rápido do VIH en fluído oral.
- A proba rápida só é unha proba de cribado, non diagnóstica. A necesidade dun diagnóstico de certeza posterior aos tests reactivos.
- A seguridade do test non reactivo.
- A importancia do «período ventá».

d) Consentimento

O persoal da entidade que realiza o consello asistido previo asegurárase de que o solicitante entende a información sobre o VIH e a transcendencia da proba e respectará o dereito da persoa a decidir, tras este consello asistido previo, se desexa ou non realizala. Unha vez que a persoa xa está perfectamente informada, será capaz de tomar a decisión libremente sobre facer ou non a proba segundo as súas circunstancias persoais. Neste momento obterase o consentimento, tan só verbal, para facer a proba. No caso de que se rexeite a realización da proba, esta información tamén debería ser recollida no formulario de enquisa epidemiolóxica.

e) Preparación da área de traballo

A área de traballo cubrirase cun mantel limpo, absorbente e dun só uso. Sobre este mantel colocarase o soporte para a proba, que é reutilizable. Utilizaranse luvas para a realización da proba, que non exime dunha correcta hixiene de mans antes e despois da realización da proba.

f) Preparación do material para a proba

A bolsa contén o dispositivo para a proba e o frasco de solución reveladora. Para evitar a contaminación do dispositivo, deixarase na bolsa ata que vaia ser usado. Primeiro quitarase o frasco de solución reveladora da súa bolsa e despois de abrirse colocarase no soporte. Hai que asegurarse de que o frasco chega ao fondo do oco do soporte para evitar salpicaduras. O dispositivo debe incluír na bolsa que o contén un paquete absorbente; de non habelo, eliminarase o dispositivo e collerase unha bolsa nova para a proba.

g) Toma de mostra de fluído oral e realización da técnica da proba rápida de detección de VIH

Seguiranse as especificacións técnicas do fabricante (Oraquick ®).

O material manipularao o persoal competente para realizar a proba e será tamén quen obteña a mostra, co fin de evitar a variabilidade da recollida da mostra.

Para a recollida da mostra, colocarase a paleta por enriba dos dentes do paciente, sobre o exterior da enxiva. Fregarase a paleta pola parte exterior das enxivas superior e inferior, unha soa vez. A paleta pódese usar por ambos os lados. Unha vez realizado isto, inserirase a paleta do dispositivo no frasco de líquido revelador, e verificarase que a paleta toca o fondo do frasco e que a ventá dos resultados mira para vostede.

Os resultados lense despois de vinte minutos, pero non en máis de corenta. Cando se comeza a realizar a proba aparece un líquido rosa que sobe a través da ventá de resultados, este irá desaparecendo a medida que se revela a proba. Para a toma da mostra de fluído oral e manipulación dos materiais recoméndase a utilización de luvas dun só uso e manterase a hixiene debida en todo o proceso.

h) Lectura do resultado da proba rápida

- Proba rápida **non reactiva**. O resultado é **non reactivo** se aparece unha liña de cor rosa ou vermella xunto ao triángulo que ten a letra C e **non** aparece ningunha liña onde o triángulo que ten a letra T.
- Proba rápida **reactiva**. O resultado é **reactivo** se aparece unha liña de cor rosa ou vermella xunto ao triángulo que ten a letra C e tamén aparece unha liña onde o triángulo que ten a letra T. Unha destas liñas pode ser máis escura ca a outra, pero sempre que aparezan as dúas será reactivo (aínda que as liñas sexan tenues).
- Proba rápida **non válida**. O resultado é **inválido** se non aparece ningunha liña vermella xunto ao triángulo do C; se despois de vinte minutos o fondo da ventá de resultados se volve de cor avermellada e dificulta a súa lectura; se algunha das liñas non aparece dentro dos triángulos C ou T.

i) Comunicación do resultado da proba rápida e consello asistido despois da proba

- Se non é reactivo, reforzase o consello asistido sobre prácticas seguras.
- Se é reactivo, recomendaráselle á persoa a necesidade de establecer un diagnóstico de certeza e explicaráselle que a proba rápida non é unha proba diagnóstica. Se está de acordo, será derivada a un centro sanitario onde poidan realizarlle unha proba convencional de laboratorio para o diagnóstico da infección VIH.

Saliéntanse os beneficios do establecemento dun control e tratamento precoz e os importantes avances do tratamento antirretroviral, así como a necesidade de adoptar prácticas seguras para evitar a reinfección e a posible transmisión a outras persoas.

- Se o resultado é non válido, recomendarase que acuda a realizar unha proba diagnóstica de laboratorio nun centro sanitario xa que non é posible descartar a infección coa proba rápida.

j) Entrega de dúas copias do documento de resultados e enquisa epidemiolóxica

Unha copia é para a persoa que realiza a proba e a outra copia é para entregarlle ao persoal médico que confirme ou descarte a infección polo VIH.

k) **Derivación** ao centro de referencia determinado pola DXSP e o Servizo Galego de Saúde das persoas con probas de VIH reactivas ou non válidas, para a realización da proba diagnóstica en sangue (o persoal médico debe cubrir o resultado da proba diagnóstica na copia correspondente da enquisa e enviala á DXSP).

l) **Evitarase a realización da proba rápida en venres, sábado e véspera de festivo** para facilitar a confirmación ou exclusión, por parte dun centro sanitario, de probas reactivas ou non válidas o día seguinte ao da súa realización.

RESULTADOS DA PROBA RÁPIDA ANÓNIMA DO VIH EN GALICIA

Comezáronse a facer probas rápidas do VIH en relación con este proxecto en Galicia en xuño de 2011 e ata o 31 de decembro de 2019 realizáronse 7.968 probas, das que 120 (1,5 %) foron «reactivas» e 46 presentaron un resultado «non válido».

Táboa 20. Probas rápidas anónimas do VIH segundo sexo, idade e principais prácticas de risco. Galicia 2011-2019*

		TOTAL		REACTIVAS		NON REACTIVAS	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
SEXO	homes	4.631	58 %	99	83 %	4.532	58 %
	mulleres	3.324	42 %	21	17 %	3.303	42 %
	NC	113	0 %	0	0 %	13	0 %
IDADES	16-24 anos	2.054	26 %	28	23 %	2.026	26 %
	25-34 anos	2.963	37 %	50	42 %	2.913	37 %
	35-44 anos	2.025	25 %	27	23 %	1.998	25 %
	45-54 anos	714	9 %	14	12 %	710	9 %
	55-64 anos	158	2 %	0	0 %	158	2 %
	65-74 anos	30	0 %	0	0 %	30	0 %
	>74 anos	2	0 %	0	0 %	2	0 %
	NC	22	0 %	1	1 %	21	0 %
PRÁCTICA RISCO	HSH	2.040	26 %	75	63 %	1.965	25 %
	Heterosexual	5.343	67 %	37	31 %	5.306	68 %
	PID	94	1 %	3	3 %	91	1 %
	Outros e NC	491	6 %	5	4 %	486	6 %

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

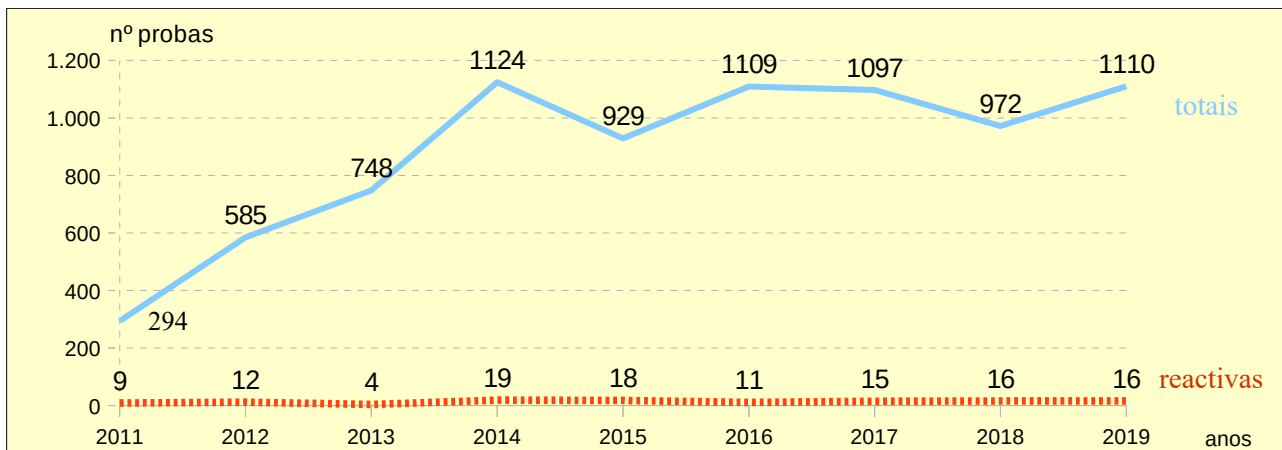
(*) xuño de 2011 a decembro de 2019

O 58 % das probas realizadas correspondeu a homes, o 88 % tiña entre 16 e 44 anos, e a práctica de risco máis presente nos rexistros foi a das relacións heterosexuais non seguras en dous terzos das enquisas.

5. PROBAS DE DETECCIÓN RÁPIDAS DO VIH EN GALICIA: 2011-2019

A porcentaxe de probas reactivas do período foi de 1,5 % (3,1 % en 2011; 2,1 % en 2012; 0,5 % en 2013; 1,7 % en 2014; 1,9 % en 2015; 1,0 % en 2016; 1,4 % en 2017; 1,6 % en 2018; e 1,4 en 2019).

Gráfico 65. Probas rápidas de detección do VIH segundo os anos. Galicia 2011-2019*

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

(*) xuño de 2011 a decembro de 2019

A maioría das persoas contactadas sentiuse moi satisfeitas coa proba, como se pode ver na táboa seguinte.

Táboa 21. Nivel de satisfacción coas probas rápidas anónimas do VIH realizadas. Galicia 2011-2019*

Satisfacción coa realización das probas rápidas anónimas do VIH	Número	%
	nada	1
pouco	4	0 %
bastante	587	7 %
moito	6.455	81 %
nc/ns	921	12 %

(DXSP: datos do 30 de xuño de 2020)

(*) xuño de 2011 a decembro de 2019

Estes informes son resultado do esforzo e dedicación dos sanitarios que colaboran coa Dirección Xeral de Saúde Pública. A maioría destes profesionais da saúde traballan nos seguintes centros sanitarios:

- COMPLEXO HOSPITALARIO UNIVERSITARIO A CORUÑA
Servizo de Medicina Interna
As Xubias de Arriba, 84
15006 A Coruña
Tel.: 981 178 000

- COMPLEXO HOSPITALARIO UNIVERSITARIO DE SANTIAGO
Servizo de Medicina Interna
Travesía da Choupana, s/n
15706 Santiago de Compostela
Tel.: 981 950 000

- COMPLEXO HOSPITALARIO UNIVERSITARIO ARQUITECTO MARCIDE
Servizo de Medicina Interna
Estrada de San Pedro de Leixa, s/n
15045 Ferrol
Tel.: 981 334 000

- HOSPITAL UNIVERSITARIO LUCUS AUGUSTI
Servizo de Medicina Interna
San Cibrao, s/n
27004 Lugo
Tel.: 982 296 000

- COMPLEXO HOSPITALARIO UNIVERSITARIO DE OURENSE
Servizo de Medicina Interna
Rúa Ramón Puga, 54
32005 Ourense
Tel.: 988 385 500

- COMPLEXO HOSPITALARIO UNIVERSITARIO DE PONTEVEDRA
Servizo de Medicina Interna
Rúa Loureiro Crespo, 2
32002 Pontevedra
Tel.: 986 800 000

- COMPLEXO HOSPITALARIO UNIVERSITARIO DE VIGO
Servizo de Medicina Interna do Xeral-Cies
Rúa Pizarro, 22
36204 Vigo
Tel.: 986 816 000
Unidade de Patoloxía Infecciosa do Meixoeiro
O Meixoeiro, s/n
36200 Vigo
Tel.: 986 811 111

- POLICLÍNICO VIGO, SA (POVISA)
Servizo de Medicina Interna
Rúa Salamanca, 5
36211 Vigo
Tel.: 986 413 144

galicia

Consellería
de Sanidade

Dirección Xeral
de Saúde Pública

Informes

68

F

XUNTA
DE GALICIA